

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Nuša Brumnik

Pari in njihovo soočanje z neplodnostjo

Magistrsko delo

Ljubljana, 2024

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Nuša Brumnik

Pari in njihovo soočanje z neplodnostjo

Magistrsko delo

Mentor: doc. dr. Primož Rakovec

Ljubljana, 2024

Zahvale

Zahvaljujem se doc. dr. Primožu Rakovcu za mentorstvo, za hitro odzivnost, za vse spodbude in usmeritve pri pisanju magistrskega dela.

Zahvaljujem se tudi Karin Jureš za lektoriranje magistrskega dela.

Hvala tudi Javnemu štipendijskemu, razvojnemu, invalidskemu in preživninskemu skladu RS, ker mi je omogočil prejemanje štipendije.

Zahvala gre moji družini, ki je vedno z mano in ob meni.

Rada bi se zahvalila tebi, Žiga, ker si me ob mojih stiskah vedno podpiral.

Že od samega začetka si vedel, da mi bo uspelo.

Zahvala gre tudi vsem mojim prijateljicam, ki so me spravljale v dobro voljo in verjele vame.

Največja zahvala pa gre vam, dragi sogovorniki in sogovornice, ker ste z mano podelili res težke osebne zgodbe. Brez vas tega magistrskega dela ne bi bilo.

Najlepša hvala vsem.

*»Manjka nam beseda, ki bo opredelila žalovanje odsotnosti ...
... za odsotnost nekoga, ki ga nikoli ni bilo, ostanemo brez besede.*

Kako naj opišem občutek drobne rokice v moji roki,

ki se je nikoli nisem dotaknila?«

Laura Bush

PODATKI O MAGISTRSKEM DELU

Ime in priimek: Nuša Brumnik

Naslov magistrskega dela: Pari in njihovo soočanje z neplodnostjo

Leto: 2024

Število vseh strani: 151

Število prilog: 3

Mentor: doc. dr. Primož Rakovec

Povzetek magistrskega dela:

V magistrskem delu raziskujem, kako se pari soočajo z neplodnostjo. Osredotočam se na njihovo doživljanje izkušnje, raziskujem pa tudi, kako se je partnerski odnos v času izkušnje spreminjal. Zanimajo me različne oblike podpore in pomoči, ki so jih pari prejeli med soočanjem z izkušnjo neplodnosti. V teoretičnem delu opredeljujem štiri glavne teme, in sicer neplodnost, doživljanje neplodnosti, neplodnost in partnerski odnos ter pomoč in podpora neplodnim parom. Vsaka izmed tem ima tudi svoja podpoglavja.

V empiričnem delu raziskave sem s kvalitativno analizo osmih intervjujev parov, ki so se ali pa se še soočajo z izkušnjo neplodnosti, skušala raziskati, kako doživljajo izkušnjo neplodnosti vključno z zdravljenjem neplodnosti, katere spremembe prinese neplodnost, kako se skozi izkušnjo neplodnosti spreminja partnerski odnos in katere oblike podpore in pomoči so v tem času prejeli. Rezultate predstavljam v naslednjih tematskih sklopih: proces odločanja za otroka, doživljanje neplodnosti, izkušnja z zdravljenjem neplodnosti, spremembe ob izkušnji neplodnosti, družbeni pritiski in pričakovanja, neplodnost kot tabu tema, partnerski odnos na splošno, partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti, pogovori o neplodnosti, oblike podpore in pomoči s strani bližnjih, strokovne oblike podpore in pomoči, želene oblike podpore in pomoči ter prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti.

S pomočjo raziskave ugotavljam, da je neplodnost izkušnja, ki prizadene par v celoti, je pa izkušnja veliko težja in obremenjujoča za ženske. Izkušnja prinese tudi mnogo sprememb, pridejo negativna čustva, veliko je prilagajanja izkušnji ter zdravljenju, manj je sproščenosti in več razmišljanja o načrtovanju življenja. Pari so se med izkušnjo srečevali s pritiski in pričakovanji s strani različnih oseb, kar je še dodatno poglobilo njihovo stisko. Partnerski odnos parov se je med izkušnjo neplodnosti razvijal v pozitivno smer, njihov odnos pa se je poglobil. Med soočanjem z izkušnjo neplodnosti sta se osebi v partnerskem odnosu medsebojno podpirali, deležni pa sta bili tudi podpore in pomoči družine in prijateljev, nekateri so prejeli tudi strokovno pomoč. Prejeta pomoč je parom omogočila lažje sprejemanje izkušnje, verjeli so v pozitiven rezultat in z upanjem so se borili naprej.

Ključne besede: neplodnost, pari, doživljanje neplodnosti, pritiski in pričakovanja, podpora in pomoč

Graduation Thesis Abstract:

This master's thesis investigates how couples cope with infertility, emphasizing their lived experiences and the evolution of their partner relationships throughout this journey. Additionally, it explores the various forms of support and assistance couples receive during their struggle with infertility. The theoretical framework identifies four central themes: infertility, the experience of infertility, the impact on the partner relationship, and support and help for infertile couples. Each theme is elaborated upon in dedicated sub-chapters.

The empirical research component employs qualitative analysis of eight interviews with couples who have faced or are currently facing infertility. The study aims to understand their experiences with infertility and infertility treatments, the changes these experiences bring, the transformation of their partner relationships, and the support and help they have received. The findings are presented under several themes: the decision-making process regarding having a child, the experience of infertility and its treatment, changes induced by infertility, societal pressures and expectations, infertility as a taboo, the general state of the partner relationship, discussions about infertility, and various forms of support and help from loved ones and professionals, including desired forms and their impact.

The research reveals that infertility profoundly affects couples, with women experiencing greater difficulty and stress. The ordeal introduces significant changes, negative emotions, frequent adjustments to the experience and treatments, decreased relaxation, and increased focus on life planning. Couples also face added distress from societal pressures and expectations. Despite these challenges, their relationships often grow stronger and deeper through the infertility experience. Support from partners, family, friends, and professionals plays a crucial role in helping couples accept their situation, maintain hope, and continue striving for a positive outcome.

Keywords: infertility, couples, experiencing infertility, pressures and expectations, support and help

KAZALO VSEBINE

1	Teoretični uvod	1
1.1	Neplodnost.....	1
1.1.1	<i>Definicija neplodnosti</i>	<i>1</i>
1.1.2	<i>Vzroki za neplodnost.....</i>	<i>2</i>
1.1.3	<i>Zdravljenje neplodnosti</i>	<i>4</i>
1.1.4	<i>Etične dileme zdravljenja neplodnosti.....</i>	<i>7</i>
1.1.5	<i>Odnos družbe do neplodnosti nekoč in danes</i>	<i>8</i>
1.2	Doživljanje neplodnosti.....	9
1.2.1	<i>Faze soočanja z neplodnostjo.....</i>	<i>9</i>
1.2.2	<i>Neplodnost kot potencialno travmatična izkušnja.....</i>	<i>11</i>
1.2.3	<i>Spremembe, ki jih prinaša neplodnost.....</i>	<i>12</i>
1.2.4	<i>Razlika doživljanja neplodnosti med moškim in žensko</i>	<i>13</i>
1.2.5	<i>Družbeni pritiski in stigma neplodnosti</i>	<i>14</i>
1.3	Neplodnost in partnerski odnos	15
1.3.1	<i>Partnerski odnos.....</i>	<i>15</i>
1.3.2	<i>Neplodnost in partnerski odnos.....</i>	<i>16</i>
1.3.3	<i>Zadovoljstvo s partnerskim odnosom</i>	<i>18</i>
1.3.4	<i>Psihološki vidiki neplodnih parov</i>	<i>18</i>
1.4	Pomoč in podpora neplodnim parom.....	20
1.4.1	<i>Pomoč bližnjih oseb.....</i>	<i>20</i>
1.4.2	<i>Psihoterapija, psihosocialno svetovanje in neplodnost.....</i>	<i>20</i>
1.4.3	<i>Vloga socialnega dela pri delu z neplodnimi pari.....</i>	<i>22</i>
1.4.4	<i>Pomembnost psihosocialne podpore in pomoči</i>	<i>24</i>
2	Formulacija problema.....	27
3	Metodologija	28
3.1	Vrsta raziskave	28
3.2	Merski instrument in viri podatkov	28
3.3	Oprelitev enot raziskovanja – populacija in vzorec.....	28
3.4	Načrt zbiranja podatkov.....	29

3.5	Obdelava in analiza podatkov	29
4	Rezultati	30
4.1	Proces odločanja za otroka.....	30
4.2	Doživljanje neplodnosti	31
4.3	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti.....	34
4.4	Spremembe ob izkušnji neplodnosti	37
4.5	Družbeni pritiski in pričakovanja.....	38
4.6	Neplodnost kot tabu tema	41
4.7	Partnerski odnos na splošno	41
4.8	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti	42
4.9	Pogovori o neplodnosti	42
4.10	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih.....	44
4.11	Strokovne oblike podpore in pomoči	45
4.12	Želene oblike podpore in pomoči.....	46
4.13	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti	47
5	Razprava	48
6	Sklepi.....	55
7	Predlogi	58
8	Uporabljeni viri in literatura	60
9	Priloge	67
9.1	Smernice za intervju.....	67
9.2	Tabele odprtega kodiranja.....	69
9.3	Osno kodiranje	117

PREDGOVOR

Za raziskovanje teme magistrskega dela me je spodbudilo število neplodnih parov v ožji in širši okolici. Še do pred kratkim se nisem zavedala, da je to v naši družbi tako prisotno in da se s tem srečuje veliko ljudi. Na začetku magistrskega dela predstavljam teoretična izhodišča, ki bralcu predstavijo aktualno obravnavano tematiko.

V teoretičnem uvodu predstavljam, kaj neplodnost sploh je, kaj so vzroki zanjo, predstavim tudi zdravljenje neplodnosti ter z njim povezane etične dileme zdravljenja, primerjam tudi poglede na neplodnost nekoč in danes. Nadaljujem s temo doživljanja neplodnosti, kjer opišem faze soočanja z neplodnostjo, neplodnost predstavim kot potencialno travmatično izkušnjo, opišem spremembe, ki jih prinese neplodnost. V eni izmed podtem predstavim tudi razliko doživljanja neplodnosti med moškim in žensko, dotaknem se tudi družbenih pritiskov in stigme neplodnosti. Nadalje neplodnost povežem s partnerskim odnosom, opišem zadovoljstvo s partnerskim odnosom in predstavim psihološke vidike neplodnih parov. Nazadnje se osredotočam na oblike podpore in pomoči neplodnim parom, kjer opisujem pomoč bližnjih oseb, strokovno pomoč in predstavim tudi vlogo socialnega dela pri delu z neplodnimi pari. V zadnji podtemi se dotaknem pomembnosti psihosocialne podpore in pomoči.

V nadaljevanju predstavljam formulacijo problema skupaj z zastavljenimi raziskovalnimi vprašanji. Namen magistrskega dela je raziskati, kako se pari soočajo z neplodnostjo. Raziskujem celotno izkušnjo doživljanja in zdravljenja neplodnosti ter spremembe, ki jih neplodnost prinese. Zanima me tudi, katerih oblik podpore in pomoči so bili neplodni pari deležni med izkušnjo in katere oblike pomoči bi si želeli, pa jih žal niso dobili. Pomembno je, da se pri delu z neplodnimi pari izražajo občutljivost, empatija ter zlasti osebni odnos. Neplodni pari ne potrebujejo pritiskov in nerazumevanja, pač pa razumevanje in podporo, ki si jo zaslužijo.

V magistrskem delu je za socialne delavke in socialne delavce uporabljena ženskospolska slovnična oblika (kar izraža tudi spolno zastopanost zaposlenih v socialnem varstvu), ki pa je vsakokrat zamenljiva.

1 Teoretični uvod

1.1 Neplodnost

1.1.1 Definicija neplodnosti

Svetovna zdravstvena organizacija (angl. *World Health Organization*, krajše *WHO*) opredeljuje neplodnost kot bolezen moškega ali ženskega reproduktivnega sistema, ki ne more zanositi po enem letu ali več rednih nezaščitenih spolnih odnosih (World Health Organization, 2023). Meja enega leta je bila vzpostavljena na podlagi različnih raziskav o času zanositve. Ena izmed statistik kaže, da pri pogostih nezaščitenih spolnih odnosih večina zdravih parov zanosi v enem letu. Od vseh parov, ki poskušajo zanositi, pa jih 30 % zanosi v enem mesecu, 60 % v treh mesecih, 80 % v šestih mesecih, 85 % v enem letu in 92 % v štirih letih (American Pregnancy Association, b. d.). Dlje kot traja neplodnost v odnosu, manjša je verjetnost spontane zanositve (Vlaisavljević, 2006, str. 312).

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije neplodnost prizadene visoko število ljudi, in sicer približno 17,5 % odrasle populacije, kar predstavlja 1 od 6 oseb po vsem svetu (World Health Organization, 2023).

Neplodnost delimo na primarno ter sekundarno. O primarni govorimo takrat, ko pri paru še ni prišlo do zanositve, o sekundarni pa takrat, ko je par v preteklosti že zanosil, vendar zdaj do zanositve ne pride (Zanositev.si, b. d.). Obstajajo primeri, kjer sekundarna neplodnost lahko sledi primarni neplodnosti. Sekundarna neplodnost pa ne sledi vedno primarni, saj lahko par prvič zanosi brez potrebe po zdravljenju neplodnosti, pri drugi zanositvi pa potrebuje zdravljenje (Rosenthal, 2022).

Sekundarna neplodnost je lahko za pare še bolj boleča, saj je za njih nepričakovana. Ta vrsta neplodnosti vzbuja tudi manj sočutja in razumevanja kot pa primarna neplodnost (Diamond, Kezur, Meyers, Scharf in Weinshel, 1999, str. 9). Pari zato občutijo pomanjkanje empatije družinskih članov in prijateljev, saj bi po njihovem morali biti hvaležni, da imajo vsaj enega otroka. Lahko se zgodi, da tudi ponudniki zdravstvenega varstva nimajo sočutja, kar še dodatno prispeva k občutku izoliranosti. Pari, ki se soočajo s sekundarno neplodnostjo, potrebujejo dodatno čustveno podporo, ki jo lahko dobijo osebno s pomočjo raznih strokovnjakov ali pa v obliki podpornih skupin (Cleveland Clinic, b. d.).

1.1.2 Vzroki za neplodnost

Vzroki za neplodnost lahko nastopijo tako pri moškem kot pri ženski, lahko pa tudi pri obeh. Pri ženski se vzrok za neplodnost lahko ugotovi v 50 %, pri moških v 35 %, nepojasnjenih neplodnosti pa je med 10 in 15 % (Vlaisavljević, 2006, str. 312).

Nilsson in Hamberger (2007, str. 208) pojasnjujeta, da je v posameznih primerih zelo težko najti oprijemljive razlage in vzroke za zmanjšano plodnost ali neplodnost. Takšne preiskave so lahko dolgotrajne, drage, poleg tega pa ni nujno, da dajo uporabne odgovore. Vogler (2007, str. 10) omenja, da je dobro poznavanje vzrokov neplodnosti ključnega pomena za pravilno izbiro diagnostičnih postopkov in poznejše zdravljenje neplodnosti. Edino pravo zdravljenje neplodnosti je vzročno zdravljenje, ki je možno pri približno dveh tretjinah neplodnih parov, saj paru omogoča zanositev po naravni poti.

Pri ženski so vzroki za neplodnost lahko genitalnega izvora (v nožnici, materničnem vratu, maternici, jajcevodu, v jajčnikih), ekstragenitalnega izvora (zaradi bolezni drugih endokrinih žlez in drugih bolezni) ali psihogeni. Vzroki za neplodnost pri moškem so prav tako lahko genitalni, ekstragenitalni ali psihogeni (Vlaisavljević, 2006, str. 312).

Neplodnost pri ženski

Možnost za zanositev in rojstvo živega in zdravega otroka je podana, če pri ženski v rodnem obdobju normalno delujejo vsi organi in organski sistemi, ki so udeleženi v procesu zanositve (Meden Vrtovec, 2002, str. 101).

Vzrokov za neplodnost pri ženski je kar nekaj, in sicer:

1. Neplodnost zaradi nepravilne funkcije jajčnikov ali jajcevodov:
 - neplodnost zaradi odsotnosti jajčnikov ali zaradi odsotnosti jajčnih celic v jajčnikih,
 - okvara zorenja in sproščanja jajčne celice (motnje ovulacije),
 - težave pri potovanju jajčne celice iz jajčnika v jajcevod.
2. Neplodnost, povezana z zapleti pri potovanju spolnih celic:
 - nepravilnosti nožnice,
 - okvarjena funkcija cervikalnega kanala,
 - bolezenske spremembe na maternici.

3. Bolezenske spremembe na jajcevodih (tubarni vzroki neplodnosti).
4. Vzroki za neplodnost v spolnih celicah:
 - nesposobnost semenčice, da vdre v jajčno celico,
 - nesposobnost jajčne celice, da se po oploditvi deli,
 - ponavljajoči se zgodnji splavi,
 - nepravilne kromosomske strukture jajčne celice (Vlaisavljević, 2006, str. 313–315).
5. Psihološki vzroki:
 - velika psihična napetost, stresni dogodki, travme,
 - moteni družinski odnosi, čustveni pretresi.
6. Nezdrav način življenja
 - kajenje
 - prekomerno uživanje alkohola
 - prekomerno uživanje mamil in zdravil (Meden Vrtovec, 2002, str. 102).

Neplodnost pri moškem

Če je vzrok za neplodnost slabša kakovost partnerjevega semena, govorimo o moški neplodnosti. Le ta je lahko prirojena ali pridobljena. Prirojeno neplodnost povzročajo genetske nepravilnosti zarodka in vplivi okolja v času razvoja spolnih žlez. Pridobljena neplodnost je posledica škodljivih vplivov okolja (bolezni, strupi) po rojstvu. Včasih so lahko prirojeni in pridobljeni vzroki tako prepleteni, da jih je težko opredeliti. Vzroki neplodnosti se lahko razdelijo tudi na drugačen način, in sicer na tiste, pri katerih je moten razvoj semenčic v modih, in na tiste, pri katerih je moten prenos zrelih semenčic iz mod v sečnico in iz nje ob spolnem odnosu v nožnico. Včasih se vzroka za moško neplodnost ne najde, takrat govorimo o idiopatski neplodnosti (Zorn in Drobnič, 2002, str. 105).

Vzroki za neplodnost pri moškemu so:

1. Neplodnost, povezana s funkcijo semenčic:
 - odsotnost obeh mod,
 - okvara zorenja in sproščanja semenčic v izvodila,
 - motnje v ejakulaciji (Vlaisavljević, 2006, str. 316).

2. Slaba kakovost semena ali odsotnost semenčic:
 - oligozoospermija (manj semenčic v semenu),
 - astenozoospermija (manj gibljive semenčice),
 - teratozoospermija (slaba morfologija semenčic),
 - nekrozoospermija (slaba vitalnost semenčic, večina semenčic je ob izlivu mrtva),
 - azoospermija (v semenskem izlivu semenčic ni).
3. Genetske nepravilnosti:
 - kromosomske nepravilnosti,
 - genske mutacije.
4. Negenetski vzroki:
 - retinirano (vraščeno) modo,
 - motnje v pretoku krvi,
 - vnetje spolovil,
 - hormonski, imunski vzroki,
 - rak na modih.
5. Psihološki vzroki:
 - velika psihična napetost, stres, travmatične izkušnje,
 - moteni družinski odnosi, čustveni pretresi (Zorn in Drobnič, 2002, str. 105–109).

1.1.3 Zdravljenje neplodnosti

Tako kot obstaja veliko vzrokov za neplodnost para, obstaja tudi veliko možnosti za zdravljenje le te. Pravo zdravljenje neplodnosti pomeni odpravljanje vzroka, če je to možno (UKC Ljubljana, b. d.).

Zdravljenje ženske neplodnosti

Vzročno zdravljenje ženske neplodnosti temelji na hormonskem zdravljenju in kirurških posegih. S hormonskimi zdravili se zdravi neplodnost, ki je posledica motenj ali odsotnosti ovulacij. Z operativnimi posegi pa se odpravljajo zarastline v mali medenici in okvare na jajcevodih. S posegom se odstrani endometrioza, miomi in sluznični polipi, popravi se tudi razvojne nepravilnosti maternice (UKC Maribor, b. d.). V primeru, da so vse te metode zdravljenja neuspešne, se neplodnost nadalje zdravi s postopki oploditve z biomedicinsko pomočjo (Meden Vrtovec, 2002, str. 103).

Zdravljenje moške neplodnosti

Moško neplodnost lahko zdravimo z zdravili, kirurškimi posegi in s tehnikami oploditve z biomedicinsko pomočjo. Z zdravili se lahko zdravi hormonsko vnetje, redkeje tudi hormonske nepravilnosti. S kirurškim posegom se lahko premosti zaporo semenskih poti, kadar je neplodnost posledica npr. vnetnih sprememb ali predhodne sterilizacije (Zorn in Drobnič, 2002, str. 110).

Postopek oploditve z biomedicinsko pomočjo (v nadaljevanju OBMP)

Postopki OBMP so postopki oploditve, ki se s pomočjo biomedicinske znanosti izvajajo z namenom zanositve na drug način kot s spolnim odnosom. Vsi postopki OBMP se izvajajo skladno z dosežki in razvojem biomedicinske znanosti, kar je tudi zapisano v 4. členu Zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (Zdravstveni center Dravlje, b. d.). Zavarovalnice v Sloveniji plačajo le štiri poskuse zdravljenja, vsi nadaljnji poskusi pa predstavljajo velik finančni zalogaj (Repinc, 2001).

Med postopki OBMP ločimo znotrajtelesno oploditev, to je vnos semenčic v maternično votlino (postopek intrauterine inseminacije, v nadaljevanju IUI). IUI je postopek, pri katerem se ob potrjeni ovulaciji v maternično votlino s katetrom prenese ustrezno koncentracijo opranih gibljivih semenčic. Primerna je pri zdravljenju nepojasnjene neplodnosti, motenj ovulacije, neprimerne sluzi v materničnem vratu in blagih oblik moške neplodnosti. Opravimo jo lahko v naravnem ciklusu in ciklusu, spodbujenem s tabletami ali z injekcijami. Uspešnost IUI se giblje med 10 in 15 %, delež več plodnih nosečnosti pa med 13 in 30 % (UKC Maribor, b. d.).

Poznamo tudi zunajtelesno oploditev oz. tako imenovano in vitro fertilizacijo (v nadaljevanju IVF), pri kateri se opravi združitev jajčnih celic s semenčicami zunaj telesa ženske in nato se tako nastale zarodke prenese v maternico (UKC Maribor, b. d.). IVF-postopek se začne s hormonsko stimulacijo ženske, ki je potrebna za pridobitev več jajčec kot pri rednem ovulacijskem ciklusu. Potek stimulacije spremlja zdravnik z ultrazvokom. Zrela jajčeca se zbirajo s punkcijo foliklov pod nadzorom ultrazvoka. Na dan odvzema jajčec se odvzame tudi seme partnerja. Dobljena jajčeca se nato oplodijo s semenčicami partnerja, nastali zarodki pa se gojijo zunaj ženskega telesa v inkubatorju. Po nekaj dneh gojenja (največ 6 dni) se najboljši zarodek prenese v maternico ženske, kar imenujemo embrio transfer (Zdravstveni center Dravlje, b. d.). Takšna vrsta oploditve se izvaja takrat, ko je vzročni način zdravljenja

ženske in moške neplodnosti neuspešen, ter pri nepojasneni neplodnosti (UKC Maribor, b. d.). Pri napotitvi v postopek IVF je pomemben dejavnik tudi splošno telesno in duševno zdravstveno stanje obeh partnerjev (Meden Vrtovec in Hren Vencelj, 1989, str. 343).

IUI je med postopki OBMP najmanj invazivna in najprijaznejša metoda, zato je metoda prve izbire pred prehodom na zahtevnejše postopke, kot sta IVF in ICSI (UKC Maribor, b. d.). Večini parov lahko medicina danes omogoči rojstvo zdravega otroka. Povprečen uspeh postopkov OBMP z IVF je med 25 % in 30 % na ciklus (Zdravstveni center Dravlje, b. d.). Ob koncu teh različnih zdravljenj le redki pari ostanejo neplodni. V tem primeru zdravnik svetuje posvojitve ali pa postopek IVF s semenom drugega darovalca (Pretnar Darovec in Pinter, 2002).

Zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (Uradni list RS, št. 70/00 in 15/17 – DZ, v nadaljevanju ZZNPOB) v 2. členu pojasnjuje, da se mora v postopkih zdravljenja neplodnosti in postopkih OBMP varovati človekovo dostojanstvo, njegova pravica do zasebnosti, posebna skrb pa se mora posvetiti varovanju zdravja, koristi in pravicam bodočega otroka.

Prav tako zakon v 5. členu opredeljuje, da se postopki OBMP smejo opravljati le z namenom, da pride do rojstva otroka. Do teh postopkov sta upravičena moški in ženska, ki živita v medsebojni zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti in ki glede na izkušnje medicinske znanosti ne moreta pričakovati, da bi dosegla zanositev s spolnim odnosom ter jima ni mogoče pomagati z drugimi postopki zdravljenja neplodnosti (ZZNPOB, 2000). Do postopkov OBMP v Sloveniji niso upravičeni istospolni pari (Bregar, 2015, str. 288).

ZZNPOB v 6. členu opisuje, da sta do postopkov OBMP upravičena zakonca ali zunajzakonska partnerja, ki sta polnoletna, razsodna in v primerni starosti za opravljanje starševskih dolžnosti ter v takem psihosocialnem stanju, v skladu s katerim se lahko utemeljeno pričakuje, da bosta sposobna opravljati starševske dolžnosti v korist otroka. Ženska mora biti v starostni dobi, ki je primerna za rojevanje.

1.1.4 Etične dileme zdravljenja neplodnosti

Zdravljenje neplodnosti je preseglo ozek medicinski okvir in odprlo tudi številna nova etična, sociološka, ekonomska, pravna in druga pomembna družbena vprašanja. Državni zbor Republike Slovenije je sprejel zakon o zdravljenju neplodnosti, katerega temeljna načela so: medicinska upravičenost, varstvo osebnosti, pomoč parom, varovanje pravic in koristi bodočega otroka, neodplačnost ter načelo poenotenja (Tomaževič, 2002, str. 209).

Tomaževič (2002, str. 210–212) opredeli glavna etična vprašanja, ki se pojavljajo v povezavi z zdravljenjem neplodnosti. Pojavljajo se vprašanja o tem, kdo naj zdravi in kdo naj uporablja postopke OBMP, ter tudi o tem, kdo je upravičen do postopka OBMP. V Sloveniji so do postopka OBMP upravičeni le heteroseksualni pari, te možnosti pa nimajo samske ženske in homoseksualni pari. Postavlja se tudi vprašanje o ravnanju z gametami in zarodki ter o shranjevanju zarodkov z zmrzovanjem, kjer je zelo pomembna izbira zarodkov ter njihova doba shranjevanja. Pri etičnih dilemah velja omeniti tudi nadomestno materinstvo, ki pa ga v Sloveniji ne poznamo. Zakonodajalec je menil, da je materinstvo pogojeno predvsem z vezmi, ki se vzpostavijo med nosečnostjo in porodom med materjo in otrokom, zato iz pravnih razlogov tega niso podprli.

Dejstvo, da se kakšen par ne začuti kot družina, ker telesno ne spočne otrok ter se zato zateče k OBMP, kaže na to, da otroka ne dojema več kot »gosta« v svoji intimnosti, temveč kot pomen in smisel njunega odnosa (Pessina, 2013, str. 128).

Prav tako Pessina (2013, str. 129–132) pove, da je z vidika etika problematična tudi heterologna umetna oploditev, ker dedni material prispeva tuj darovalec. Če darovalec ostane anonimen, kot v večini primerov, s tem kršimo temeljno otrokovo pravico, da pozna svoje biološke starše. Pri tem lahko omenimo še težave, ki se pojavljajo pri anonimnosti darovalcev. Heterologna umetna oploditev lahko povzroči zmešnjavo sorodstvenih vezi, ta pa omogoča rojevanje bioloških bratov in sester, ki tega ne vedo in hkrati ne poznajo identitete enega svojih staršev.

1.1.5 Odnos družbe do neplodnosti nekoč in danes

Na tisoče let je bila plodnost po vsem svetu nekaj iskanega, neplodnost pa nekaj nezaželenega. Poudarek na plodnosti je bil tako močan, da je pri nekaterih afriških plemenih neploden moški prisilil svojo ženo, da je spala s prijateljem ali sorodnikom, v primeru, da je bila neplodna žena, pa je moški pripeljal drugo žensko, ki mu je rodila otroka. V nekaterih družbah je neplodnost tudi zadosten razlog za ločitev (Kitzinger, 1994, str. 27–28). Plodnost ženske je bila visoko cenjena. Zveza dveh ljudi, ki nima potomcev, pa je bila tako nezaželena in vredna usmiljenja oz. je predstavljala nekaj, kar ne sodi v normalen red (Repinc, 2001).

V nekaterih družbah so žensko brez otrok zmerjali z »mulo«, v drugih so z njo sočustvovali, ker naj bi bila neplodna po božji volji ali pa jo je obsedel zli duh. V nekaterih družbah pa naj bi bila ženska brez otrok žrtev zlega pogleda, zato so se je druge ženske izogibale, ker bi se lahko njene neplodnosti »nalezle« (Kitzinger, 1994, str. 32).

Kitzinger (1994, str. 32) piše tudi o tem, da v zahodnjaški kulturi obstaja splošno prepričanje, da ima vsaka ženska pravico do otroka, v primeru, da ji te pravice ne priznajo, pomeni, da ji odvzamejo svobodo. S tem prevladuje tudi občutek, da je ženska, ki ni nikoli imela otrok, čustveno neizpolnjena in je zaradi tega manj ženstvena. Če si pri tem ni mogla pomagati, so jo pomilovali, če pa otrok ni imela po lastni izbiri, so jo obravnavali kot sebično.

Neplodnost z medicinskega stališča so začeli obravnavati že Aristotel in Hipokratovi učenci, ki so videli vzrok predvsem v nepravilnostih maternice. Na neplodnost je po njihovem mnenju lahko vplival tudi način celotnega življenja in celo čas, izbran za spolne odnose. Duša je morala biti mirna in telo zdravo (Repinc, 2001).

Repinc (2001) pravi, da ima negativen odnos do neplodnosti dolgo preteklost in se je prenesel tudi v sedanost, tudi v današnjo družbo. Ko si par v njej želi otroka in ugotovi, da ga po naravni poti ne bo, je postavljen pred težko preizkušnjo, še zlasti ker okolje otroke in družinsko življenje še vedno visoko ceni. Po prvih šokih se pari zatečejo po pomoč k medicini, ki danes po zaslugi razvoja tehnike omogoča boljše ugotavljanje in zdravljenje neplodnosti. Neplodnost dandanes sicer ni več obsojana, je pa deležna pomilovanja, predvsem s strani ljudi, ki so se že dokazali kot starši. V svetovnem merilu ni bila nikoli deležna take pozornosti kot plodnost, vedno je bila obravnavana kot individualni problem, še večkrat pa se o njej niti ni govorilo, saj je pomenila vse od ogrožanja naravnega reda do odsotnosti milosti

boga. Posledica take zaprtosti je, da se še danes o njej odkrito govori le med tistimi, ki se jih tako ali drugače dotakne.

1.2 Doživljanje neplodnosti

1.2.1 Faze soočanja z neplodnostjo

Medtem ko se pari soočajo z neplodnostjo, gredo skozi več različnih faz. Diamond, Kezur, Meyers, Scharf in Weinshel (1999, str. 13) naštejejo pet faz, to so: zaznavanje težav (angl. *dawning*), postavitve diagnoze (angl. *mobilization*), medicinsko zdravljenje (angl. *immersion*), razrešitev (angl. *resolution*) in zapuščina neplodnosti (angl. *legacy*). Prehodi med temi fazami so zabrisani, ima pa vsaka posamezna faza svoje značilnosti.

Diamond in avtorji (1999, str. 14) pravijo, da faze niso namenjene opazanju soočanja parov z njihovimi krizami, pač pa spremljanju njihovega napredka, saj se jim na osnovi tega lahko nudita ustrezna podpora in pomoč. Faze avtorjev povzemam v nadaljevanju:

Faza zaznavanja težav:

V tej fazi se pari vedno bolj zavedajo, da imajo najverjetneje težave z zanositvijo. Ta skrb narašča z vsakim mesecem neuspešne zanositve, dokler do konca faze ta strah ne postane dovolj močan, da par poišče zdravniško posvetovanje.

Faza postavitve diagnoze:

Mobilizacija pomeni prvi korak k medicinskim preiskavam, kjer pari pričnejo z diagnostičnim testiranjem. Čeprav jih morda skrbi možnost neplodnosti, bo dokončna diagnoza verjetno povzročila šok in nejevero, zlasti v primerih sekundarne neplodnosti. V razmerju se lahko začnejo pojavljati težave, ko se pari soočijo s svojo prvo izgubo.

Faza medicinskega zdravljenja:

Faza zdravljenja je najbolj kompleksna in zahtevna faza. V tej fazi pari opravijo več testiranj in medicinskih zdravljenj, ostanejo v mejnem stanju, ko ženska še ne zanosi in iz tega stanja ne morejo prestopiti v naslednjo stopnjo življenjskega cikla, to je starševstvo. Zaradi tega kolebajo med upanjem, da bodo imeli otroka, in med obupom ob misli, da ne bodo imeli otroka. Zaradi pritiska medicinskih posegov, izgube zasebnosti in nadzora nad telesom ter pričakovane žalosti zaradi možnosti, da ostanejo brez otrok (Sandelowski, 1993 v Diamond,

Kezur, Meyers, Scharf in Weinshel (1999, str. 14)), je to pogosto čas nemira v odnosu para. Če parom naravno ne uspe spočeti otroka, se jim nadalje v tej fazi ponudi možnost uporabe donatorskih spolnih celic (semenčec ali jajčec). Ta odločitev je pogosto obravnavana kot še ena stopnička na lestvici zdravljenja, vendar pa lahko sprejemanje spolnih celic druge osebe predstavlja veliko psihološko in družbeno kompleksnost. Pari se v tej fazi soočajo tudi z izgubo zasebnosti in nadzora nad svojim telesom ter z žalostjo ob misli, da morda ne bodo nikoli postali starši.

Faza razrešitve:

Ker se zgodi, da pari ponavljajoče doživljajo neuspešne terapije, začnejo obupavati, da bi imeli kdaj genetsko povezanega otroka. Faza razrešitve, ki je sestavljena iz treh prekrivajočih se podfaz, vključuje prekinitev zdravljenja, priznanje in obžalovanje izgube, ker par nima genetsko sorodnega otroka, ter ponovno osredotočanje na druge možnosti v življenju, kot je posvojitev ali življenje brez otrok.

Faza zapuščine neplodnosti:

Faza dediščine zajema posledice po izkušnji z neplodnostjo. Zakonske, spolne in starševske težave se lahko pojavijo kot posledica neplodnosti, zlasti če se partnerja nista ustrezno spopadla s pomembnimi izgubami, ki spremljajo to izkušnjo. Po drugi strani pa starši, ki so se uspešno soočali s težavami, v starševstvo prinesejo zrelost in predanost. Čeprav je žalost običajno dolgotrajna dediščina, tisti pari, ki so se lahko skupaj soočili s to stisko, pogosto ugotovijo, da je bil njihov zakon okrepljen.

Bevc (2002, str. 46) pa soočanje z neplodnostjo parov predstavlja v naslednjih šestih fazah:

Prva faza: Par se zave, da je zanositev problem.

Druga faza: Par poišče zdravniško pomoč in prične zdravljenje neplodnosti.

Tretja faza: Par se pogrezne v problem neplodnosti, pozornost se omeji zgolj na problem zanositve, vso življenje para je preplavljeno z močnim hrepenenjem, ki se pri nekaterih sprevrže v hlepenje po otroku za vsako ceno (zanemarjanje skrbi za lastno zdravje, manj posvečanja partnerskemu odnosu itd.).

Četrta faza: Pogrezanje v problem neplodnosti še vedno traja. Par prične iskati alternativne možnosti zanositve (umetna oploditev, sprejem spolnih celic darovalca ipd.).

Peta faza: Par, ki se sooči z resnico o neplodnosti, preplavijo žalovanje zaradi izgube otroka, ki ga nikoli ni bilo, razočaranje zaradi odsotnosti zanositve in razočaranje z zdravljenjem. Par se preda ali sprejme druge odločitve, kot so posvojitev oz. rejništvo otroka ali življenje brez otroka.

Šesta faza: Par se sooči z življenjsko izkušnjo – z zapuščino neplodnosti. Sooči se s posledicami neplodnosti, sprejme neplodnost ali se usmeri v partnerski odnos in nadomestno starševstvo.

1.2.2 Neplodnost kot potencialno travmatična izkušnja

Travmatična izkušnja je tista, ki vsakega posameznika preseneti, osupne in ga pusti spremenjenega, nepovezanega s telesom, popolnoma brezupnega in nemočnega (Levine in Kline 2007, str. 4).

Cvetek (2009, str. 11) pravi, da travma lahko povzroči preoblikovanje prepričanj, osebnosti duhovnosti in razumevanje smisla ter pomena življenja. Prav tako spremeni potek posameznikovega življenja, lahko pa povzroči tudi večgeneracijske posledice.

V preteklosti so za opredelitev travmatične izkušnje najpogosteje uporabljali kriterije, ki jih zasledimo pri diagnozi posttravmatske stresne motnje (PTSM) v DSM-V. Ti kriteriji zahtevajo, da je posameznik izkusil, bil priča ali je bil soočen z dogodkom ali več dogodki, ki so vključevali dejansko ali grozečo smrt, resno poškodbo ali pa grožnjo telesni integriteti sebe ali drugih. Smiselno je poudariti tudi to, da verjetno ni pomembno, ali dogodek res izpolnjuje kriterij pri PTSM, ampak to, kakšne destruktivne posledice povzroči pri posamezniku. To je seveda odvisno od tega, kako lahko posameznik stresno izkušnjo predela oziroma jo shrani v spominu. Različni dogodki so namreč lahko za posameznika različno pomembni oziroma povzročajo različne težave in motnje (Cvetek, 2009, str. 13–14).

Neplodnost je travmatična izkušnja, ki v temelju zamaje doživljanje sebe, odnosov in sveta. V tem obdobju bolečine in nešteti nevidnih izgub, ki se jih ostali sploh ne zavedajo, so lahko vsi opomniki zunanjega sveta (novice o nosečnosti, srečanje nosečnic/dojenčkov, zabave pred rojstvom otroka oz. angl. *babyshower*, krst ipd.) nov sprožilec, ki prebudi neverjetno bolečino (Šuštar, 2021). Neplodnost kot travmatična izkušnja ogroža žensko telo, identiteto in tudi prihodnost (Hahn, Caraway, Hansen in Ranum, 2019).

Tako neplodnost kot izguba otroka v nosečnosti sta že dolgo prepoznani kot pomembni stresni okoliščini. Reprodukcijske težave v veliki meri obremenjujejo ženske notranje vire, zato so opredeljene kot eden od najresnejših življenjskih stresorjev, ki jih lahko ženska doživi. Različne študije so pokazale, da neplodnost škodljivo vpliva na življenje posameznika in na zakonsko zadovoljstvo (Amir, Horesh in Lin-Stein, 1999, str. 464). Kar zadeva stresne življenjske izkušnje, je neplodnost pogosto ocenjena tako visoko kot smrt otroka ali partnerja. Posamezniki zato doživljajo številne izgube (Diamond, Kezur, Meyers, Scharf in Weinshel, 1999, str. 10).

V eni izmed študij (Freeman, Boxer, Rickels, Tureck in Mastroianni, 1985) je izmed 200 udeležencev kar 65 % (50 % žensk in 15% moških) njih poročalo, da je bila neplodnost največja stresna izkušnja v njihovem življenju.

1.2.3 Spremembe, ki jih prinaša neplodnost

Neplodnost je stresno stanje, pri katerem se ciklično menjujeta upanje in razočaranje. Življenje se osredotoči okoli misli na otroka, vse ostalo postane manj pomembno (Bürger, Tul, Velikonja, 1995, str. 8).

Pari, ki se soočajo z neplodnostjo, se soočajo z velikimi spremembami življenjskega sloga, z različnimi fizičnimi in čustvenimi spremembami ter s spremembami v odnosih in osebnih prijateljstvih (Nevin in McLoughlin, 2009, str. 39). Prav tako se skupaj z izkušnjo neplodnosti pojavljajo številni stresorji, kot so telesni odzivi zaradi hormonskega zdravljenja, čustvene stiske, spremembe v spolnem življenju in težko sprejemanje odločitev (Van den Broeck, Emery, Wischmann in Thorn, 2010, str. 424).

Neplodni pari izgubijo kontrolo nad vsemi področji življenja – kupiti določeno znamko avtomobila je odvisno od tega, ali bosta potrebovala prostor za otroka ali ne; kupiti stanovanje blizu službe ali začeti graditi hišo na podeželju s sobami za otroke; sprejeti ponujeno službo je odvisno od tega, ali bodo službena potovanja vplivala na potek zdravljenja ali ne in ali bo novi šef imel razumevanje za vsakodnevne zamude na delo zaradi pregledov; nadaljevanje študija je vprašljivo, ker se ne ve, ali ga bo žena lahko zaključila zaradi morebitne nosečnosti; koledar družabnih srečanj postane odvisen od menstruacijskega koledarja ipd. Celo najbolj privatne odločitve postanejo odvisne od tega novega položaja – koliko časa stati pod vročim tušem, koliko skodelic kave popiti vsak dan, koliko kilometrov preteči vsak teden. Neplodnost lahko torej vpliva na spremembo življenja para v celoti, saj se spremenijo njihove

družbene vloge in se pojavijo nove, ko se vključijo v preiskave, zdravljenje in postopek posvojitve. Nekateri te obremenitve ne prenesejo in se razidejo, drugi se spustijo v medicinski ali administrativni boj za otroka, le redkim pa predvsem zaradi vpliva okolja uspe zaživeti zavestno brez otrok. Tak življenjski stil še vedno ni priznan s strani družbe, čeprav lahko pari zadovoljijo potrebo po starševstvu tudi brez tega, da postanejo starši – s kontaktom z otroki sorodnikov, prijateljev, zaposlitvijo v službi, ki prinaša pogoste stike z otroki, ali s prostovoljnim delom. Vendar večina parov sprva poišče medicinsko pomoč (Repinc, 2001).

Posamezniki in posameznice se ob stiski, ki jo doživljajo zaradi neplodnosti, in ob uporabi postopkov OBMP srečujejo z obširnimi in dolgotrajnimi psihičnimi, fizičnimi in družbenimi obremenitvami (Cousineau in Domar, 2007, 293–294). Dolgotrajno zdravljenje neplodnosti, ki ni prineslo pozitivnega rezultata, pare vsak dan bolj potiska v krizo, jih zaznamuje v okolju ter pogosto povzroči socialno izolacijo. Posledice krize zaradi neplodnosti namreč posežejo v celotno življenje posameznika in para ter se odražajo tudi na kakovosti preživljanja prostega časa (Bevc, 2002, str. 43).

1.2.4 Razlika doživljanja neplodnosti med moškim in žensko

Ker je neplodnost nepričakovana in dolgotrajna življenjska kriza, povzroči čustvene stiske, travmo, prizadene samopodobo in občutek dobrega počutja. V zadnjih letih je neplodnost postala zapletena psihosocialna izkušnja, ki močno vpliva tako na ženske kot tudi na moške (Nevin in McLoughlin, 2009, str. 39).

Čeprav neplodnost enako prizadene oba spola, so za neplodnost najpogostejše »krive« ženske, kar pa jim povzroča stres in ogroža njihovo samozavest. Neplodne ženske tako doživljajo večji psihični stres kot neplodni moški (Taebi, Kariman, Montazeri in Majd, 2021).

Nevin in McLoughlin (2009, str. 39) opisujeta, da so neplodne ženske bolj izpostavljene tveganju za razvoj tesnobe, depresije in nizke samozavesti. Poskusi poroda namreč pogosto trajajo leta, s ponavljajočimi se poskusi zanositve z ali brez uporabe tehnologij asistiranе reprodukcije. Prav tako je ogroženo tudi samospoštovanje žensk, saj se običajno počutijo nesposobne doseči to, kar lahko druge ženske dosežejo z lahkoto (Petok, 2006, str. 41).

Ženske po navadi bolj skrbijo, da bo šlo kaj narobe, tudi že pred odločanjem za zdravljenje. Prav tako so ženske v večini pobudnice razprav s svojimi partnerji o neplodnosti. Med drugim je tudi bolj verjetno, da bo ženska prevzela osebno odgovornost, kadar so zanositve neuspešne (Newton, 2006, str. 145).

Tako neplodni moški kot tudi ženske imajo zaradi neplodnosti spremenjeno samopodobo. Ženske se pogosto počutijo neustrezne in pomanjkljive, ker ne izpolnjujejo osebnih in družbenih vlog, medtem ko se moški pogosto počutijo manjvredne, osramočene in jezne. Ne glede na to, ali gre pri neplodnosti za dejansko izgubo nosečnosti ali izgubo otroka, ki si ga je par želel, je to izguba, ki se doživlja kot narcistična poškodba in simbolna izguba samega sebe (Burns in Covington, 2006, str. 9). Ženske lahko dojemajo, da je njihov partner ob izkušnji neplodnosti manj prizadet in depresiven, kar ocenjujejo na podlagi svojega razpoloženja (Van den Broeck, Emery, Wischmann in Thorn, 2010, str. 424).

Čeprav so ob izkušnji neplodnosti bolj prizadete ženske, tudi moški večkrat opisujejo občutke krivde, obupa, osamljenosti, izolacije in stresa. Zaradi teh čustvenih odzivov se lahko neplodni moški počuti manj kot moški, torej brez svoje moči v moškosti (Petok, 2006, str. 39).

1.2.5 Družbeni pritiski in stigma neplodnosti

Stigma je opredeljena kot negativen občutek drugačnosti v primerjavi z drugimi v družbi in v nasprotju z družbenimi normami. Če se neplodnost doživlja kot stigma, lahko neplodno osebo prikrajša za socialno podporo in povzroči depresijo, anksioznost, stres, občutke krivde in težave v odnosih. Lahko povzroči tudi psihološke motnje, zmanjšano samospoštovanje in samouchinkovitost ter nagnjenost k samostigmi. Stigma neplodnosti in z njo povezani družbeni pritiski vplivajo na vse razsežnosti življenja in blaginje žensk, prav tako pa je stigma povezana z občutki sramu in krivde (Taebi, Kariman, Montazeri in Majd, 2021).

Taebi, Kariman, Montazeri in Majd (2021) pravijo tudi, da so ženske pogosto stigmatizirane zaradi neplodnosti in ker nimajo otrok. Čeprav se zdi, da je stigmatizacija neplodnosti verjetno večja v državah v razvoju, je neplodnost stigmatizirana tako v razvitih državah kot v državah v razvoju.

Za mnoge neplodne ženske je neplodnost skrivnostna stigma, ki se razlikuje od več očitnih primerov stigmatizacije ravno zato, ker je nevidna. Za razliko od paraplegikov ali slepih neplodnost ne kaže očitnih stigmatizirajočih značilnosti (Whiteford in Gonzales, 1995, str. 28).

Moška neplodnost je bila povezana z višjimi stopnjami stigme kot ženska neplodnost. Kadar so vzrok za neplodnost pripisali moškemu, so ta vzrok videli kot posledico spolne disfunkcije. Večina moških in žensk je v raziskavi omenila tudi, da imajo moški zaradi svojih težav z

neploidnostjo tudi težave z zaskrbljenostjo glede njihovega »omadeževanega« moškega ega (Gannon, Glover in Abel, 2004, str. 1170).

Ne samo da se pari soočajo s stigmatizacijo glede neplodnosti, obenem se spopadajo tudi z družbenimi pritiski s strani družine, prijateljev in drugih ljudi. Pari so velikokrat deležni nasvetov, kot so: »Sprostita se, pa bo šlo«, ti pa se mesece kasneje prelevijo v: »Sestra bratrančevega prijatelja je zanosila, ko sta z možem spremenila svojo prehrano, se naučila pravilnega dihanja ter začela obiskovati akupunkturista ...« in se zaključijo z »Sicer pa še vedno lahko posvojita«. Pogosto kdo tudi ponudi pomoč z nasveti, kot so :»Potrebuješ pomoč?«, »Rade volje pomagam!« ali »Naj ti pokažem, kako se to dela!« (Repinc, 2001). Vse te besede pri parih ustvarjajo pritisk, zaradi katerega lahko pride do retravmatizacije, občutkov krivde, jeze, sramu in tudi nelagodja, četudi drugi tega ne opazijo.

1.3 Neplodnost in partnerski odnos

1.3.1 Partnerski odnos

Sočutno partnerstvo, temelječe na medsebojnem sprejemanju, je ključno za uspeh partnerskega odnosa (Jesper, 2020, str. 66).

Dober partnerski odnos ni samoumeven. Gradi se na ranljivosti, pripravljenosti slišati drugega in biti slišan, tveganju in vsakodnevni odločitvi, da bosta oba delala za odnos. Pri tem je pomembna iskrena komunikacija. Prvi pogoj takšne komunikacije je iskrenost do sebe; torej da posameznik sam sebi lahko prizna svoje šibkosti, rane in bolečino. Nato pride iskrenost do drugega. V osnovi gre torej za psihično dozorevanje vsakega posameznika, na podlagi tega pa dozoreva in se razvija tudi partnerski odnos. Brez ranljivosti in razrešitve starih bolečih čutenj dobrega odnosa ni. Obenem tudi ni dobrega odnosa brez občutka, da se posameznika počutita v odnosu izpopolnjena in zadovoljna (Psihoterapija Pot, b. d.).

V zavestnem zakonu si partnerja prizadevata ustvariti realnejšo podobo en drugega. Prevezmati začneta odgovornost za to, da si medsebojno pokažeta, kakšne so njune potrebe in želje. Med drugim partnerja prepoznavata tudi temne plati svoje osebnosti. V odnosu je velikega pomena, da se partnerja naučita načinov zadovoljevanja svojih osnovnih potreb in v samem sebi začenjata iskati moči in sposobnosti, ki jima manjkajo. Zavedati se morata tudi svoje potrebe po ljubezni, popolnosti in povezanosti s svetom (Trampuž, b. d.).

Dober partnerski odnos pomeni tudi, da dva posameznika znata shajati drug ob drugem, znata izraziti svoje potrebe in čustva ter zmoreta upoštevati potrebe drugega. Vesta, da pripadata drug drugemu, hkrati pa zmoreta ohranjati sebe in svoj svet. Dober odnos zahteva garanje, pomembno je tudi zavedanje, da niso vsi dnevi v odnosu popolni. Normalno je, da v odnosu kdaj nismo zadovoljni ali kaj pogrešamo, saj tudi sami s sabo nismo vedno zadovoljni. Pomembno je, da je vsak partner v odnosu pogumen, da tvega, spregovori o tem, kaj pogreša in kaj si želi (Psihoterapija Pot, b. d.).

Kakovost odnosa je odvisna tudi od prepričanj o odzivnosti partnerja v razmerju oz. od dojetanja, da partner razume, ceni in podpira pomembne vidike sebe. Ljudje, ki svoje partnerje dojemajo kot odzivne, se počutijo blizu en drugemu, hkrati so zadovoljni in predani temu odnosu (Canevello in Crocker, 2010).

1.3.2 Neplodnost in partnerski odnos

Čeprav je navadno kot neploden diagnosticiran eden od partnerjev, je nezmožnost imeti biološke otroke partnerski problem (Guštin, Globevnik Velikonja, Vrtačnik Bokal in Vidmar, 2014, str. 28).

Bolečina, s katero se soočajo se soočajo neplodni pari, je nepredstavljiva. Za razliko od svojih kolegov, ki so ali bodo lahko starši, neplodni pari namreč stopajo na pot, ki si je niso vnaprej predstavljali, o njej razmišljali ali računali nanjo. Občutek, da ne bo mogoče izpolniti starševske vloge, tako pare napolnjuje z obupom, razočaranjem in s praznino (Pondelek, 2004 v Borko, 2017).

Reading, Sledmene in Cox (1982 v Amir, Horesh in Lin-Stein, 1999, str. 464) pravijo, da smer vpliva na partnerski odnos odvisna od začetne prilagoditvene stopnje. V partnerskem odnosu s trdno podlago se bodo vezi med partnerjema lahko okrepile, če pa ima partnerski odnos krhko podlago, pa lahko izkušnja neplodnosti še bolj razdvoji partnerja v odnosu.

Rezultati ene izmed študij razkrivajo, da čeprav je tretjina žensk poročala o težavah v partnerskem odnosu, sta skoraj dve tretjini čutili, da ni prišlo do večjih sprememb (Chandra idr., 1991, str. 150).

Za pare situacija z neplodnostjo predstavlja tako fizični kot čustveni stres, saj partnerski odnos postavi na preizkušnjo. Zaradi stresa, ki ga prinese zdravljenje neplodnosti, se v partnerski zvezi pojavi spolna napetost. Pri moških se to lahko odraža kot sram in krivda, kar

lahko vodi v pomanjkanje intimnosti med partnerjema. Pri moškem je značilna erektilna disfunkcija, ki se kaže kot posledica čustvene distance ter depresije. Poleg tega lahko soočanje z neplodnostjo povzroči jezo, anksioznost ter izgubo spoštovanja do partnerja (Banko, b. d. v Tekavec, 2023).

V letih, ko začaran krog upanja na zanositev in obupa, ker te ni, popolnoma zapolni življenje para, par zaradi neplodnosti zanesljivo zdrsne v partnersko krizo. To je čas, ko življenje partnerjev preplavlja močna želja po otroku, pogosto tudi za ceno lastnega zdravja, partnerskega odnosa in mehanične spolnosti, ki ju pripelje na rob obupa in postavi pod vprašaj obstoj njune zveze (Bevc, 2002, str. 46). Za mnoge pare njihova neplodnost postane osrednja točka vsakodnevnega diskurza in opravič, pogosto z izključitvijo drugih pomembnih vidikov življenja (Cousineau in Domar, 2007, str. 295).

Četudi želita partnerja biti v podporo drug drugemu, pogosto izražata negativen vpliv in neodobravanje zaradi vsega stresa, ki ga doživljata (Abbey, Andrews in Halman, 1991 v Abbey, Andrews in Halman, 1992, str. 409). Kadar sta oba partnerja v krizi, se zelo težko odzivata drug na drugega. Njune medosebne razlike med obvladovanjem situacije z neplodnostjo lahko privedejo do napačnega razumevanja, do zamer ali celo nezadovoljstva (Abbey, Andrews in Halman, 1992, str. 409).

Zaradi težke izkušnje soočanja z neplodnostjo je zelo pomembna tudi dobra komunikacija med neplodnimi pari. O tem pišejo tudi Van den Broeck, Emery, Wischmann in Thorn (2010, str. 425), ki pravijo, da se z delom na dobrih komunikacijskih veščinah lahko okrepi povezanost med partnerjema. Poudarjajo tudi, kako pomembno je, da si par vzame čas za pogovor in delitev čustev, kjer je bistveno, da se aktivno poslušata. Izmenjava čustev pomeni obravnavo nekaterih bolečin, izzivov, negotovosti in težavnih vprašanj, s katerimi se pari soočajo. Izogibanje težkim pogovorom zaradi strahu pred bolečino ne bo izboljšalo medsebojnih odnosov v paru.

Najpomembneje ostaja, da se par izogne obtoževanju drug drugega, kar lahko dosežeta z odprto komunikacijo ter izražanjem čustev. Pomembno je, da se oba partnerja skupaj udeležujeta rednih pregledov ter posvetov s strokovnjaki ter ob morebitnem neuspehu tudi žalujeta skupaj. Partnerja lahko premagata izziv neplodnosti s skupnim soočanjem in z ohranjanjem povezanosti, kar pozitivno pripomore k odnosu ter raziskovanju druge poti do starševstva (Banko, b. d. v Tekavec, 2023).

1.3.3 Zadovoljstvo s partnerskim odnosom

Nekatere študije poročajo o povečanem zadovoljstvu v partnerskem odnosu zaradi neplodnosti (Berk in Shapiro, 1984 v Amir, Horesh in Lin-Stein, 1999, str. 464). Do povečanega zadovoljstva v odnosu lahko pride v primeru, da se partnerja skupaj spoprijemata z izzivi neplodnosti (Greil idr., 2018, str. 1306).

Lahko se zgodi, da neplodni pari v primerjavi s tistimi pari, ki težav z neplodnostjo nimajo, dosegajo višje vrednosti glede zadovoljstva s partnerskim odnosom. Zadovoljstvo z odnosom je namreč pogojeno z zadovoljstvom s spolnim življenjem in z drugimi dejavniki. Če te dimenzije sovpadajo, neplodni pari ohranijo ali pa sooblikujejo zadovoljstvo v odnosu. V prid temu govorijo tudi raziskave, ki kažejo, da zadovoljstvo z odnosom čez čas znižujejo ravno otroci (Masoumi, Garousian, Khani, Oliaei in Shayan, 2016, str. 295).

Poleg zadovoljstva s spolnostjo oziroma seksualno funkcionalnostjo so z zadovoljstvom v partnerskem odnosu povezani še drugi dejavniki, kot so demografski dejavniki, trdoživost, intimnost, medsebojni konflikti ter obvladovanje stresa (Samadaee Gelehkolaee idr., 2015, str. 97).

Samadaee Gelehkolaee idr. (2015, str. 104) so ugotovili, da lahko trajanje neplodnosti, vrsta zdravljenja in število neuspehov pri zdravljenju predstavljajo tveganje za partnersko zadovoljstvo. Več kot je neuspehov in bolj kot je zdravljenje invazivno, večji so uničujoči učinki na zadovoljstvo. Študija je med drugim nakazovala tudi, da uspešno zdravljenje ne more povzročiti partnerskega zadovoljstva pri neplodnih parih. Na podlagi tega so raziskovalci s študijo prišli do sklepa, da bolj kot je oseba stabilna glede osebnostnih lastnosti ter bolj kot je psihično in duhovno zdrava, bolje se bo odrezala pri sprejemanju in prilagajanju v partnerskem odnosu.

1.3.4 Psihološki vidiki neplodnih parov

Pri izkušnji neplodnosti sta zelo pomembna čustveni in psihosocialni vpliv neplodnosti, saj so to po mnenju neplodnih parov največje skrbi in potrebe (Isbir in Ozan, 2018, str. 240).

Žal je pozornost še vedno usmerjena predvsem v fizične vidike neplodnosti, čustva pa so pogosto prezrta in neupoštevana, posledično pa pari močno trpijo in večkrat ostajajo sami s svojimi občutki (Velikonja, 2005, str. 4).

Posledice težav z zanositvijo so resničnost za mnoge pare, ki imajo težave. Povezan stres zaradi iskanja pomoči za tako intimno težavo lahko močno obremeni osebne odnose, saj so najbolj intimna področja življenja parov pogosto odprta za nadzor drugih. Pri mnogih parih lahko neplodnost in njeno zdravljenje povzroči resno obremenitev njihovih medosebnih odnosov, odnosov z drugimi ljudmi, osebno stisko in obdobja eksistencialne krize (Nevin in McLoughlin, 2009, str. 39).

Osnovni problem neplodnih parov je občutje razočaranja in prikrajšanosti za otroka. Pojavi se nejasen občutek izgube, ki je neoprijemljiva in zanjo ne obstajajo rituali žalovanja. Sčasoma postane želja po otroku vse močnejša in nestrpnost se stopnjuje. Pogosto se partnerja začeta izogibati prijateljev in sorodnikov, ki imajo otroke. Srečanje z otrokom je zanju preveč boleče, saj ju nenehno spominja na lastno prikrajšanost. Nekateri pari pa se pretirano čustveno vežejo na tujega otroka iz okolice in mu posvečajo vso svojo pozornost. Na ta način poskušajo zadovoljiti svoje neuresničene želje. V mnogih primerih občutita partnerja sebe kot splošno nesposobna ali celo invalidna. Nezmožnost imeti otroka enačita z zmanjšano maskuliniteto oz. feminiteto. Starševstvo je za spolno identifikacijo pomembnejše pri ženski kot pri moškem (Bürger, Tul in Velikonja, 1995, str. 8).

Za večino parov je neplodnost boleča izkušnja drugačnosti. Neplodnosti se sramujejo, počutijo se zaznamovani, ker nimajo rodni otrok, in celo ignorirani (Bevc, 2006, str. 51).

Koropatnick, Daniluk in Pattinson (1993) so raziskovali oblike in načine spoprijemanja parov z neplodnostjo. Ugotovili so, da so pri mnogih neplodnih parih kot posledica neplodnosti prisotni nizko samovrednotenje, občutki velike žalosti, depresija, večja medosebna občutljivost, težave s partnerjem, nezadovoljeno seksualno življenje in somatski simptomi. Zanimalo jih je, zakaj se nekateri pari odzovejo s tolikšnim stresom, medtem ko drugi relativno lažje sprejmejo neplodnost. Prišli so do spoznanj, da prilagoditev na neplodnost pozitivno korelira s pozitivnim samovrednotenjem, z višjim socioekonomskim standardom in nižjo starostjo. Višji nivo anksioznosti in stresa kot odgovor na neplodnost pa je bil povezan z nizkim samovrednotenjem, nejasno spolno vlogo in višjo starostjo. Pari, ki so že dalj časa neplodni in so neplodnost sprejeli kot trajno, so poročali o nižjem stresu kot pari, ki so bili še v zgodnjih fazah preiskav in so neplodnost doživljali kot začasno in negotovo.

1.4 Pomoč in podpora neplodnim parom

1.4.1 Pomoč bližnjih oseb

V času, ko se pari soočajo z neplodnostjo, je zelo pomembno, da imajo podporo bližnjih oseb. To so ožji in širši družinski člani, prijatelji in druge pomembne osebe.

Podpora pri vseh težavah, ki par spremljajo na poti soočanja z neplodnostjo ter iskanja rešitev, je nujno potrebna. Sicer se zelo pogosto zgodi, da je stiska tako huda, da povzroči popolno otopelost, obup, razdor med partnerjema (Fister, 2011). Če imajo pari ob sebi nekoga, ki jim v težkih trenutkih stoji ob strani s podporo in povezanostjo, lažje odpravijo travmo (Johnson, 2017, str. 238–239), v tem primeru travmo v povezavi z neplodnostjo.

Ena izmed študij dokazuje, da ima družinska podpora močan vpliv na to, kako par doživlja stres zaradi neplodnosti, saj ima pomembno vlogo pri zmanjševanju stresa (Martins, Peterson, Almeida in Costa, 2011, str. 2119). Družinska podpora ima pozitiven učinek zgolj takrat, kadar družinski člani razumejo situacijo, so občutljivi, empatični in se o neplodnosti skupaj s parom iskreno pogovarjajo.

Zaradi prepričanja parov, da jih lahko razumejo le tisti, ki doživljajo enako izkušnjo, mnogi neplodni moški in ženske prijeteljujejo le z ljudmi, ki se soočajo z enako težavo ali iščejo podporo v skupinah za samopomoč (Bercko, 2010, str. 55).

1.4.2 Psihoterapija, psihosocialno svetovanje in neplodnost

Svetovalne službe postajajo sestavni del profesionalnega dela v obravnavi neplodnih parov in zajemajo obravnavo duševnega zdravja na področju reproduktivne medicine (Globevnik Velikonja, 2007, str. 102). Psihosocialne potrebe neplodnih, ki si prizadevajo ustvariti družino, so specifične, zahtevajo klinično izkušnjo in jasno razumevanje vseh skritih čustvenih dejavnikov. Obravnava je lahko individualna, skupinska ali pa se obravnava par (Globevnik Velikonja, 2007, str. 104).

Kljub razvijajoči se medicinski pomoči je del psihološke pomoči v procesu zdravljenja zanemaren (Fister, 2011). Veliko neplodnih oseb poišče svetovanje, ker njihove okoliščine ustvarjajo občutke, misli, ki so pogosto omejujoče, boleče ali ponavljajoče. Psihoterapija predvsem s pogovorom zagotavlja podporo, razumevanje in nove izkušnje, ki lahko spodbudijo učne in vedenjske spremembe (Applegarth, 2006, str.133).

Pri delu z neplodnimi se najpogosteje uporabljajo psihodinamska psihoterapija, kognitivno-vedenjska terapija, k rešitvi usmerjena psihoterapija, krizne intervencije in svetovanje, povezano z žalovanjem (Globevnik Velikonja, 2007, str. 104). Svetovanje o neplodnosti ponuja priložnost za raziskovanje, odkrivanje in razjasnitev načinov, kako živeti bolj zadovoljno (Van den Broeck, Emery, Wischmann in Thorn, 2010, str. 423). Svetovanje o neplodnosti je specializirano področje, v prihodnjih letih bo le naraščalo, saj se bo vpliv neplodnosti in njenega zdravljenja čedalje bolj dokumentiral v smislu čustvenega, fizičnega in socialnega vpliva ter življenjskih posledic (Van den Broeck, Emery, Wischmann in Thorn, 2010, str. 426).

V uvodnem delu svetovanja je preko odprte komunikacije pomembno ugotoviti, kakšne zamisli, pričakovanja in dileme imajo pari glede svetovanja, saj se tako lahko lažje opredelijo cilji svetovanj. Za mnoge pare je lahko to prvi stik s strokovnjakom ali psihoterapevtom, zato se lahko počutijo stigmatizirane ali imajo predsodke, saj morajo govoriti o intimnih zadevah. Zaradi tega je še toliko pomembneje, da strokovnjak ali psihoterapevt zagotovi varno in podporno okolje, v katerem lahko pari izrazijo in raziskujejo svoja čustva v zvezi z izkušnjo neplodnosti in zdravljenja (Van den Broeck, Emery, Wischmann in Thorn, 2010, str. 423).

Tudi Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina (2019, str. 9–10) poudarjajo, kako pomembno je v procesih podpore in pomoči vzpostaviti varen prostor. V tem prostoru naj bi vsak posameznik prišel do besede in bil slišan.

Nekatere raziskave in klinična praksa poudarjajo pomen komunikacije v paru pri soočanju z neplodnostjo. Ravno zaradi tega je pomembno, da se pri svetovanju paru dela na tem, da se izboljšuje konstruktivna komunikacija med paroma in da se prizadeva za krepitev partnerskega odnosa (Van den Broeck, Emery, Wischmann in Thorn, 2010, str. 424).

Psihoterapija lahko parom pri soočanju z neplodnostjo pomaga na več različnih ravneh:

1. Podpora v času zdravljenja: Pomaga lahko, da se pari lažje soočajo s stresom, ki ga prinaša zdravljenje. Pojavijo se lahko tudi nihanja razpoloženja zaradi hormonske terapije, ki se s terapevtskimi tehnikami lažje obvladujejo.
2. Psihološka priprava na zanositev: Šele ko bodo misli, čustva in telo v ravnovesju, se ustvarijo boljši pogoji za uspešno zanositev.

3. Pomoč pri soočanju z izgubo: Veliko žensk v procesu zdravljenja uspešno zanosi, nato pa sledi razočaranje. Izguba otroka ali splav (še posebno če pride do ponovitve), vpliva na zmanjšanje upanja in več čustvene stiske. Zaupanje v uspeh in psihološko ravnovesje pa sta pomembna dejavnika, ki prispevata k »srečnemu koncu«.

4. Sprejemanje neplodnosti: Ko umre vsako upanje po možnosti zanositve, je zelo pomembno kako se pari s tem soočijo. Šele ko neplodnost sprejmejo, se lahko odprejo za nove, druge možnosti, da poiščejo svojo srečo (Dajčman, 2022).

Svetovalec mora razumeti tudi posameznikovo prilagoditev na neplodnost, upoštevati je treba razlike med spoloma v doživljanju le te ter oceniti funkcioniranje partnerstva. Pare, ki so v konfliktu, pogosto označuje nesposobnost razumeti in sprejeti razlike v reakcijah na neplodnost med spoloma, pa tudi nesposobnost vzajemnega zagotavljanja socialne in čustvene podpore. Pri pomoči parom ob sprejemanju končnega neuspeha zdravljenja je nujno uravnotežiti obravnavo občutkov izgube in usmeriti par v prihodnost ter v iskanje rešitev (Globevnik Velikonja, 2007, str. 104).

Virginia Satir (1995 v Čacinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 83) piše o družinski razvidnosti, ob tem se lahko navežem na pomembnost razvidnosti partnerstva v primeru, ko se par sooča z neplodnostjo. Satirova meni, da je v vsakdanjem življenju družine na ravni razvidnega, ozaveščenega ali delno ozaveščenega le 10 % družinske resničnosti. Ravno zato je pomembno, da se v okviru psihoterapije ta razvidnost raziskuje skupaj s parom.

Psihološka podpora, svetovanje v primeru neplodnosti je nujno skozi ves čas, saj se začne še pred začetkom klinične obravnave in priporočljivo traja ves čas zdravljenja, lahko pa tudi še po zaključku glede na potrebe (Fister, 2011).

1.4.3 Vloga socialnega dela pri delu z neplodnimi pari

V okviru UKC Ljubljana deluje svetovalno-socialna služba ginekološke klinike. Tam se socialne delavke vključujejo v delo klinike kot strokovne sodelavke zdravstvenih služb (UKC Ljubljana, b. d.). Socialne delavke v zdravstvu, usposobljene za psihosocialno svetovanje ljudem med odločanjem za reprodukcijo in v času, ko potekajo medicinski reproduktivni postopki, opravljajo pomembno vlogo (Zaviršek 2012, str. 53). V procesu dela morajo socialne delavke pacientu zagotoviti občutek varnosti ter skrbeti za varnost njegovega položaja in zaupnost (Eržen, 2012, str. 15).

Te sodelujejo ob sprejemu ženske v porodnišnico ali na ginekološke oddelke zaradi reševanja socialnih težav med potekom zdravljenja do zaključka hospitalizacije in pri povezovanju z zunanjimi službami še po odpustu pacientke. Prav tako izvajajo svetovalne razgovore zaradi vodenja postopkov pri odločanju za umetno prekinitev nosečnosti ali sterilizacijo (moško in žensko). Izvajajo tudi socialna svetovanja pri postopku oploditve z biomedicinsko pomočjo na Kliničnem oddelku za reprodukcijo ter pri Komisiji za strokovno etična vprašanja na ginekološki kliniki Ljubljana (UKC Ljubljana, b. d.).

V profesionalnem odnosu mora socialna delavka sprejemati pacientko ali pacienta v vsej njegovi doživljajski in funkcionalni drugačnosti. Med socialnodelovno obravnavo mu mora zagotavljati enakovredno mesto in moč odločanja o tem, kaj je problem, pri načrtovanju ciljev in postopkih izvedbe. Pri načrtovanju ciljev je treba upoštevati pacientove stvarne potrebe in želje ter biti pozoren in odziven na to, da je socialna delavka vedno vpletena v pacientovo realnost (Eržen, 2012, str. 15).

Socialne delavke so v slovenskem zdravstvu prava redkost in svetovalne pogovore na tem področju opravljajo predvsem maloštevilne psihologinje. Psihosocialno svetovanje je obvezno samo za tiste ljudi, ki za reprodukcijo potrebujejo tuje spolne celice. Kljub temu pa se vse bolj ugotavlja, da ljudje psihosocialno svetovanje potrebujejo in da si želijo strokovne podpore med odločanjem za reprodukcijo ter tudi takrat, ko so že v procesu reprodukcije z biomedicinsko pomočjo. Za kakovostno psihosocialno svetovanje morajo socialne delavke poznati osnove socialnega dela in imeti specifična znanja na področju reproduktivne medicine. Pred samim delom na tem področju pa morajo premisliti o svojem lastnem odnosu do številnih etičnih dilem, ki jih sproža vprašanje novih tehnologij na področju človeške reprodukcije. Med temeljne etične dileme sodijo vprašanja, ki v resnici daleč presegajo tematiko reproduktivne medicine (Zaviršek, 2012, str. 39).

V primeru, ko par izčrpa vse možnosti zdravljenja, mora zdravnik zakoncema ali zunajzakonskima partnerjema obrazložiti druge možnosti, s katerimi je mogoče rešiti ali obiti njun vzrok neplodnosti, tudi take, ki jih njegov center ne opravlja, in jima omeniti nemedicinske izbire, kot sta posvojitev ali opustitev zdravljenja (ZZNPOB, 2000). Če se par odloči za posvojitev otroka, mora najprej žalovati in predelati veliko stvari, ki so vezane na neplodnost. Med drugim mora tudi sprejeti razlike med biološkim starševstvom in posvojitvijo (Globevnik Velikonja, 2007, str. 106).

S posvojitvami se ukvarjajo centri za socialno delo, ki ugotavljajo pogoje za posvojitev po naslednjem postopku:

1. Zakonca ali zunajzakonska partnerja vložita krajevnemu pristojnemu centru za socialno delo pisno prijavo, s katero izrazita željo za posvojitev.
2. Center za socialno delo preveri izpolnjenost formalnih pogojev, motive za posvojitev in druge okoliščine, pomembne za posvojitev, ter na podlagi ugotovitev pripravi strokovno mnenje:
 - če na osnovi strokovnega mnenja izhaja, da sta prijavitelja primerna, pridobita status kandidata za posvojitev in center za socialno delo ju vpiše v centralno zbirko podatkov o kandidatih za posvojitelja. S kandidatoma za posvojitelja center za socialno delo sklene dogovor o pripravi za posvojitev.
 - če na osnovi strokovnega mnenja izhaja, da prijavitelja nista primerna za posvojitelja, jima center za socialno delo izda odločbo, s katero jima ne dodeli statusa kandidata za posvojitelja. Zoper odločbo je možna pritožba na ministrstvo, pristojno za družino.
3. Center za socialno delo med vsemi možnimi kandidati izbere najprimernejšega za določenega otroka (upoštevaje otrokove značilnosti, potrebe, želje kandidatov, strokovno mnenje centra za socialno delo, morebitne želje staršev, čas vpisa v centralno zbirko) in poda predlog za posvojitev na sodišče. Če sodišče ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za posvojitev in je posvojitev v korist otroka, izda odločbo o posvojitvi. Če ugotovi, da pogoji za posvojitev niso izpolnjeni ali da ta ne bi bila v korist otroka, predlog zavrne (e-uprava Republike Slovenije, b. d.).

1.4.4 Pomembnost psihosocialne podpore in pomoči

Svetovanje na področju neplodnosti je postalo vitalnega pomena za dobro diagnostiko in obravnavo neplodnosti. S svetovanjem na tem področju se ukvarjajo posebej usposobljeni socialni delavci, psihologi, psihiatri, zakonski in družinski terapevti ter psihiatrične medicinske sestre. Vsi ti zagotavljajo dragoceno podporo neplodnim parom z informiranjem, s svetovanjem in terapevtskimi postopki (Globevnik Velikonja, 2007, str. 102).

Ugotavlja se, da je obravnava neplodnosti še vedno precej usmerjena v telesni vidik, a so še kako pomembna čustva, na katera se zdravstveni strokovnjaki pretirano ne ozirajo, pari pa ob

tem trpijo. Takrat, ko bi najbolj potrebovali pomoč, pogosto ostanejo izolirani, saj okolica še vedno ne zna reagirati na njihovo težavo. Podpora pri vseh težavah, ki par spremljajo na poti soočanja z neplodnostjo ter iskanja rešitev, je nujno potrebna (Borko, 2017). Zagovarja se mnenje, da lahko v mnogih primerih preprosti in jedrnat nasveti in podpora ublažijo tesnobo parov, ki se soočajo z neplodnostjo (Nevin in McLoughlin, 2009, str. 39).

Zdravljenje neplodnosti je psihološko stresno, zato marsikje programi ponujajo psihološko svetovanje kot nujni del v kontekstu specifičnih obravnav. Pri nas je psihološko svetovanje zakonsko vključeno v program OBMP z darovano spolno celico in v postopke predimplantacijske genetske diagnostike. Namen psihološkega svetovanja je poučiti in pripraviti par za postopek zdravljenja in prepoznati obstoj kakršnega koli psihosocialnega problema, ki bi lahko pomenil kontraindikacijo za obravnavo neplodnosti ali bi imel vpliv na zdravljenje (Globevnik Velikonja, 2007, str. 103).

V eni izmed raziskav (Boivin idr., 2022, str. 1053) so pari in posamezniki poročali, da so iskali podporo in pomoč, kadar sta neplodnost in njeno zdravljenje negativno vplivali na njihove odnose, na vsakdanje življenje. Dokazano je bilo, da je mogoče negativne vplive ublažiti z ustrezno podporo in s svetovanjem na področju njihovega duševnega zdravja.

Zelo pomembna je tudi podpora zdravstvenega osebja v času zdravljenja neplodnosti. O tem pišeta Nevin in McLoughlin (2009, str. 39), ki pravita, da ustrezna pomiritev in podpora zdravstvenih delavcev v času zdravljenja neplodnosti lahko parom zagotovita pozitivnejšo izkušnjo. Medicinske sestre lahko torej s pomočjo povečane baze znanja prispevajo k izboljšanju rezultatov. Znano je, da lahko zmanjšane ravni stresa prispevajo k izboljšanim stopnjam zadovoljstva, kar posledično olajša pozitiven izid za pare, ki se prvič zdravijo zaradi neplodnosti.

Pri obsežnem pregledu individualnih, partnerskih in skupinskih intervencij podpore in pomoči pri neplodnosti je bilo ugotovljeno, da je svetovanje za pare učinkovitejše pri zmanjševanju posameznikovega negativnega vpliva kot pri izboljšanju delovanja odnosa. Tudi študije, v katerih so bili uporabljeni različni pristopi (izobraževalni, psihodinamični, v rešitev usmerjeni in kognitivno-vedenjski), so poročale o zmanjšanju individualnih stisk zaradi neplodnosti, vendar brez merljivega učinka na stopnjo spočetja, zadovoljstvo partnerja ali odnosa. Hkrati je terapija za pare povzročila zmanjšanje intenzivnosti želje po otroku in večjo strpnost do dvoumnosti, ki jo povzroča neplodnost (Newton, 2006, str. 145–146).

Psihološka pomoč neplodnim parom z elementi pozitivne psihologije odpre kognitivno-vedenjske načine reševanja notranjih konfliktov in posledično boljše obvladovanje stresa neplodnosti (Stvarnik, 2012).

2 Formulacija problema

O neplodnosti govorimo takrat, ko pri paru ne pride do zanositve po enem letu rednih, nezaščitenih spolnih odnosov (Klinični oddelek za reprodukcijo, b. d.). Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije neplodnost prizadene veliko število ljudi, to je približno 17,5 % odrasle populacije, kar predstavlja 1 od 6 oseb po vsem svetu. Ti podatki zato kažejo na nujno potrebo po povečanju dostopa do cenovno dostopne in visokokakovostne oskrbe za plodnost za tiste, ki jo potrebujejo (World Health Organization, 2023). Problematika v pričujočem magistrskem delu zajema doživljanje neplodnosti s strani parov ter spremembe, ki jih v njihovo življenje ta prinese. Neplodnost je pogosto ena izmed najbolj čustveno zahtevnih in stresnih življenjskih stisk, ki jih posameznik ali par lahko izkusi. Borbo za spočetje otroka lahko pogosto spremljajo občutki izgubljenosti, katere je pogosto težko deliti s prijatelji in z družino (Stvarnik, b. d.). V procesu soočanja z neplodnostjo se pari spopadajo z mnogimi stiskami in izzivi, hkrati pa neplodnost v njihova življenja prinese veliko sprememb.

Raziskati želim, kako pari doživljajo obdobje neplodnosti ter kakšne spremembe to prinese. Zanima me tudi, kakšni so družbeni pritiski in pričakovanja glede neplodnosti ter kako se v času soočanja z neplodnostjo spreminja partnerski odnos. Ker se mi zdita podpora in pomoč neplodnim parom zelo pomembna, raziskujem tudi, kakšne oblike podpore in pomoči so bili v tem času deležni ter kakšne oblike podpore bi si takrat še želeli, pa jih niso dobili.

RAZISKOVALNA VPRAŠANJA:

1. Kako pari doživljajo neplodnost?
2. Katere spremembe so se zgodile v času neplodnosti?
3. Kakšni so družbeni pritiski in pričakovanja glede neplodnosti in kako se pari s tem spopadajo?
4. Kako se je v času soočanja z neplodnostjo spremenil partnerski odnos?
5. Katerih oblik podpore in pomoči so bili pari deležni v času neplodnosti?

3 Metodologija

3.1 Vrsta raziskave

Raziskava je kvalitativna, saj sem zbirala besedne opise, ki se nanašajo na raziskovalni pojav (Mesec, 2009, str. 85). Kvalitativna raziskava je raziskava, kjer osnovno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, sestavljajo besedni opisi ali pripovedi, in v kateri je to gradivo tudi obdelano ter analizirano na besedni način brez uporabe merskih postopkov (Mesec, 1997, str. 11). V okviru kvalitativnega pristopa ne proučujemo višjega števila oseb kot enot kakšne socialno-demografsko definirane kategorije ali populacije z namenom, da bi s preštevanjem prišli do posplošenih ugotovitev, ampak raziskujemo posamezen primer ali nižje število primerov, ki jih med seboj primerjamo (Mesec, 1997, str. 18).

Raziskava je tudi empirična, saj sem zbirala osebna prepričanja o raziskovani temi. Empirična raziskava izhaja iz teoretičnega razmišljanja. Pri empiričnih raziskavah zbiramo novo, neposredno izkustveno gradivo z opazovanjem ali s spraševanjem (Mesec, 2009, str. 84).

3.2 Merski instrument in viri podatkov

Kot merski instrument so uporabljene smernice za intervju. Te sem pripravila vnaprej, povezane pa so z raziskovalnim problemom. Merski instrument sestavlja 21 odprtih vprašanj, razdeljenih po poglavjih glede na raziskovalna vprašanja. Vprašanja so zastavljena tako, da je sogovornik podal svoj opisni odgovor. Metoda zbiranja podatkov je intervju.

3.3 Opredelitev enot raziskovanja – populacija in vzorec

Izbrana populacija so neplodni pari, ki so se ali pa se še soočajo z neplodnostjo, njihova izkušnja pa ni starejša od osmih let. Vzorec je neslučajnostni in priložnostni. Neslučajnostni vzorec je izbran zato, ker ne temelji na načelu, da mora imeti vsaka enota populacije pri izboru enako možnost, da pride v vzorec (Mesec, 2009, str. 153), hkrati pa sem vzorec iskala med ljudmi, ki so mi bili najdosegljivi. Vzorec sem izbirala preko prijateljev, znancev in preko družbenih omrežij. V vzorec je bilo vključenih osem parov, torej osem žensk in osem moških. Starost žensk se je gibala od 26 do 39 let, starost moških pa od 33 do 42 let.

3.4 Načrt zbiranja podatkov

Intervjuvance sem izbirala med prijatelji, znanci ter tudi s pomočjo družbenih omrežij. Vprašala sem jih tudi, če poznajo koga s podobno izkušnjo, tako da sem intervjuvance zbirala po metodi snežne kepe. Vsakemu sodelujočemu paru sem predstavila namen raziskave. Z vsemi pari sem opravila poglobljene intervjuje, ki so trajali od 25 minut do 1 ure in 15 minut. Pred izvedbo intervjujev sem sodelujoče tudi seznanila s snemanjem in z informiranim soglasjem za sodelovanje v raziskavi, ki so ga kasneje podpisanega oddali. Intervjuje sem opravljala v mesecu aprilu in maju 2024. Sedem intervjujev sem opravila z videoklicem v spletni aplikaciji *Zoom*, en intervju pa sem opravila v živo.

3.5 Obdelava in analiza podatkov

Vseh osem intervjujev sem z dovoljenjem sodelujočih posnela in jih nato transkribirala za namen analize. Intervjuje sem označila črkovno, in sicer od A do H. Prepisala sem jih dobesedno, pri čemer sem ponekod upoštevala doslednejšo pravopisno knjižno normo. Po oblikovanju transkripcij sem določila enote kodiranja in pričela z odprtim kodiranjem. Pri odprtem kodiranju sem izjavam v tabelah pripisovala pojme, kategorije in teme. Odprtemu kodiranju je sledilo še osno kodiranje, kjer sem vse izjave združila v celoto. Po kodiranju sem se lotila pisanja rezultatov. V rezultatih sem po temah predstavila ključne ugotovitve, v poševnem tisku pa sem dodala tudi nekaj izjav intervjuvancev, ki še dodatno podkrepijo rezultate. Odprto in osno kodiranje sta priložena v prilogah (poglavje 9.2 in 9.3). Celovite transkripcije intervjujev so na voljo v mojem osebnem arhivu.

4 Rezultati

4.1 Proces odločanja za otroka

Pri prvem paru je bila želja po otroku vedno prisotna, saj sta bila partnerja obkrožena z otroki tako v službi kot tudi pri hobijih, o njih pa sta se začela tudi pogovarjati (*»Vedno, ko sva se pogovarjala o prihodnosti, sva govorila, da bova imela otroke« (AŽ3)*). Pri drugem paru je bil proces odločanja za otroka zelo valovit, s sabo pa je prinesel različne občutke (*»Različni občutki pridejo« (BŽ5)*), vse od stiske do strahu. Tretji par ni imel možnosti naravne zanositve, zato je imela partnerka željo po čimprejšnjem postopku umetne oploditve (*»Potem po dveh letih ko sva bila skupaj, sem mu rekla, da bi šla čim prej na postopek« (CŽ4)*), v tem procesu pa sta bila skupaj že od začetka njune zveze. Četrty par je začel razmišljati o otroku, a se je ob tem prepustil usodi (*»Rekla sva si, da če se zgodi, se zgodi, če ne, pa vse ob svojem času« (DŽ2)*). Peti par je bil ob procesu odločanja za otroka že dolgo skupaj, začela sta se pogovarjati o družini, prav tako so partnerko zdravniki spodbujali k hitri zanositvi zaradi morebitnih kasnejših zapletov zaradi diagnoze (*»Meni so že pri prvi operaciji, ko sem bila stara 21, rekli, da bi bilo dobro, da čim prej zanosim, da ne bi potem kasneje prišlo do kakšnega zapleta« (EŽ34)*). Dva para sta se o otroku začela pogovarjati po poroki. Pri zadnjem paru je željo po otroku prvi izrazil partner.

V procesu odločanja za otroka je prišlo do kar nekaj izzivov. Pri enem paru je partnerka prej želela otroka kot partner, partner je želel zaradi obveznosti še malo počakati, zato je njeno željo doživljal kot pritisk (*»Jaz pa sem hotel še malo počakati zaradi drugih obveznosti. Želel sem zaključiti doktorat« (AM6)*). Prav tako sta se pred otrokom želela še poročiti. Drugi par je imel podobno izkušnjo, saj partner na začetku ni bil takoj zainteresiran, saj je bil na otroka še nepripravljen (*»Na začetku še nisem bil čisto pripravljen« (CM43)*). Eden izmed parov se je soočal z izzivi, ko je izvedel za neplodnost, sta se pa oba partnerja zavedala, da obstajajo tudi druge poti, ki ju lahko pripeljejo do otroka (*»Poznala sva, da obstajajo tudi druge opcije, torej plan B« (HM10)*).

Trem parom je po naravni poti uspelo hitro zanositi in prvič je uspelo takoj, so pa zanositvi sledile druge težave. Dva para sta poskušala slabo leto oziroma eno leto. Trije pari pa so se trudili dlje, saj so po naravni poti poskušali kar dve leti (*»Dve leti sva se trudila po naravni poti« (GŽ3)*). Eden izmed parov pa možnosti naravne zanositve sploh ni imel (*»Pri nama te možnosti ni« (CŽ9)*).

En par je omenil, da ima željo po še enem otroku, se pa oba partnerja zavedata, da bo treba še enkrat ponoviti vse postopke. Povedala sta, da bosta šla v drugi poskus z večjo mero upanja in optimizma (*»V to greva s pozitivnimi mislimi« (DM134)*). Drugi par se je o drugem otroku samo pogovarjal (*»Se pa še vedno pogovarjava o tem, ker sva pred odločitvijo, če bi imela še enega otroka« (HŽ85)*), ni pa še sprejel končne odločitve.

4.2 Doživljanje neplodnosti

Kljub poskušanju je pri parih prišlo do kar nekaj začetnih neuspehov. En par se je soočil s spontanimi splavi, trije pari pa so soočili z zunajmaternično nosečnostjo (*»Je šlo za izvenmaternično nosečnost« (DŽ4)*). Pri enem paru je prišlo do izgube jajcevoda, en par pa je doživel biokemično nosečnost. Pri nekaj parih nikakor ni uspelo, en par je bil celo brez pričakovanj, da bi se nosečnost zgodila takoj, razlog za to pa je bil starost (*»Tudi nisva najmlajša in nisva pričakovala, da bo takoj uspelo« (HŽ9)*).

Ob negativnih testih so se pari srečevali z različnimi občutki. Prvi par negativnih testov sploh ni imel, zato razočaranj ni bilo. So pa bili njuni testi vsi pozitivni in ravno zaradi tega je partnerka vedela, da nekaj ni v redu in je želela čimprejšnjo pomoč (*»Občutki so bili takšni: pomagajte mi, nekaj je narobe« (AŽ14)*). Po negativnih testih so se mnogi pari spraševali, kaj je narobe (*»Sprašuješ se, kaj je narobe« (BM14)*), hkrati pa so iskali vzroke, ki so pripeljali do negativnih testov, le ti pa so povzročili strah pred ponovnim neuspehom. Vsem parom je bilo skupno to, da jih je ob tem spremljalo razočaranje, negotovost in slaba volja. En sam par pa med poskušanjem zanositve testov sploh ni opravljal, zato te izkušnje ni imel (*»Midva nisva niti delala testov« (HŽ7)*).

Razlogi za neplodnost so bili v danih primerih različni, večinoma je bil razlog na ženski strani, v dveh primerih pa na moški strani. Pri dveh parih je šlo za odsotnost jajcevodov (*»Nimam jajcevodov« (CŽ10)*). Pri enem paru pa je šlo za nepojasnjeno neplodnost, saj sta imela oba partnerja na pregledih dobre izvide, ugotovili so le, da bi lahko imela vpliv na neplodnost partnerkina luskavica. V dveh primerih parov je bil razlog za neplodnost sindrom policističnih jajčnikov (*»Ginekolog mi je ob pregledu jajčnikov rekel, da imam mogoče PCOS, torej sindrom policističnih jajčnikov« (DŽ12)*), pri enem od teh parov je kasneje prišlo tudi do počenega jajcevoda. Pri naslednjih dveh parih je šlo za diagnozo endometrioze. V dveh primerih parov je bil razlog za neplodnost na strani moškega, pri enem paru je šlo za azoospermijo (*»Pri meni je bila ugotovljena azoospermija« (FM9)*), kar pomeni, da v

semenskem izlivu semenčic ni bilo, v drugem primeru pa je šlo za astenozoospermijo, kar pomeni, da so semenčice bile manj gibljive in počasne.

Moški sogovorniki so se na neplodnost odzvali na različne načine, vsak jo je doživljal na svoj način. Prvi sogovornik je zaradi več spontanih splavov neplodnost doživljal kot dodaten stres in pritisk. Povedal je, da je bil že vsega naveličan in da je o neplodnosti večkrat razmišljal, ko je bil sam (*»Ko si sam, veliko razmišljaš o teh stvareh« (AM161)*). Hudo mu je bilo tudi za partnerko, saj je vedel, da jo je vse skupaj zelo prizadelo, večkrat se je tudi spraševal, zakaj se je to zgodilo ravno njima (*»Sem razmišljal o tem, zakaj se ravno meni to dogaja« (AM117)*). Drugi sogovornik je omenil, da je bilo to obdobje zelo težko (*»Zelo ti je težko« (BM28)*), še težje je bilo za partnerko, dnevi so takrat tekli zelo počasi, veliko je bilo čakanja. Je pa omenil tudi, da je bil kljub vsem negativnim stvarjem srečen, da je bila pri tem možna medicinska pomoč. Tretji sogovornik je bil vedno optimističen (*»Sem bil zelo optimističen že od začetka in potem tudi do konca« (CM18)*), medtem ko je partnerka že obupala, saj je verjel, da jima bo uspelo. Četrti sogovornik je preposlušal veliko zgodb o tem, kako lahko je zanositi. Skozi izkušnjo neplodnosti sta s partnerko potrebovala veliko pogovorov, vedel je, da morata skozi to iti skupaj (*»Midva sva skozi celotno izkušnjo držala skupaj« (DM29)*). Omenil je tudi, da sta skozi izkušnjo neplodnosti dobila tudi dobra prijatelja, ki sta imela podobno izkušnjo. Sogovornik meni tudi, da na neplodnost vpliva predvsem hiter tempo življenja. Povedal je, da si moraš izkušnjo sam narediti manj stresno. Svojo partnerko je skozi celoten postopek občudoval, zavedal se je tudi, da je ta izkušnja zanj veliko manj stresna kot za partnerko. Peti sogovornik je neplodnost doživljal brez večjih težav, bilo pa je nekaj razočaranj in pritiskov po neuspehih (*»Vsakič, ko ne zanosiš, si toliko bolj razočaran« (EM37)*). Šesti sogovornik je ob razkritju svoje diagnoze doživel velik šok in ni mu bilo vseeno (*»Diagnoza je bila zame na začetku velik šok« (FM10)*), predvsem na začetku mu je bilo zelo težko, prisotna je bila slaba volja. Je pa povedal, da je izkušnja bila kljub vsemu zanimiva, vedel je, da v tem ni sam in da ima podporo. Sedmi sogovornik je povedal, da je bila celotna izkušnja doživljanja neplodnosti zelo naporna, na začetku je bil poln upanja, le to pa je sčasoma upadalo (*»Po neuspelem poskusu si spet na tleh« (GM18)*). Zadnji sogovornik je izkušnjo jemal kot zelo pozitivno, prisotnih je bilo nekaj frustracij med poskušanjem po naravni poti. Med izkušnjo ni doživljal kakšnih stisk, vse skupaj je sprejel zelo pozitivno, saj mu izkušnja neplodnosti ni predstavljala nekaj usodnega. Je pa omenil, da če bi izkušnja trajala dlje, da bi samo doživljanje bilo drugačno (*»Če bi neplodnost pri nama trajala več let, bi bilo pa kar hudo« (HM41)*).

Tako kot moški sogovorniki so tudi ženske sogovornice izkušnjo neplodnosti doživljale na različne načine. Prva sogovornica je povedala, da ji je bilo zelo hudo, stiska pa se je še povečala, ko se je morala vrniti na delo (*»Bilo mi je tudi težko, ker sem se morala vračati v vrtec na delo«* (AŽ35)), kjer ji je bilo zaman skrbeti za druge otroke. Neplodnost ji je predstavljala intenzivno in dolgo izkušnjo, med postopki je bila velikokrat živčna. Druga sogovornica je izkušnjo neplodnosti doživljala kot turbulenco čustev, bilo je upanje, ki je vodilo vse do razočaranja. Prisotni so bili občutki nemoči in krivde, kar ji je povzročalo velik pritisk. Kljub vsemu se je prepustila izkušnji in zaupala življenju (*»Zaveš se, da je treba ene stvari pustiti in zaupati, da se v življenju zgodijo tako, kot se morajo zgoditi«* (BŽ24)). Tretja sogovornica je omenila, da je bila izkušnja zanjo zelo naporna, kljub temu da je bila na začetku zelo optimistična, je bila na koncu izčrpana in naveličana vseh porazov. Med izkušnjo je tudi izgubila željo po nadaljnjih postopkih (*»Nisem imela več želje hoditi in sem govorila, da grem zadnjič«* (CŽ15)). Četrta sogovornica je povedala, da je bila ta izkušnja velika preizkušnja za njiju kot par, saj sta se namreč še dodatno zbližala in se o neplodnosti veliko pogovarjala. Vse stvari so bile zanjo zelo težke, zaradi česar se je še dodatno obremenjevala. Peta sogovornica je bila po neuspehih zelo razočarana. Njena izkušnja je bila telesno zelo naporna, imela je tudi veliko bolečin, predvsem zaradi punkcije (*»Je bilo naporno tudi telesno, ker sem imela modrice zaradi teh injekcij«* (EŽ20)). Kljub vsemu pa to zanjo ni bila travmatična izkušnja. Šesta sogovornica je izkušnjo neplodnosti na začetku doživela kot šok, kasneje pa je sledilo olajšanje, saj je vsaj vedela, s čim se s partnerjem soočata. Med izkušnjo se je veliko prilagajala zdravljenju. Sedma sogovornica je izkušnjo opisala kot zelo razburkano, prisotnih je bilo veliko vzponov in padcev. Proces je bil zelo dolgotrajen, kar je s sabo prineslo veliko skrbi. Zadnja sogovornica izkušnje neplodnosti ni jemala kot usodne, skrb se je porajala samo pri jemanju hormonske terapije, saj ni vedela, kako se bo njeno telo na to terapijo odzvalo (*»Malo me je skrbelo, kako bom odreagirala na hormonsko terapijo«* (HŽ14)). V celoti gledano je izkušnjo neplodnosti jemala kot pozitivno, saj ta ni trajala tako dolgo. Pred postopki zdravljenja je imela tudi čustvene priprave, zato izkušnja ni bila tako strašljiva.

Trije pari so se med izkušnjo srečali z mislijo o življenju brez otrok. En par je bil psihološko že pripravljen na to, da otrok sploh ne bi mogla imeti (*»Sem bil tudi psihološko pripravljen, če ne bi mogla imeti otrok«* (AM119)) in svet se jima zaradi tega ne bi podrl. Pri drugem paru je partnerka vedno govorila, da če ne bosta mogla imeti otrok, jih pač ne bosta imela. Vedno je

govorila, da ji je za to vseeno, ampak ji v resnici ni bilo (*»Sem govorila, da mi je vseeno, pa mi v bistvu ni bilo« (CŽ97)*).

Trije pari so med izkušnjo soočanja z neplodnostjo že razmišljali o alternativnih oblikah starševstva, in sicer o posvojitvi (*»Če nama ne bi uspelo, bi pač posvojila otroka« (DM74)*). En par trenutno še ni razmišljal o posvojitvi, saj želita prej izkoristiti vse možne postopke umetne oploditve. Ostali pari o posvojitvi sploh niso razmišljali.

Izmed vseh parov, ki so bili intervjuvani, je samo en par razmišljal tudi o možnosti umetne oploditve z darovano celico.

Dva para sta se soočala z izkušnjo neplodnosti ravno v času epidemije covida-19, kar je še dodatno oteževalo že tako težko situacijo. En par je povedal, da sta imela takrat partnerja ločene preglede (*»Je pa res bilo zoprno zaradi covida, midva niti na enem pregledu nisva smela biti skupaj« (FŽ21)*). Drugi par pa je zaradi epidemije imel prestavljen postopek IVF. Oba partnerja sta povedala, da sta bila med epidemijo veliko bolj mirna in sproščena zaradi dela od doma, saj bi jima takrat služba predstavljala dodaten stres. Izkušnjo sta zato lažje prenašala, kot pa bi jo sicer (*»Zaradi covida sva vse skupaj lažje prenašala« (HM81)*).

Razširjenost neplodnosti je zelo velika, kar so skozi izkušnjo prepoznali tudi intervjuvani pari. En par je povedal, da od začetka ni vedel, da ima tako veliko ljudi težave z neplodnostjo (*»Na začetku nisva niti vedela, koliko parov se sooča z neplodnostjo« (EŽ53)*). Dva para sta omenila, da ljudje ne vedo in hkrati ne verjamejo, koliko je neplodnih parov v naši družbi (*»Veliko ljudi ne ve, koliko parov se srečuje z neplodnostjo« (FM62)*). Dva para sta se že od začetka zavedala, da je neplodnih parov zelo veliko.

4.3 Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti

Izkušnje parov z zdravstvenim osebjem so bile večinoma pozitivne. Velika večina parov je povedala, da je bilo osebje zelo prijazno (*»Zelo so prijazni« (GŽ21)*), zaradi njih je bil po mnenju enega para proces boljši, tudi na vsa vprašanja so odgovorili. Izkušnje so bile v veliki meri dobre, saj so bili odnosi korektni. Z odnosom osebja je bilo veliko parov zadovoljnih (*»Sprejem v bolnici, komunikacija z zdravniki je bila v redu, sem bil zadovoljen« (FM24)*), en par je povedal, da je bilo osebje zelo čutno. Dva para sta imela zaradi poznanstva boljše izkušnjo z osebjem. Pri enem izmed parov je partnerka povedala, da je na začetku predvidevala, da bo osebje nesramno in ni imela prevelikih pričakovanj, partner pa je že pred

začetkom od njih pričakoval korekten odnos. Partner je tudi povedal, da je z ljudmi na splošno težko delati, zato je tudi razumel, da tamkajšnje osebje ne more biti vedno dobre volje (*»Tudi če so na kliniki kdaj slabe volje, sem potrpežljiv, ker jih razumem« (AM55)*). Trije pari pa so omenili tudi nekaj negativnih izkušenj, in sicer da je podpore s strani osebnih zdravnikov premalo, da ima osebje do njih občutek brezosebnosti (*»Imaš občutek, da je vse tako brezosebno« (CŽ24)*) ter da imajo včasih občutek, da se za njih ne zavzamejo.

Če so bile izkušnje z osebjem večinoma pozitivne, pa izkušnje s kliniko za neplodnost niso bile tako dobre. En par je povedal, da je imel s kliniko pozitivno izkušnjo in da si zasluži vse pohvale, vseeno pa je partnerka dodala, da iz klinike ni odšla z upanjem (*»Ne greš ravno z upanjem in veseljem od tam« (AŽ41)*). Drugi par je prav tako imel pozitivno in korektno izkušnjo in nikakor ni imel občutka, da sta tam samo »številka«. Ta par je imel tudi izkušnjo z napačno postavljeno diagnozo pri partnerki, kar pa izkušnje ni naredilo negativne. Več kot polovica parov je povedala, da so imeli občutek, da si kot par tam le »številka« (*»Si samo številka« (FŽ28)*), saj naj bi imeli na kliniki dnevni načrt, koliko postopkov morajo opraviti (*»Imajo po moje nek plan, koliko jih morajo narediti na dan« (BM51)*). Ker je parov na kliniki preveč, posledično hitijo in se ne posvetijo parom tako, kot bi si ti želeli. Nekateri so imeli tudi občutek, da gre vse skupaj kot po tekočem traku. Izkušnja enega para je bila zelo negativna, partnerja sta povedala, da imata na kliniko zelo negativne spomine. Presenečena sta bila nad poznimi preiskavami, saj sta prve preiskave imela šele po sedmih letih postopkov (*»So se prve raziskave začele šele po sedmih, osmih letih« (BŽ36)*). Povedala sta, da je sistem nekorekten in zgrešen, saj te šele po večkratnih neuspehih pošljejo na preiskave, ki bi bile po njunem mnenju potrebne že na začetku. Omenila sta tudi, da so postopki zelo slabo predstavljeni in da bi bilo potrebnega več informiranja (*»Bi morali parom, ki se odločijo za to, malo povedati o tem« (BM48)*). Drugi par pa je povedal, da sta korektne informacije dobila pravočasno. Trije pari so povedali, da so bili procesi in pregledi na kliniki zelo naporni, en par izmed teh pa je povedal, da je zaradi oddaljenosti bila naporna tudi vožnja (*»Voziš se tja 2 uri, da si potem konec v 1 minuti« (FŽ30)*).

Bilo je tudi nekaj izkušenj z operativnimi posegi. Pri enem paru je partnerka povedala, da so ji bile operacije najtežje od vsega. Pri drugem paru pa je partner povedal, da je imel s posegom dobro izkušnjo in da so mu opravili poseg biopsije (*»Jaz sem imel le operativni poseg, imel sem biopsijo« (FM22)*).

Skoraj vsi pari so imeli izkušnjo s postopkom IVF, torej s postopkom zunajtelesne oploditve, več teh izkušenj so v paru imele ženske. Pri treh parih je bil IVF edina možna možnost, s katero lahko zanosijo (*»Ni bilo druge možnosti kot IVF« (CŽ3)*). Dva para sta zanosila kar hitro, torej po prvem ali drugem postopku IVF. Pri dveh parih je partnerkama velik izziv predstavljalo vbadanje z injekcijami, ena si tega ni želela početi, a je morala, drugi pa je bilo vbadanje zelo naporno (*»Meni je bilo zelo naporno špikanje z injekcijami« (DŽ37)*). Pri enem paru je bila partnerki izkušnja z IVF-om neprijetna in boleča, partner pa je omenil, da mu pri postopku ni bilo prijetno oddajati semenčic, saj je bila situacija zelo nerodna (*»Rečejo, tam imate vrata pa pojdite opraviti, pa prinesite seme. Dve medicinski sestri sedita pri pultu, vrata so meter vstran. Ljudje prihajajo v ambulantno, se pogovarjajo. Ti moraš pa iti v sobo, se toliko skoncentrirati in se pripraviti do tega, da lahko opraviš« (EM32)*), je pa povedal, da je verjetno trpel manj kot partnerka.

Izkušnja z zdravljenjem je lahko zelo dolgotrajna, kar so izkusili tudi nekateri pari. Štirje pari so imeli dolgo izkušnjo z zdravljenjem, dva izmed teh parov sta po šestih (*»Se zdaj trudiva že šesto leto in še vedno ni nič« (GŽ27)*) in enajstih letih še vedno brez otrok. Pri enem paru je zdravljenje prav tako trajalo sedem let, glede na diagnozo so bile napovedane dobre možnosti, a je vseeno trajalo, da jima je po vseh teh letih uspelo (*»Glede na mojo diagnozo sem mislila, da bo šlo to bolj hitro« (CŽ5)*). En par je povedal, da gredo postopki zelo počasi in da bi lahko šlo hitreje.

En par je imel tudi izkušnjo s samoplačniškim zdravljenjem, kjer so bila njuna pričakovanja v primerjavi z javnim zdravstvom zelo visoka. Izkazalo se je, da zdravljenje tam ni bilo kaj hitrejše. Partnerja sta povedala, da sta med drugim pričakovala profesionalnost (*»Sem tudi pričakovala bolj profesionalni odnos« (BŽ45)*), a sta vseeno imela slabo izkušnjo.

Večina parov je zdravljenje opravljala na kliniki v Ljubljani, en par pa je imel izkušnjo s kliniko v Mariboru, kamor sta se prestavila iz Ljubljane. Povedala sta, da so si tam zanj vzeli več časa (*»So si pa vzeli več časa« (CŽ27)*), da je bilo naročanje ultrazvokov, tudi v čakalnici je bilo manj ljudi. S tamkajšnjimi obravnavami sta bila zadovoljna, opravili so jima veliko preiskav. Povedala sta tudi, da imajo v Mariboru malenkost boljšo uspešnost kot v Ljubljani.

Eden izmed parov se je zanimal tudi za zdravljenje v tujini (*»Sva se zanimala za umetno oploditev v tujini« (BŽ138)*). Povedala sta, da je tam več podpore, ki je obenem tudi celostna. Omenila sta, da v tujini zdravljenje začnejo na drugačen način, več je vključevanja, o vsem te

informirajo, prav tako je priprava na postopek daljša (*»Traja par mesecev, da te sploh pripravijo na postopek«* (BM143)), pred postopkom pa opravijo vse preiskave.

4.4 Spremembe ob izkušnji neplodnosti

Izkušnja neplodnosti lahko s sabo prinese ogromno sprememb, tako pozitivne kot negativne. Trije pari so povedali, da večjih sprememb zaradi izkušnje ni bilo (*»Spremenilo se ni nič bistvenega«* (GŽ30)). Eden izmed teh parov je omenil, da je bila situacija ista že od dneva, ko sta se spoznala, saj je partnerka partnerju za diagnozo neplodnosti povedala takoj.

Pri veliki večini parov je zaradi izkušnje prišlo do določenih sprememb. Prvi par je povedal, da je bila partnerka zelo sesuta, veliko več je jokala, vmes se je večkrat izgubila in veliko časa je bila slabe volje. Partner se je zanjo zelo bal in strah ga je bilo, kako bo odreagirala. Skupaj sta si velikokrat zaposlovala misli, da ne bi toliko razmišljala o neplodnosti. Kot pozitivno spremembo sta omenila partnerkin bolniški stalež, ki je dobro vplival na oba, saj je bila partnerka zaradi tega boljše volje, oba pa sta zato bila pod manjšim stresom (*»Bilo je dobro, da je bila zaradi bolniške lahko več doma in je bilo tako manj stresno zanjo in posledično še zame«* (AM65)). Drugi par je povedal, da sta si morala življenje prilagoditi izkušnji, partnerka je bila vedno v krču, saj nikoli ni bilo sproščenosti. Omenila sta, da sta veliko razmišljala o načrtovanju življenja (*»Skos razmišljaš, si v nekem krču, kako si načrtovati življenje«* (BŽ56)) in se skupaj učila, kako živeti s to izkušnjo. Pri tretjemu paru je prišlo do izolacije oziroma od umika od ljudi, od prijateljev, bila sta samo ona in partner (*»Sva se s partnerjem umaknila od vseh v »midva««* (DŽ45)). Naslednji par je imel v času izkušnje veliko pogovorov o neplodnosti, med sabo sta se partnerja tudi bolj povezala. Eden izmed parov je povedal, da je sicer imel nespremenjen življenjski stil, ampak da sta bila partnerja pazljivejša zaradi postopkov, saj sta nekatere stvari predstavila ali jih celo pustila zadaj (*»So neke stvari, ki jih pustiš zadaj«* (FŽ40)). En par je pripovedoval, da sta bila skozi izkušnjo zelo izčrpana, saj sta morala biti vedno na razpolago za zdravljenje. Prav tako sta se morala v odnosu veliko prilagajati, med njima je bilo tudi veliko pogovorov.

Med vsemi spremembami je bilo nekaj takih, ki so jih pari najlažje sprejeli. Pri prvem paru je partner povedal, da je najlažje sprejel to, da je bila partnerka manj živčna in obremenjena (*»Manj slabe volje zaradi službe in posledično manj obremenjena«* (AM78)), ter to, da je bila več doma, medtem ko je partnerka povedala, da je dobro sprejela to, da je bila sploh možnost postopka IVF. Drugi par je najlažje sprejel spremembo, da je v življenju potrebno sprejemanje

in da je potrebno zaupanje v proces. Tretji par je dobro sprejel to, da so bile napovedane dobre možnosti za IVF. Četrtemu paru se je bilo najlažje odločiti za postopek umetne oploditve (*»Najlažje sva sprejela odločitev, da greva v proces umetne oploditve« (DŽ48)*). Pri naslednjem paru je bilo najlažje sprejeti spremembo prehrane, medtem ko je drugi par povedal, da je bila najlažja od vsega vožnja na preglede in postopke (*»Sama vožnja še najlažja v tem procesu« (FM47)*). Pri enem paru je partnerka povedala, da ji je bilo najlažje sprejeti to, da je partner nehal kaditi, s tem sta si tudi izboljšala življenjski slog.

Neplodnost je s sabo prinesla tudi veliko sprememb, ki so jih pari zelo težko sprejeli. En par je najtežje sprejel številne splave, ki so se zgodili, samo odvijanje situacije in dejstvo, da sta v procesu izgubila tri otroke (*»Sva v tem procesu izgubila 3 otroke« (AŽ93)*). Naslednji par je najtežje sprejel to, da ne moreš kontrolirati življenja, eden izmed parov pa to, da sta morala partnerja iti čez postopek umetne oploditve in da je morala partnerka medtem »konzumirati kemijo«. Eden izmed parov je pripovedoval, da je bilo najtežje to, ko imaš občutek krivde. Pri enem paru ni bilo težkih sprememb, le na začetku sta bila malo presenečena nad takrat še dvema diagnozama (*»Mogoče tisti trenutek, ko so meni rekli, da imam samo en jajčnik, njemu pa, da ima počasne semenčice. Torej ti najini diagnozi sta bili mogoče najtežji« (HŽ48)*).

Spremembe so s sabo prinesle tudi boljšo ali slabšo kakovost življenja. Trije pari so povedali, da se jim je izboljšala kakovost življenja, eden izmed teh parov je razmišljal tudi o spremembi življenjskega stila (*»Tako sem začel razmišljati, kaj lahko spremenim, da bi na primer nehal kaditi in bi si s tem izboljšal življenjski stil« (HM38)*). En par je omenil, da je kakovost življenja z neplodnostjo slabša.

Dva para sta omenila, da je življenje z otrokom prineslo boljšo kakovost življenja (*»Ko primerjam, kako je bilo prej in kako je zdaj, vidim, da je zdaj kvaliteta življenja veliko boljša« (CŽ95)*), tudi odnos med partnerjema pri enem izmed parov se je po otrocih spremenil na bolje.

4.5 Družbeni pritiski in pričakovanja

Štirje pari so povedali, da so bili skozi izkušnjo neplodnosti deležni pritiskov tako s strani družine kot tudi prijateljev. En par je povedal, da so pritiski in razna vprašanja k izkušnji prispevali dodatno težo (*»Ljudje se ne zavedajo, koliko dodatnega pritiska in stresa dajejo s temi vprašanji« (DŽ54)*). Pritiski so se ustvarjali zaradi nerazumevanja, saj drugi niso poznali njune zgodbe. En par je podelil tudi izkušnjo, da če je partnerka kdaj pila sok namesto

alkoholne pijače, so si ljudje že avtomatsko oblikovali mnenje, da pričakujeta naraščaj (*»Če kakšen dan piješ brezalkoholno, je edini razlog to, da si noseč« (FŽ71)*).

Drugi štirje pari so pripovedovali, da pritiskov niso bili deležni. En par je omenil, da je partner imel razumljive in odprte sodelavce, ki so se zavedali situacije. Eden izmed parov je povedal, da ju nihče ni veliko spraševal (*»Naju niso veliko spraševali« (CŽ53)*), tudi potrebe po pritiskih ni bilo.

Pri večini vseh parov je družina vedela za neplodnost (*»Enkrat sva povedala, da ne moreva imeti otrok« (BM72)*), situacijo so tudi dobro poznali.

Če je bilo nekoliko manj pritiskov, pa so bila vedno prisotna pričakovanja. Izkušnjo s pričakovanji so imeli skoraj čisto vsi pari. En par je povedal, da sta bila deležna pričakovanj s strani družine, prijateljev, sodelavcev, saj so ju vsi nenehno spraševali, kaj čakata (*»Pridejo vprašanja: kaj zdaj, kaj čakata« (BŽ68)*). Ljudje pričakujejo oziroma se jim zdi normalno, da ima par otroke, čeprav se nekateri odločijo, da jih ne bodo imeli. Partner je tudi dodal, da o otrocih sprašujejo predvsem starejši. Eden izmed parov je pripovedoval, da so bili starši prvi, ki so začeli spraševati, predvsem zato, ker so bili starejši in njune situacije niso mogli razumeti (*»Imava starejše starše, ki se s tem niso srečali in tega pač ne razumejo« (DM64)*). Drugi par je povedal, da je bilo nekoliko več vprašanj družine na začetku njune partnerske zveze (*»Na začetku zveze je bilo nekaj več vprašanj in pričakovanj o družini s strani staršev« (HM56)*), nekaj pa še tudi po poroki.

Neizogibna so druženja parov z drugimi družinami, s sorodniki, ki imajo otroke. Pri parih so se ob druženju z njimi pojavljali različni občutki. Pri prvem paru je partnerka povedala, da so jo spremljali občutki žalosti, razočaranja in jeze, drugim ženskam je zavidala nosečnost in nosečnost koga drugega je zelo težko sprejela (*»Težko mi je bilo sprejeti, da je nekdo noseč, ti pa ne moreš biti« (AŽ112)*). Poleg vsega pa se je enkrat celo izogibala enemu praznovanju, ker je vedela, da je ena sorodnica noseča. Drugi par je povedal, da sta bila povsod vedno edina brez otrok in občutek ob tem je bil zelo neprijeten. Sicer jima je bilo druženje z družino v veselje, ampak sta se počutila, kakor da ne sodita tja. V družbi otrok sta bila veliko bolj občutljiva ravno po posegih (*»Ko si po kakšnem posegu, umetni oploditvi, splavu, si še toliko bolj občutljiv in ranljiv« (BŽ90)*) in videti dojenčka je bilo zelo neprijetno. Pri enem od parov je partnerka povedala, da nikoli ni imela negativnih občutkov, oboževala je svoje nečake, ampak je večkrat mislila tudi na lastnega otroka (*»Se kdaj pa kdaj zamisliš, kako dobro bi bilo, če bi midva imela otroka« (CŽ58)*). Naslednja dva para sta bila za nosečnost drugih zelo

vesela, eden par izmed njih pa se je ob tem večkrat spraševal o lastnemu neuspehu. En par je tudi pripovedoval, da v družbi družin z otroki ni imel nikoli kakšnih negativnih misli ali slabih izkušenj, vedno sta bila pozitivno naravnana.

Skoraj vsi pari v družbi družin z otroki nikoli niso imeli občutka manjvrednosti. En par je imel občutek manjvrednosti, pri enem paru pa ga je imela le partnerka (*»Jaz sem se počutila manjvredno«* (GŽ51)).

Preden so pari podelili izkušnjo svojim bližnjim, je bilo nekoliko več pritiskov in pričakovanj. V primeru enega para partnerka ni mogla več lagati (*»Nisem mogla več lagati«* (DŽ79)) in iskati izgovorov, zakaj še nimata otrok. En par je tudi pripovedoval, da skrivanje s sabo prinese samo še več dodatnega stresa (*»Če ti skrivaš to izkušnjo, si delaš samo dodaten stres«* (DM61)). Drugi par je povedal, da če o izkušnji nikomur ne poveš, sledijo pritiski (*»Slabše bi bilo, če midva tega ne bi povedala in bi še vedno pritiskali na naju«* (FM52)) in če ljudje ne poznajo tvoje situacije, posledično več sprašujejo.

Po podeljeni izkušnji se je situacija zelo spremenila. Pet parov je povedalo, da ko so svojo situacijo povedali drugim, je bilo vse drugače in stanje se je umirilo (*»Zdaj se je pa vse skupaj umirilo«* (GŽ46)). Nihče več ni ničesar vprašal, pustili so jih pri miru, pritiski in pričakovanja so se nehali. Pravijo, da je zdaj, ko drugi vedo, veliko lažje shajati s situacijo (*»Zdaj je lažje, ker vedo, da imava probleme«* (FM49)), saj ni več nadlegovanj. En par je poročal tudi o tem, da ju je prizadelo, ker potem noben več ni nič vprašal (*»Nihče več ne vpraša, kako se počutiš, po eni strani te to še bolj prizadene«* (BŽ80)).

Ker so bili pritiski in pričakovanja neizogiben del izkušnje, so se morali pari s temi pritiski tudi soočiti. En par je pripovedoval, da je bilo ob soočanju zelo težko, bilo je veliko solz. Partnerka je povedala, da je bilo soočanje s pritiski težje kot pa neuspešna nosečnost (*»Je bil to eden težjih momentov. Bilo je še bolj težko kot pa takrat, ko nosečnost ni bila uspešna«* (BŽ101)). Drug par je povedal, da so ju pritiski na začetku zelo ganili, komentarji so boleli, ob tem sta se počutila prizadeta (*»Te prizadene«* (DM62)). Partner je povedal, da je te komentarje včasih obračal na šalo, sčasoma pa sta dobila trdo kožo in sta šla naprej. Dva para sta povedala, da se z mnenjem drugih nista obremenjevala (*»Nisva se veliko obremenjevala s tem, kaj si drugi mislijo«* (EŽ63)) in da ju pritiski niso prizadeli. En par je omenil, da so se ju razne opazke dotaknile in včasih vrgle iz tira, saj jima ob tem ni bilo vseeno. Pri enem izmed parov je partnerka povedala, da je vse občutke potlačila v sebe (*»Sem vse skupaj potlačila v sebe«* (GŽ61)).

4.6 Neplodnost kot tabu tema

Neplodnost kot tabu tema je v današnjem času zelo aktualna, pari pa jo kot tabu temo obravnavajo zelo različno. Štirje pari so mnenja, da je neplodnost še vedno tabu tema, dva para pa menita, da je to tabu tema v verskem okolju oziroma skupnosti (*»V neki verski skupini je to tabu tema« (AM123)*). En par je povedal, da se predsodki o neplodnosti v družbi še vedno pojavljajo. Dva para menita, da je velik problem v moški neplodnosti, ki si je moški neradi priznajo (*»Velik problem je tudi moška neplodnost, zato nekateri moški sploh ne želijo spregovoriti o tem, saj jim je to pod čast« (FM63)*). Eden izmed parov je povedal, da smo kot družba še daleč od odprtosti in da je neplodnost nemogoče sprejeta nova realnost (*»Nemogoče je, da bi bila to kdaj sprejeta nova normalnost« (DŽ78)*).

Štirje pari so mnenja, da neplodnost v družbi ni več tabu tema. Eden izmed teh parov pa je dodatno povedal, da neplodnost ni več tabu tema predvsem med izobraženimi ljudmi.

Mnogi pari so mnenja, da je neplodnost vedno manj tabu tema ter da gre na boljše oz. v pravo smer. En par je ob tem poudaril, da so ljudje o neplodnosti danes bolj ozaveščeni, drug par pa je povedal, da se bodo ljudje o tem vedno bolj informirali (*»Počasi se bodo ljudje začeli informirati o tem« (DŽ77)*).

Kar se tiče govora o neplodnosti, so trije pari mnenja, da se o neplodnosti premalo govori, eden izmed teh parov pa je povedal, da je govora več med pari (*»Pari se o tem veliko pogovarjajo« (GM58)*). Dva para menita, da se v današnjem času o neplodnosti govori več kot včasih, en par omeni tudi pomembnost govora o neplodnosti.

4.7 Partnerski odnos na splošno

Vsi pari, ki so bili intervjuvani, imajo dober, spoštljiv in ljubeč odnos, en drugemu nudijo podporo (*»Sva en drugemu v oporo, se znava res podpreti« (BŽ111)*), med njimi je dobra komunikacija, v odnosu prevladujejo pozitivna čustva. En par je omenil, da je njun odnos včasih tudi turbulenten, včasih se tudi kdaj skregata, veliko se morata tudi prilagajati en drugemu in se trudita, da čim bolje funkcionirata (*»Se pa trudiva, da dobro funkcionirava« (EM71)*). Drugi par je omenil, da sta v partnerskem odnosu zelo tradicionalna in staromodna.

Vrednote, ki jih pari najbolj cenijo pri svojem partnerskem odnosu, so ljubezen, spoštovanje, zaupanje (*»Prevladuje zaupanje« (AM139)*), zadovoljstvo, veselje.

4.8 Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti

Čisto vsi pari, ki so bili intervjuvani, so povedali, da so se skozi izkušnjo bolj povezali, na nek način je ta izkušnja tudi utrdila zvezo (*»Če greš skupaj čez to, ti zvezo na nek način utrdi«* (AM88)), odnos med njimi pa se je poglobil. En par je povedal, da sta v skupni izkušnji osebno rasla. Izkušnja je pri enem paru prispevala k temu, da sta se partnerja med sabo še bolje spoznala (*»Sva se veliko bolj spoznala«* (EŽ73)), saj sta se drug o drugemu učila. V enem primeru para je partner svojo partnerko držal pokonci in jo spodbujal, ko je bila na tleh.

V dveh primerih parov nekaj večjih sprememb v odnosu ni bilo (*»Najinega odnosa to ni spremenilo«* (CM42)).

Kljub večji povezanosti v odnosu pri večini parov je bilo nekaj parov tudi takih, ki so se med samo izkušnjo občasno tudi oddaljili. En par je povedal, da sta se občasno oddaljila drug od drugega (*»Sva imela obdobja ko sva imela občutek, da sva se oddaljila«* (AM147)), ni pa bilo odtrganja. Drug par pa je pripovedoval, da je bilo včasih tako težko, da bi najraje pobegnili. Zaradi stiske sta se oba zamotila z delom (*»Sva oba zelo pobegnila v delo, ker se tam zamotiš«* (BŽ113)), posledica tega pa je bila, da sta se eden od drugega oddaljila.

Zaradi težkih izkušenj je bilo treba situacijo tudi predelati. En par je povedal, da je situacijo naprej predeloval vsak sam pri sebi, oba pa sta bila sita slabih situacij (*»Sit si slabih situacij«* (AŽ149)). Drugi par je pripovedoval, da ju je čas, ko sta situacijo predelovala, naučil, kako biti sam s svojimi občutki. Pri enem izmed parov je partner vedno skušal razumeti svojo partnerko, vedno se je postavil v »njene čevlje« (*»Razumeš, kaj doživlja drugi«* (DM98)), zato je tudi spoštoval njene odločitve. Pri enem paru je izkušnja neplodnosti pomagala razčistiti določene stvari.

4.9 Pogovori o neplodnosti

Vsi pari so se med sabo odprto pogovarjali o neplodnosti. Prvi par je povedal, da je neplodnost velikokrat tema njunih pogovorov (*»To je bila velikokrat najina tema«* (AM162)) in ni bilo razloga, da o tem ne bi govorila. Prav tako pri svojih pogovorih nimata nobene tabu teme. Drugi par je imel pogovore o neplodnosti že od samega začetka, ampak na začetku se o tem še nista znala pogovarjati. Imela sta pogovore o postopkih in podpori. Partner nekajkrat o tem ni želel govoriti, saj je svoja čustva težko izražal (*»On pa težje izraža čustva, ker mu je težko«* (BŽ124)). Tudi naslednji par je imel podobno izkušnjo, saj je partner bolj tih, a je v

pogovorih vseeno sodeloval. Eden izmed parov je imel izkušnjo, da se partnerka na začetku o neplodnosti ni želela pogovarjati (*»Ona na začetku o neplodnosti ni želela komunicirati« (DM88)*). En par se o neplodnosti ne pogovarja več toliko, saj je ta izkušnja že v preteklosti (*»Zdaj imava manj teh pogovorov, ker je izkušnja že za nama« (HŽ84)*). Naslednji par ima danes veliko več pogovorov kot včasih. Pogovori se včasih začnejo iz čistega ničla, največ pogovorov imata po postopkih. Vsem parom je bilo skupno to, da so povedali, da pogovori zelo pomagajo, saj so tako dali stvari ven iz sebe in potem je bilo veliko lažje (*»Se ti oddahne, ko se z nekom pogovoriš« (AM169)*). Počutili so se bolj sproščeno, tudi bolečina se je zmanjšala. En par je povedal, da so pogovori o neplodnosti med partnerjema nujno potrebni, saj tišina lahko uničuje (*»Če ne govoriš o tem, te razjeda« (FŽ106)*).

Pri večini parov je pogovore o neplodnosti začela partnerka (*»Sem te pogovore večkrat začela jaz« (DŽ99)*), le v dveh primerih parov je pogovore začel tudi partner. Pri treh parih je bil pobudnik pogovorov odvisen od situacije (*»Čisto odvisno od situacije« (EM78)*).

Pri dveh parih so bili občutki med pogovori o neplodnosti pozitivni, en par je povedal, da je izkušnjo treba predelati in da veš, da v tem nisi sam (*»Vidiš, da nisi sam v tem« (AM170)*), drug par pri pogovorih ni imel slabih, negativnih občutkov, ampak so ju večinoma spremljali dobri občutki (*»Občutki so bili kar dobri« (HM89)*). Pri vseh ostalih šestih parih je bila situacija drugačna, saj so jih spremljali pretežno negativni občutki in bilo jim je težko. V pogovorih so iskali vzroke in se spraševali, zakaj se ravno njim to dogaja (*»Razmišljaš, zakaj se to dogaja tebi« (DŽ107)*). Prisotni so bili občutki utrujenosti, nemoči, žalosti, jeze, razočaranja, v nekaterih primerih tudi občutki manjvrednosti. Pogovori so nekaterim predstavljali še dodaten stres, včasih niti spodbude niso bile v pomoč (*»Tudi če mi je on kaj spodbudnega rekel, ne vem, če je to zaleglo« (CŽ82)*). V primeru enega para so bili občutki odvisni od faze postopka, ob začetku novega postopka so bili pogovori polni upanja (*»Ko se recimo naročiš na nov postopek, so med nama pogovori polni upanja, pričakovanj in veselja« (FŽ87)*), ob neuspehih pa sta ju spremljala žalost in razočaranje. Partnerka enega izmed parov je povedala, da so bili pogovori po postopkih najtežji.

Pri pogovorih o neplodnosti z drugimi ljudmi so bile izkušnje parov zelo različne. Prvi par je povedal, da se pri pogovoru z drugimi ustvari neroden prostor, saj ljudje hitro preidejo v zadrego in nato menjajo temo (*»Vidim, da ljudi mika, da bi vprašali, ampak ne vedo, kaj, potem pa kar nekaj vprašajo« (AŽ132)*). Sama sta za pogovore zelo odprta, njune izkušnje sicer ne delita z vsakim, se pa pogovarjata s tistimi, ki jih to res zanima. Njuna odprtost

marsikoga šokira. Povedala sta tudi, da ljudje zaradi nepoznavanja neplodnosti včasih raje sploh ničesar ne vprašajo. Drugi par je prav tako povedal, da ljudje ne znajo vprašati. Omenila sta tudi, da sta drugim zdaj nehala govoriti o neplodnosti, je pa v pogovoru njima veliko lažje kot drugim (*»Nama lažje govoriti o tem kot njim« (BM83)*). En par na začetku o svoji zgodbi ni govoril z drugimi, zato sta bila na svojo podeljeno izkušnjo zelo ponosna (*»Ponosen sem bil, da sva šla naprej in začela govoriti o tem« (DM63)*). Eden izmed parov se je o neplodnosti lahko pogovarjal z vsakim. Naslednji par je povedal, da so njuni prijatelji vedeli za njuno izkušnjo, ki je zaradi njune odprtosti spodbudila tudi druge pare (*»Sva izvedela za tri bližnje prijatelje po tem, ko sva midva povedala. Še njih je spodbudilo, da so se odprli o tem« (FŽ66)*). Eden izmed parov je povedal, da sta si izbirala krog ljudi, s katerimi sta se pogovarjala o neplodnosti, večkrat sta se tudi pogovarjala s pari, ki so imeli podobno izkušnjo, sta pa veliko več o izkušnji zaupala bližnjim (*»Bližnjim več zaupaš in poveš« (HM52)*).

4.10 Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih

Dva para sta povedala, da je nekaj podpore bilo prisotne, eden izmed njiju je povedal, da je bila prisotna iz vseh strani (*»Sva imela podporo z vseh strani« (GŽ92)*).

Pri večini parov je bila prisotna pomoč in podpora družine. En par je podelil, da jima je družina omogočila varen prostor za pogovor, domači so bili pri pogovorih vedno prisotni (*»Pa kar se tiče pogovora, so bili prisotni« (BŽ134)*), večkrat so jima tudi pomagali pri raznih opravilih. Sta pa povedala tudi to, da je družina s svojo pomočjo ustvarjala pritisk (*»Čeprav družina zelo pomaga, hkrati s tem nezavedno ustvarja pritisk« (BŽ133)*). Nekaj parov je omenilo, da jim je bilo zelo pomembno, da jim je družina vedno stala ob strani, da so imeli ob sebi čustveno podporo in spodbudo (*»Vedno so naju spodbujali« (HŽ97)*). Drugi par je povedal, da sta imela s strani družine zelo veliko podporo, ki sta jo tudi čutila. Pomoč so ponudili sami in vedno so bili na voljo za pogovore, njihove besede so jima bile vedno v tolažbo (*»Dobro je, ko ti bližnji rečejo, bomo stisnili pesti, v redu bo in že to ogromno pomaga« (FM104)*). Dva para sta povedala, da nista bila deležne velike pomoči s strani družine, eden izmed njiju se je iz strani družine počutil ignoriranega (*»Imela sem občutek, da to bolj ignorirajo« (AŽ187)*), drugi pa je povedal, da se starši s tem niso želeli obremenjevati.

Prav vsi pari so povedali, da so vedno imeli podpro partnerja in so se skupaj v vsem medsebojno podpirali (*»Predvsem sva imela medsebojno partnersko pomoč« (HM93)*). Želeli

so en drugemu pomagati in skupaj sodelovati (*»Sva skupaj sodelovala« (DM122)*). Na takšen način so eden drugemu dali največ, kar lahko, pomembno pa je bilo tudi to, da so prepoznavali stisko, ki jo je doživljal partner ali partnerka (*»Vesela sem, da je prepoznal te znake moje stiske« (DŽ104)*). Zavedali so se tudi, da brez te podpore verjetno ne bi zmogli premostiti izkušnje (*»Brez njega ne bi bila danes tukaj« (AŽ173)*).

Nekaj podpore in pomoči so pari dobili tudi s strani prijateljev. Štirje pari so povedali, da so imeli pomoč prijateljev, s katerimi so se lahko pogovorili, ti pa so jim prisluhnili (*»Prijatelja sta naju podprla in poslušala takrat, ko sva to rabila« (EŽ88)*). Pri enem paru je partnerka povedala, da je v pogovorih s prijateljicami velikokrat ostala brez odgovora, saj je po njenem mnenju niso znale potolažiti. Ta partnerka in partnerka enega izmed parov sta imeli enako izkušnjo, kar se tiče slabih tolažb. Povedali sta, da večkrat kdo reče »saj bo«, takšni odgovori pa jima niso bili v nobeno tolažbo (*»Najhujši odgovori so taki, kor rečejo, sej bo, samo sprosti se. Takih odgovorov nisem marala, ker to ni nobena tolažba« (CŽ102)*).

Dva para sta pripovedovala, da sta bila deležna pomoči prijateljev, ki so se tudi soočali z izkušnjo neplodnosti. Med sabo so imeli odprte pogovore, zaradi česar so lahko drug drugega spodbujali (*»Spodbujali smo drug drugega« (DŽ121)*). Z njihove strani je bilo veliko podpore, ker so imeli enako izkušnjo.

Pri enem paru je partnerka pripovedovala o svoji izkušnji pomoči s strani spletne skupine na družabnem omrežju *Facebook*. Povedala je, da je ta skupina nekaj najboljšega, kar je lahko (*»Skupina, ki jo imamo, je nekaj najboljšega, kar obstaja« (CŽ66)*), saj je tam izvedela veliko informacij in iskala rešitve za sebe. Prepoznala je tudi trud skrbnice skupine.

4.11 Strokovne oblike podpore in pomoči

Trije pari so bili v času soočanja z neplodnostjo deležni tudi pomoči psihoterapije. Pri dveh parih sta psihoterapevtsko pomoč prejemale le partnerki, v enem primeru para pa sta pomoč prejemale oba skupaj. Vsi trije pari so si psihoterapevtsko pomoč poiskali sami. Pri enem paru je partnerka pripovedovala, da sta se s psihoterapevtko zelo povezali. O psihoterapevtski pomoči pa drugim razlaga brez zadržkov (*»Z veseljem povem, da sem na psihoterapiji« (AŽ180)*), je pa mnenja, da je duševno zdravje v današnjem času velika tabu tema. Pri drugem paru, ki je bil deležen skupne psihoterapije, je partnerka povedala, da je najprej o psihoterapiji samo razmišljala, k temu pa jo je dodatno spodbudil partner. Partner je povedal, da je bila zelo potrebna, omenil je tudi, da ta pomoč ni kot partnerski pogovor, saj gre pri klientu in

psihoterapevtom za način zaupanja brez zadržkov (*»Ker psihoterapevtu lahko zaupaš stvari brez filtrov« (DM116)*). Ostali pari se psihoterapevtske pomoči niso poslužili, sta pa dva para izmed teh povedala, da bi se je danes zagotovo poslužila (*»Če bi pa zdaj čas zavrtela nazaj, bi se pomoči zagotovo poslužila« (CŽ88)*) in da bi mogoče takrat bila vseeno potrebna.

V primeru enega para je imela partnerka izkušnjo tudi z drugimi oblikami terapij. Obiskovala je različne terapije, hodila je na akupunkturo (*»Sem hodila tudi na akupunkturo« (DŽ130)*).

Trije pari so povedali, da strokovna pomoč ni bila predstavljena (*»Predstavljeno ni bilo nič« (BM137)*), zaradi tega niso niti vedeli, kaj imajo na voljo. Prav tako je en par poudaril, da je premalo informiranosti glede pomoči v zdravstvu (*»Nismo obveščeni, kaj vse nam pripada v sklopu zdravstva« (FŽ96)*). Dva para sta pripovedovala, da jima je bila v enem primeru psihoterapevtska pomoč svetovana preko zdravnika, v drugem primeru pa jima je bila ponujena na konziliju (*»Bila nama je ponujena na konziliju« (EŽ83)*).

4.12 Želene oblike podpore in pomoči

Štirje pari so pripovedovali, da med izkušnjo neplodnosti niso potrebovali drugih oblik podpore in pomoči (*»Po moje nisva nič potrebovala« EŽ84*), nekateri izmed njih jih tudi niso iskali, saj o tem niso niti razmišljali.

Dva para sta omenila, da sta si v času neplodnosti želela strokovno pomoč. Eden izmed parov, ki je strokovno pomoč kasneje tudi dobil, je poudaril, da se strokovna pomoč dobi prepozno in da je najbolj smiselna že na začetku procesa (*»Bi moralo biti na začetku, da sploh vidiš, ali si že pripravljen za to« (DŽ127)*). Drugi par pa je povedal, da bi strokovna pomoč morala biti obvezna za vse pare, ki gredo skozi izkušnjo neplodnosti in skozi postopke zdravljenja (*»Nekaj takega bi lahko imeli za pare, ki se borijo z neplodnostjo« (GŽ83)*).

En par si je med izkušnjo neplodnosti želel več pomoči in podpore s strani družine. Partnerka je omenila, da bi si z družino želela več pogovorov, od njih pa bi si želela več empatije (*»Saj me ne rabijo zdaj vse izprašati, ampak da pokažejo vsaj malo empatije« (AŽ188)*) in občutka, da je videna in slišana.

4.13 Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti

Vsi intervjuvani pari so povedali, da je prispevek pomoči, ki so je bili skozi izkušnjo neplodnosti deležni, pozitiven. En par je omenil, da je prišlo do izboljšanja samozavesti pri partnerki (*»Vedno sem imel občutek, da nima samozavesti, da bi se postavila zase. To se je spremenilo zelo na boljše« (AM195)*), veliko več se je smejala. Pari so povedali, da je vsaka stvar pomagala po svoje in da je vsakemu pomagalo kaj drugega (*»Za enega tretjega bo lahko pomagalo čisto nekaj drugega, ker je vsak od nas je individuum« (DM123)*). Podpora je po njihovem mnenju vplivala predvsem na optimizem, zmanjšala je stres in manj jih je bilo strah.

Zaradi prejete podpore so pari izkušnjo neplodnosti lažje sprejemali. Podpora je prinesla večjo mirnost in izkušnjo so lažje prebrodili (*»Lažje greš čez to« (HŽ100)*), z njo so se nekateri tudi sprijaznili. Pari so zaradi podpore vedeli, da imajo nekoga ob sebi in da niso sami. Verjeli so, da bo vse v redu, upali so na pozitiven rezultat. Pari so pripovedovali, da bi bilo brez pomoči zelo težko, saj je prejeta pomoč pomagala, da so se borili naprej (*»To zelo pripomore, da se človek še vedno bori naprej« (GŽ85)*).

Kot že omenjeno, so bili trije pari deležni pomoči psihoterapije. Psihoterapija je vsem tem parov omogočila to, da so izkušnjo predelali in da so prejeli celostno podporo (*»Celostna podpora« (AŽ181)*). Pri sebi so prepoznavali nove vzorce, bolj so se ukvarjali s sabo (*»Začneš se ukvarjati sam s sabo na drugačen način« (BŽ154)*), psihoterapija pa je imela tudi svoj doprinos k uspehu. S pomočjo psihoterapije so si »glavo postavili na mesto« (*»Sem si glavo postavila na pravo mesto« (DŽ113)*), na izkušnjo so zato imeli drugačen pogled.

5 Razprava

V razpravi povzemam ključne ugotovitve raziskave, ki jih obenem povezujem s teorijo, predstavljeno v teoretičnem uvodu. Omejitev raziskave je bila majhnost vzorca, zato rezultatov ne morem posploševati. Prav tako je omejitev, na katero nisem imela vpliva, bila tudi ta, da so bili v nekaj primerih parov moški bolj zadržani in tišji, njihovi odgovori pa so bili krajši, kar je prispevalo k manj raznolikim odgovorom.

1. Kako pari doživljajo neplodnost?

Neplodnost je ena izmed težjih izkušenj v življenju, ki lahko doleti par. Diamond, Kezur, Meyers, Scharf in Weinshel (1999, str. 14) opredelijo pet faz izkušnje. Prva je faza zaznavanja težav, kjer se pari začnejo zavedati, da imajo morda težave z zanositvijo. Skrb in strah naraščata z vsakim mesecem neuspešne zanositve, dokler par ne obišče zdravnika. V raziskavi sem ugotovila, da je bilo parom v tej začetni fazi zelo težko. Kar nekaj časa so poskušali po naravni poti, ta čas pa se je gibal nekje od enega leta do dveh let, en par pa možnosti naravne zanositve sploh ni imel. Tisti pari, ki so lahko po naravni poti zanosili takoj, so imeli kasneje veliko težav s spontanimi splavi, z zunajmaterničnimi nosečnostmi in celo z eno biokemično nosečnostjo. Vsi pari so se dolgo trudili in poskušali, rezultata pa ni bilo. Ob tem so pari čutili veliko razočaranje, iskali so vzroke, spraševali so se, kaj je narobe. Strah je vedno bolj naraščal, zato so vsi poiskali zdravniško pomoč, nekateri so z njo še malce odlašali. Naslednja faza, ki jo opredeljujejo Diamond in avtorji (1999, str. 14), je faza postavitve diagnoze. Diagnoze pri parih lahko povzročijo šok in nejevero. Ugotovila sem, da so bili vzroki neplodnosti večinoma na strani žensk, le v dveh primerih je šlo za moške vzroke. Pri ženskah je šlo predvsem za odsotnost jajcevodov, za sindrom policističnih jajčnikov in endometrioza. Pri moških sta bila razloga za neplodnost azoospermija, kar pomeni, da v semenskem izlivu semenčic ni, in astenozoospermija, kar pomeni, da so semenčice manj gibljive (Zorn in Drobnič, 2002, str. 104–105). V enem primeru para je šlo za nepojasnjeno neplodnost.

Ker je neplodnost nepričakovana in dolgotrajna življenjska kriza, povzroči čustvene stiske, travmo, prizadene samopodobo in občutek dobrega počutja. V zadnjih letih je neplodnost postala zapletena psihosocialna izkušnja, ki močno vpliva tako na ženske kot tudi na moške (Nevin in McLoughlin, 2009, str. 39). V raziskavi sem ugotovila, da so moški neplodnost doživljali manj stresno kot ženske. Čeprav so ob izkušnji neplodnosti nekoliko bolj prizadete

ženske, tudi moški večkrat opisujejo občutke krivde, obupa, osamljenosti, izolacije in stresa (Petok, 2006, str. 39). Ugotovila sem, da jim je bilo hudo za svoje partnerke, za katere je bila izkušnja veliko bolj intenzivna, zato so jim vedno stali ob strani. Kljub temu, da je neplodnost za moške manj obremenjujoča, pa so jo vseeno doživljali kot nek dodaten stres in pritisk. Tudi za njih je bilo to zelo težko in naporno obdobje. Vanj so na začetku vstopali bolj optimistično, sčasoma se je ta optimizem spremenil v razočaranje, ki je bilo še bolj izrazito po neuspehih. En sogovornik je povedal, da je imel izjemoma pozitivno izkušnjo z doživljanjem neplodnosti, saj ta ni trajala dolgo. Nevin in McLoughlin (2009, str. 39) pravita, da so neplodne ženske bolj izpostavljene tveganju za razvoj tesnobe, depresije in nizke samozavesti. V raziskavi sem ugotovila, da so bile ženske zaradi izkušnje veliko bolj prizadete kot njihovi partnerji. Predvsem hudo je bilo tistim sogovornicam, ki so imele daljšo in intenzivnejšo izkušnjo. Dolgotrajno zdravljenje neplodnosti, ki ni dalo pozitivnega rezultata, pare vsak dan bolj potiska v krizo, jih zaznamuje v okolju ter pogosto povzroči družbeno izolacijo (Bevc, 2002, str. 43). Vsem sogovornicam je bilo skupno to, da so izkušnjo doživljale kot zelo težko, naveličane so bile vsakokratnih porazov, počasi so tudi že začele izgubljati upanje. Ena sogovornica je povedala, da je bila tako izčrpana, da ni želela več na nadaljnje postopke. Newton (2006, str. 145) omenja, da ženske velikokrat prevzemajo odgovornost nase, kadar so nosečnosti neuspešne. Ugotovila sem, da so bili pri nekaterih sogovornicah prisotni izraziti občutki krivde in nemoči, ker niso mogle zanositi, kar je povzročalo še dodaten pritisk. Izmed vseh ženskih sogovornic je izstopala le ena izkušnja, ki je bila pretežno pozitivna. Edina skrb, ki jo je imela ta sogovornica, je bila, kako se bo odzvala na hormonsko terapijo.

V izkušnji doživljanja neplodnosti je zelo pomembno tudi zdravljenje neplodnosti, ki ga Diamond in avtorji (1999, str. 14) opredeljujejo kot fazo medicinskega zdravljenja, ki naj bi bila po njihovem najzahtevnejša in najkompleksnejša. Pari se v tej fazi soočajo tudi z izgubo zasebnosti in nadzora nad svojim telesom ter z žalostjo ob misli, da morda ne bodo nikoli starši. Pomembno vlogo med procesom zdravljenja ima tudi zdravstveno osebje, ki neplodne pare spremlja na njihovi poti. Ugotovila sem, da imajo z zdravstvenim osebjem večinoma pozitivne izkušnje. Pripovedovali so, da je bilo osebje prijazno, odnosi so bili korektni, z odnosom osebja pa so bili po večini zadovoljni. Nevin in McLoughlin (2009, str. 39) pišeta o tem, kako pomembna je podpora zdravstvenega osebja v času zdravljenja, saj ustrezna pomiritev in podpora zdravstvenih delavcev parom zagotavljata pozitivnejšo izkušnjo. Tisti, ki so imeli z osebjem negativno izkušnjo, pa so povedali, da je bilo podpore s strani osebnih zdravnikov premalo, da je osebje do ljudi brezčutno in da se za njih velikokrat ne zavzamejo

zares. Izkušnje parov s kliniko za neplodnost so bile različne, večini parom pa je bilo skupno to, da so imeli občutek, da so tam le »številka« in da proces zdravljenja poteka kot po tekočem traku. En par je posebej poudaril, da je sistem zdravljenja, ki ga imamo v Sloveniji, popolnoma zgrešen, saj se intenzivne preiskave začnejo šele po nekaj neuspešnih postopkih, prav tako je proces zdravljenja zelo slabo predstavljen. Bevc (2002, str. 46) v eni izmed faz opredeli fazo soočenja z resnico neplodnosti para, kjer gre za žalovanje, razočaranje zaradi odsotnosti zanositve in razočaranje zaradi zdravljenja. Pari v tej fazi lahko sprejmejo druge odločitve, kot so posvojitve, rejništvo ali pa življenje brez otroka. O posvojitvi so se v času izkušnje pogovarjali trije pari, ostali pari o tem niso razmišljali. Nekaj se jih je že tudi soočilo z dejstvom, da morda ne bodo nikoli mogli imeti otrok in na to so se že začeli psihično pripravljati.

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije neplodnost prizadene visoko število ljudi, in sicer približno 17,5 % odrasle populacije, kar predstavlja 1 od 6 oseb po vsem svetu (World Health Organization, 2023). Na osnovi rezultatov raziskave sem ugotovila, da se pari zavedajo, kako pogosta je razširjenost neplodnosti. Nekateri na začetku niso vedeli, da je toliko neplodnih parov, so pa to spoznali med izkušnjo.

2. Katere spremembe so se zgodile v času neplodnosti?

Pari, ki se soočajo z neplodnostjo, se soočajo z velikimi spremembami življenjskega sloga, z različnimi fizičnimi in čustvenimi spremembami ter s spremembami v odnosih in osebnih prijateljstvih (Nevin in McLoughlin, 2009, str. 39). Neplodnost je v življenja parov prinesla veliko sprememb, tako pozitivnih kot negativnih. Skupaj z izkušnjo neplodnosti se pojavljajo številni stresorji, kot so telesni odzivi zaradi hormonskega zdravljenja, čustvene stiske, spremembe v spolnem življenju in težko sprejemanje odločitev (Van den Broeck, Emery, Wischmann in Thorn, 2010, str. 424). Ugotovila sem, da so bile največje spremembe negativna čustva, predvsem pri ženskam je bilo veliko joka, pri večini je prevladovala slaba volja. Spremenilo se je tudi to, da so se morali izkušnji prilagoditi, nekateri so bili bolj pazljivi zaradi postopkov, nekateri so kot spremembo dojemali to, da so morali vedno biti na voljo za zdravljenje. Nekateri so kot spremembo opredelili tudi to, da ni bilo sproščenosti, pri nekaterih je prišlo do izolacije od družine, prijateljev, veliko je bilo tudi razmišljanja o načrtovanju življenja. Neplodnost lahko torej vpliva na spremembo življenja para v celoti, spremenijo se njihove družbene vloge in se pojavijo nove (Repinc, 2001). Niso pa bile vse spremembe enako težke, nekatere so pari lažje sprejeli, nekatere pa težje. Med najtežje

sprejete spremembe so pari uvrstili spontane splave, izgubo kontrole nad življenjem, občutek krivde. En par je povedal, da je najtežje sprejel to, da je moral začeti postopek umetne oploditve. Med najlažje sprejete spremembe so pari uvrstili to, da je bil možen postopek umetne oploditve, da so bile dobre možnosti za IVF, spremembo prehrane, vožnjo na preglede in postopke, ena sogovornica pa je najlažje sprejela to, da je partner zaradi neplodnosti prenehal kaditi.

3. Kakšni so družbeni pritiski in pričakovanja glede neplodnosti in kako se pari s tem spopadajo?

Stigma neplodnosti in z njo povezani družbeni pritiski vplivajo na vse razsežnosti življenja in blaginje parov, prav tako pa je stigma povezana z občutki sramu in krivde (Taebi, Kariman, Montazeri in Majd, 2021). Polovica parov je povedala, da je bila deležna pritiskov družine, prijateljev, sodelavcev, medtem ko jih druga polovica ni imela. So se pa vsi pari strinjali, da so pričakovanja s strani družine, prijateljev in širše okolice vedno bila prisotna, predvsem s strani starejših ljudi, ki o neplodnosti niso ozaveščeni. En par je poudaril, da se ljudem zdi normalno, da ima par otroke, četudi se zavestno odloči, da jih ne bo imel. Le redkim ljudem predvsem zaradi vpliva okolja uspe zaživeti zavestno brez otrok. Tak življenjski stil še vedno ni priznan s strani družbe, čeprav lahko pari zadovoljijo potrebo po starševstvu tudi brez tega, da postanejo starši (Repinc, 2001).

V času izkušnje soočanja z neplodnostjo so druženja parov z drugimi družinami in s sorodniki, ki imajo otroke, neizogibna. Pri parih so se takrat pojavljali mešani občutki. V tem obdobju bolečine in nešteti nevidnih izgub, ki se jih ostali ljudje sploh ne zavedajo, so lahko vsi opomniki zunanjega sveta (novice o nosečnosti, srečanje nosečnic/dojenčkov, zabave pred rojstvom otroka oz. angl. *babyshower*, krst ipd.) nov sprožilec, ki prebudi neverjetno bolečino (Šuštar, 2021). Pri druženju parov z družinami, ki imajo otroke, so bili prisotni tudi negativni občutki. Pari so poročali o občutkih, jeze, žalosti, razočaranj. Nekateri pari so nosečnost drugim zavidali, prav tako pa je bilo novice o nosečnosti drugih težko sprejeti. Občutki niso bili vedno prijetni in marsikateri par se je medtem spraševal, zakaj pa njemu ne uspe. Nekateri pari so se v družbi družin z otroki počutili čisto dobro, imeli so pozitivne občutke in misli, za nosečnost drugih so bili veseli. Večina parov ob druženjih ni imela občutka manjvrednosti. S pritiski in pričakovanji se je bilo težko soočati, predvsem so bili pari bolj ganjeni na začetku izkušnje, za komentarje jim ni bilo vseeno. Ne le da se pari soočajo s stigmatizacijo zaradi neplodnosti, hkrati se spopadajo tudi z družbenimi pritiski s strani družine, prijateljev in drugih ljudi. Pari so velikokrat deležni nasvetov, kot so »Sprostita se, pa bo šlo«, ki se mesece

kasneje prelevijo v: »Sestra bratrančevega prijatelja je zanosila, ko sta z možem spremenila svojo prehrano, se naučila pravilnega dihanja ter začela obiskovati akupunkturista ...« in se zaključijo z »Sicer pa še vedno lahko posvojita«. Pogosto kdo ponudi tudi nasvete, kot so: »Potrebuješ pomoč?«, »Rade volje pomagam!« ali »Naj ti pokažem, kako se to dela!« (Repinc, 2001). Vse te besede pri parih ustvarjajo pritisk, zaradi katerega lahko pride do retravmatizacije, občutkov krivde, jeze, sramu in tudi nelagodja, četudi drugi tega ne opazijo. Dva para sta imela izkušnjo, ko so ju prijatelji »spodbujali« z besedami »Saj bo«, ki niso prinesle nobene tolažbe, ampak so le še poglobile že tako veliko stisko.

Lahko bi rekli, da je neplodnost danes še vedno tabu tema, saj tako pričajo mnoge zgodbe ljudi. Polovica intervjuvanih parov je mnenja, da je neplodnost še vedno tabu tema, zlasti v verskih krogih. Dva para sta povedala, da je velik problem v moški neplodnosti, ki si je moški neradi priznajo. Moška neplodnost je povezana z višjimi stopnjami stigme kot ženska neplodnost. Kadar so vzrok za neplodnost pripisali moškemu, so ta vzrok videli kot posledico spolne disfunkcije. Moški imajo zaradi svojih težav z neplodnostjo tudi težave z zaskrbljenostjo glede njihovega »omadeževanega« moškega ega in z njihovo spolno močjo (Gannon, Glover in Abel, 2004, str. 1170). Pari se tudi strinjajo, da se o neplodnosti na splošno še vedno premalo govori, menijo pa, da je pogovorov o neplodnosti veliko več med pari. Glede pogovorov o neplodnosti so pari povedali, da se med sabo odprto pogovarjajo. Med temi pogovori jih večkrat spremljajo občutki nemoči, razočaranja, žalosti, le malo je bilo pozitivnih občutkov. Pari so o pogovorih o neplodnosti z drugimi ljudmi povedali, da se večkrat ustvarja neroden prostor, ljudje zaradi zadrege hitro menjajo temo. Mnogi menijo, da zaradi nepoznavanja neplodnosti ljudje ne upajo ali ne znajo vprašati.

4. Kako se je v času soočanja z neplodnostjo spremenil partnerski odnos?

Dober partnerski odnos ni samoumeven. Gradi se na ranljivosti, pripravljenosti slišati drugega in biti slišan, tveganju in vsakodnevni odločitvi, da bosta oba delala za odnos. Pri tem je pomembna iskrena komunikacija (Psihoterapija Pot, b. d.). V raziskavi sem ugotovila, da imajo vsi pari dober, ljubeč in spoštljiv odnos, med partnerji poteka dobra komunikacija, vedno pa so eden drugemu v oporo.

Reading, Sledmene in Cox (1982 v Amir, Horesh in Lin-Stein, 1999, str. 464) menijo, da se bodo v partnerskem odnosu s trdno podlago vezi med partnerjema lahko okrepile, če pa ima partnerski odnos krhko podlago, pa lahko izkušnja neplodnosti partnerja v odnosu še bolj razdvoji. Partnerski odnos parov se je v času soočanja z neplodnostjo spremenil, in sicer je šlo

v vseh primerih za pozitivne spremembe v odnosu, kar lahko povežem s tem, da je bil partnerski odnos pred izkušnjo trden, izkušnja pa ga je še okrepila. Pari so pripovedovali, da so se med izkušnjo neplodnosti še bolj povezali med sabo, njihov odnos pa se je poglobil. Z izkušnjo so skupaj osebnostno rasli in se drug o drugem učili. Med izkušnjo so se veliko pogovarjali in se med sabo podpirali. Van den Broeck, Emery, Wischmann in Thorn (2010, str. 425) poudarjajo, kako pomembno je, da si par vzame čas za pogovor in delitev čustev, v katerem je bistveno, da se aktivno poslušata. Pri dveh parih je med soočanjem z izkušnjo prišlo tudi do oddaljenosti med partnerjema, ki so jo tudi uspešno predelali. Partnerja torej lahko premagata izziv neplodnosti s skupnim soočanjem in z ohranjanjem povezanosti kot tim, kar pozitivno pripomore k njunemu odnosu (Banko, b. d. v Tekavec, 2023).

5. Katerih oblik podpore in pomoči so bili pari deležni v času neplodnosti?

Podpora pri vseh težavah, ki par spremljajo na poti soočanja z neplodnostjo ter iskanja rešitev, je nujno potrebna. Sicer se zelo pogosto zgodi, da je stiska tako huda, da povzroči popolno otopelost, obup in razdor med partnerjema (Fister, 2011). V raziskavi sem ugotovila, da so bili pari kar v veliki meri deležni oblik podpore in pomoči s strani bližnjih. Največ je bilo pomoči s strani družine. Družine so bile parom vedno na voljo za pogovore, s spodbudnimi besedami pa so jih spremljale skozi celotno izkušnjo. Dva para velike pomoči družine nista imela, bi si pa je neizmerno želela. Družinska podpora ima najbolj pozitiven učinek takrat, kadar družinski člani razumejo situacijo, so občutljivi, empatični in se o neplodnosti s parom iskreno pogovarjajo. Vsi pari so bili deležni tudi medsebojne partnerske podpore, ki so jo mnogi zelo cenili. Nekaj parov je pripovedovalo, da so imeli pomoč tudi s strani prijateljev, od tega sta imela dva para pomoč prijateljev z enako izkušnjo. Nekateri pari so namreč prepričani, da jih lahko razumejo zgolj tisti, ki doživljajo enako izkušnjo, mnogi neplodni moški in ženske prijateljujejo le z ljudmi, ki se soočajo z enako težavo (Bercko, 2010, str. 55).

Psihoterapija predvsem s pogovorom zagotavlja podporo, razumevanje in nove izkušnje, ki lahko spodbudijo učne in vedenjske spremembe (Applegarth, 2006, str.133). Trije pari so bili v procesu soočanja z neplodnostjo deležni strokovne oblike pomoči, in sicer psihoterapije. Partnerka enega izmed teh parov se je posluževala tudi različnih terapij in akupunkture. Tisti pari, ki v času soočanja z izkušnjo pomoči psihoterapije niso bili deležni, so povedali, da bi se je danes zagotovo poslužili. Nekaj parov je izpostavilo, da ta oblika pomoči ni bila predstavljena in da sami ne vedo, točno kaj jim v sklopu zdravljenja pripada. Med najbolj želenimi oblikami podpore in pomoči so pari izpostavili, da bi si želeli več podpore družine,

nekateri bi si želeli strokovno pomoč, nekateri pa ne bi potrebovali ničesar, saj so mnenja, da so prejeli zadostno podporo.

Vsi pari so povedali, da je bil prispevek takšnih in drugačnih oblik podpore in pomoči zelo pozitiven. Zaradi prejete podpore so se skozi izkušnjo lažje prebijali, manj je bilo stresa. Tisti pari, ki so obiskovali psihoterapijo, so povedali, da jim je celovita podpora pomagala predelati izkušnjo, bolj so se začeli ukvarjati s sabo, »glavo so si postavili na mesto«. Psihološka pomoč neplodnim parom z elementi pozitivne psihologije odpre kognitivno-vedenjske načine reševanja notranjih konfliktov in posledično boljše obvladovanje stresa neplodnosti (Stvarnik, 2012).

6 Sklepi

V poglavju povzemam ključne sklepe, ki so bili pridobljeni z raziskavo s pomočjo osmih intervjujev parov. Ugotovitev ne morem posplošiti na celotno populacijo.

- Proces odločanja za otroka se je najpogosteje začel s pogovorom, v treh primerih je bila to sprva želja enega partnerja oziroma partnerke, v ostalih primerih je bila odločitev soglasna.
- Pari so se za otroka po naravni poti trudili od enega do dveh let, en par je bil brez te možnosti, pri tistih, ki so po naravni poti uspeli takoj, pa so sledili spontani splavi, zunajmaternične nosečnosti in ena biokemična nosečnost.
- Občutki parov ob negativnih testih so bili negativni, bilo je veliko razočaranj, slabe volje, ob tem so iskali vzroke in se spraševali, kaj je narobe.
- Razlogi za neplodnost so bili večinoma na ženski strani, šlo je za odsotnost jajčnikov, sindrom policističnih jajčnikov, endometrioza in nepojasnjeno neplodnost, pri dveh moških pa sta bila razloga azoospermija in astenozoospermija.
- Moški so neplodnost doživljali manj stresno kot ženske, skrbelo jih je za svoje partnerke, kljub vsemu je bilo to tudi za njih naporno in težko, prisotna so bila tudi razočaranja. Le en moški sogovornik je neplodnost doživel pretežno pozitivno.
- Ženske so neplodnost doživljale veliko bolj stresno, več je bilo obremenjevanja, občutkov krivde, nemoči, razočaranj, žalosti, tudi proces zdravljenja jim je bil zelo naporen. Ena ženska sogovornica je neplodnost doživljala kot pozitivno.
- V primeru neuspešnosti postopkov zdravljenja, so trije pari razmišljali tudi o posvojitvi, en par pa se je pogovarjal o možnosti postopka z darovano celico. Trije pari so se srečali z mislijo o življenju brez otrok.
- Izkušnje parov z zdravstvenim osebjem so bile pretežno pozitivne, osebje je bilo prijazno, strokovno, odnosi so bili korektni. Nekaj parov je omenilo, da je premalo podpore s strani osebnih zdravnikov in da dajejo nekateri zaposleni občutek brezosebnosti.
- Izkušnje parov s kliniko za neplodnost niso bile obetavne, tam so imeli občutek, da so le »številka«, zaradi preobremenjenosti se jim niso posvetili dovolj, od tam niso odšli z upanjem. Postopki so bili slabo predstavljeni, preiskave pa so na kliniki opravljali zelo pozno.
- Pri postopku IVF se je pojavljalo nekaj izzivov, ki so bili povezani z vbadanjem z injekcijami, z bolečinami in nerodnim postopkom oddajanja semenčic.

- Večinoma so se pari zdravili na kliniki za neplodnost v Ljubljani, en par je imel izkušnjo zdravljenja tudi na kliniki v Mariboru, en par je edini imel izkušnjo s samoplačniškim zdravljenjem in edini se je zanimal za zdravljenje v tujini.
- Pri treh parih bistvenih sprememb zaradi izkušnje neplodnosti ni bilo. Pri ostalih parih se je spremenilo to, da je bilo veliko več negativnih čustev in slabe volje pri ženskah, veliko je bilo prilaganja izkušnji ter zdravljenju, manj je bilo sproščenosti, nekateri pari so se izolirali od ljudi, veliko je bilo razmišljanja o načrtovanju življenja.
- Kot najtežje spremembe so pari opredelili spontane splave, izgubo kontrole nad življenjem, občutek krivde, enemu paru je bilo najtežje preživljati postopek umetne oploditve.
- Kot najlažje spremembe so pari opredelili možnost postopka umetne oploditve, spremembo prehrane, vožnjo na preglede in postopke, ena sogovornica je najlažje sprejela to, da je partner zaradi neplodnosti prenehal kaditi.
- Polovica parov je bila deležna pritiskov s strani družine, prijateljev, širše družbe, polovica parov ni bila deležna pritiskov.
- Izkušnjo s pričakovanji družine, prijateljev in širše družbe so imeli vsi pari, po otrocih pa so spraševali predvsem starejši.
- Ob druženjih parov z družinami z otroki so pari pripovedovali o občutkih žalosti in razočaranj. Novice o nosečnosti drugih je bilo težko sprejeti, veliko je bilo spraševanj, zakaj njim ne uspe, občutljivost ob druženjih se je zelo povečala po postopkih. Nekateri pari so se ob druženjih počutili dobro, prevladovali so pozitivni občutki.
- Pari ob druženju z drugimi družinami večinoma niso imeli občutka manjvrednosti.
- Soočanje s pritiski in pričakovanji je bilo težko predvsem na začetku izkušnje, razni komentarji so jih prizadeli in ni jim bilo vseeno.
- Pred deljeno izkušnjo z drugimi je bilo pritiskov in pričakovanj veliko več, skrivanje je torej prineslo veliko več stresa.
- Po deljeni izkušnji z drugimi se je stanje umirilo, nihče več ni ničesar vprašal in na njih pritiskal, posledično so pari s situacijo lažje shajali.
- Polovica parov meni, da je neplodnost še vedno tabu tema, predvsem v verskih krogih, dva para sta omenila tudi večjo tabuiziranost pri moški neplodnosti. Druga polovica parov je mnenja, da neplodnost danes ni več tabu tema.
- O neplodnosti se pari med sabo odprto pogovarjajo, pogovori jim pomagajo, da dajo težke stvari iz sebe, bolečina se ob tem zmanjša, sproščenost pa se poveča.

- Pare so ob pogovorih o neplodnosti spremljali različni občutki, največ je bilo razočaranj, žalosti, utrujenosti in stresa.
- Po mnenju večine parov so ljudje o neplodnosti premalo ozaveščeni, posledično se zaradi tega ne znajo pogovarjati, ne upajo vprašati, so v zadregi in pogosto hitro menjajo temo.
- Vsi pari imajo ljubeč, dober in spoštljiv partnerski odnos, en drugemu so vedno v oporo.
- Partnerski odnos parov se je skozi izkušnjo neplodnosti spreminjal v pozitivni smeri, v izkušnji so se še bolj povezali, odnos se je poglobil, skupaj so osebnostno rasli in se drug o drugemu učili.
- V nekaj primerih parov je med partnerjema v času izkušnje neplodnosti občasno prišlo do oddaljenosti, a so uspeli najti pot nazaj.
- Ob stiskah med izkušnjo neplodnosti so pari največ pomoči dobili od bližnjih, torej s strani, partnerja ali partnerke, družine, prijateljev ali prijatelj z enako izkušnjo.
- Trije pari so bili v procesu podpore in pomoči deležni psihoterapevtske pomoči, ki jim je omogočala celostno podporo.
- Nekaj parov je opozorilo na slabo informiranje glede strokovne pomoči, saj ta ni predstavljena in jo morajo pari poiskati sami.
- Večina parov je nad prejeto podporo in pomočjo izkazovala zadovoljstvo, nekateri pari pa so si želeli več pomoči družine in strokovne pomoči.
- Vsa prejeta podpora in pomoč je parom omogočila lažje soočanje z izkušnjo neplodnosti, prispevek pomoči je bil pozitiven. S podporo se je pri parih zmanjšal stres in strah, več pa je bilo sproščenosti. Zaradi podpore so verjeli v pozitiven rezultat in z velikim upanjem so se borili naprej.

7 Predlogi

- Predlagam izvajanje izobraževanj za pare, ki se soočajo z neplodnostjo. Izobraževanja bi potekala enkrat tedensko ali mesečno na kliniki za neplodnost v Ljubljani in Mariboru. Izobraževanja bi se lahko udeleževali pari pred postopkom umetne oploditve. Tam bi bili seznanjeni z vsemi informacijami o poteku in načinu zdravljenja.
- V sklopu zdravstva bi morali pari imeti zagotovljeno dolgoročno psihosocialno pomoč v obliki svetovanja med izvajanjem posameznih postopkov, po potrebi že pred začetkom postopkov. Pomembno in smiselno je, da pari dobijo ustrezno pomoč že na začetku in ne potem, ko je lahko že prepozno. Pomoč bi trajala tako dolgo, kot bi jo pari potrebovali.
- Na centrih za socialno delo bi morali omogočati psihosocialno svetovanje parom, ki se srečujejo z neplodnostjo, tako bi pari svoje stiske lahko reševali v lokalnem okolju.
- Potrebno bi bilo ozaveščanje in informiranje ljudi o neplodnosti, saj družba tega še ne pozna dovolj in se ne zaveda problematike povezane z neplodnostjo, tu velja omeniti predvsem starejše ljudi. Ljudje velikokrat rečejo kaj neprimernega v bližini neplodnih parov, kar pa jih lahko prizadene. Če bomo kot družba dovolj ozaveščeni o neplodnosti, bomo lahko tudi sami pomagali s tem, da ne bomo ustvarjali pritiskov in pričakovanj z raznimi vprašanji in neprimernimi komentarji, namesto tega se bomo empatično odzivali.
- Kljub preobilici dela bi se moralo zdravstveno osebje, zaposleno na kliniki za neplodnost, bolj posvetiti parom, pri tem pa se bolj sočutno odzivati na pare, ki pridejo na preglede ali postopke. Veliko bi jim pomenilo, da bi iz klinike odšli polni upanja.
- Dobro bi bilo tudi, da bi se v lokalnih okoljih v celotni državi izvajale podporne skupine za pare, ki se soočajo z neplodnostjo. Skupine bi potekale v okviru centra za socialno delo ali v okviru kakšne nevladne organizacije, vodile pa bi jih tam zaposlene strokovne delavke. Podporne skupine bi bile namenjene izmenjevanju izkušenj, deljenju različnih občutkov. Pari bi na podpornih skupinah dobili še dodatno pomoč, sklenila bi se lahko tudi nova prijateljstva.
- Pomembno je, da vsi pomagajoči, ki izvajajo psihosocialno svetovanje ali psihoterapijo, parom omogočijo varen prostor, da lahko svoje občutke iskreno in brez skrbi podelijo. Pomagajoči se morajo zavedati, da ja izkušnja vsakega para, ki se sooča z neplodnostjo,

zgodba zase. Vsak par jo doživlja po svoje, vsakemu lahko pomaga nekaj drugega. Pomagajoči morajo biti torej bolj občutljivi na razlike, ki se lahko pojavljajo med pari.

- Dobro bi bilo, da bi se parom zagotovile ustrezne informacije o drugih alternativnih možnostih za starševstvo v primeru, da bi bili vsi postopki na poti do biološkega otroka neuspešni. Te informacije bi vključevale možnosti o umetni oploditvi z darovano celico, možnosti posvojitve ali rejništva, morda tudi možnost na sprejetje življenja brez otrok.
- Na osnovi rezultatov raziskave bi bilo smiselno preurediti tudi sistem zdravljenja neplodnosti. Nekaj parov je opozorilo na to, da pri zdravljenju manjka celostna podpora in da so dodatne preiskave izvedene šele po nekaj neuspešnih postopkih. Te bi morale biti izvedene že pred začetkom postopkov.

8 Uporabljeni viri in literatura

Abbey, A., Andrews, F. M. in Halman J. L. (1992). Infertility and Subjective Well-Being: The Mediating Roles of Self-Esteem, Internal Control, and Interpersonal Conflict. *Journal of Marriage and Family*, 52(2), str. 408–417.

American Pregnancy Association, (b. d.). How to Get Pregnant – Best Tips to Help You Conceive. Pridobljeno 14. 1. 2024 s strani: <https://americanpregnancy.org/getting-pregnant/how-to-get-pregnant/>.

Amir, M., Horesh, N. in Lin-Stein, T. (1999). Infertility and Adjustment in Women: The Effects of Attachment Style and Social Support. *Journal of Clinical Psychology in Medical Settings*, 6, str. 463–479.

Applegarth, L. D. (2006). Individual Counseling and Psychotherapy. V Burns, L. H. in Covington, S. N. (ur.) (2006). *Infertility Counseling: A Comprehensive Handbook for Clinicians*, str. 129–142.

Bercko, Z. (2010). *Družbeni vidiki neplodnosti* (magistrsko delo). Pridobljeno s strani Repozitorija Univerze v Ljubljani.

Bevc, V. (2002). Kvalitetnejše preživljanje prostega časa udeležencev programa psihosocialne pomoči v zakonski krizi zaradi neplodnost. *Socialno delo*, 41(1), str. 43–55.

Bevc, V. (2006). Čustveno stanje neplodnih parov pred posvojitvijo otroka. *Socialno delo*, 45(1–2), str. 51–59.

Boivin, J., Vassena, R., Costa, M., Vegni, E., Dixon, M., Collura, B., Markert, M., Samuelsen, C., Guiglotto, J., Roitmann, E. in Domar, A. (2022). Tailored Support May Reduce Mental and Relational Impact of Infertility on Infertile Patients and Partners. *Reproductive BioMedicine Online*, 44(6), str. 1045–1054.

Borko, T. (2017). Neplodni pari potrebujejo razumevanje, podporo in sočutje. Pridobljeno 12. 4. 2024 s strani: <https://mojababica.si/neplodni-pari-potrebujejo-razumevanje-podporo-in-socutje/>.

Bregar, S. (2015). Stiska zaradi neplodnosti in postopki oploditve z biomedicinsko pomočjo v globalni perspektivi. *Socialno delo*, 54(5), str. 281–294.

- Bürger, M., Tul, N. in Globevnik Velikonja, V. (1995). Osebnostne lastnosti parov z zmanjšano plodnostjo. Ljubljana: *Psihološka obzorja*, 4(4), str. 5–18.
- Burns, L. H. in Covington, S. N. (2006). Psychology of infertility. V Burns, L. H. in Covington, S. N. (ur.) (2006). *Infertility counseling: A comprehensive handbook for clinicians*, str. 1–19.
- Canevello, A. in Crocker, J. (2010). Creating Good Relationships: Responsiveness, Relationship Quality, and Interpersonal Goals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 99(1).
- Chandra, P. S., Chaturvedi, S. K., Issac, M. K., Chitra, H., Sudarshan, C. Y. in Beena, M. B. (1991). Marital Life among Infertile Spouses: The wife's Perspective and its Implications in Therapy. *Family Therapy*, 18(2), str. 145–154.
- Cleveland Clinic (b. d.). Secondary Infertility. Pridobljeno 17. 1. 2024 s strani: <https://my.clevelandclinic.org/health/diseases/21139-secondary-infertility>.
- Cousineau, T. M. in Domar, A. D. (2007). Psychological Impact of Infertility. *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*, 21(2), str. 293–308.
- Cvetek, R. (2009). *Bolečina preteklosti: travma, medosebni odnosi, družina, terapija*. Celje: Celjska Mohorjeva družba.
- Čaćinovič Vogrinčič, G. in Mešl, N. (2019). *Socialno delo z družino: soustvarjanje zelenih izidov in družinske razvidnosti*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Čaćinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Mešl, N. in Možina M. (2019). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Dajčman, S. (2022). Psihološka pomoč pri težavah z zanositvijo in neplodnostjo. Pridobljeno 13. 4. 2024 s strani: <https://psihoterapija-vilin.si/?p=8247>.
- Diamond, R., Kezur, D., Meyers, M., Scharf, C. N. in Weinshel, M. (1999). *Couple Therapy for Infertility*. The Guilford Press.
- Eržen, I. (2012). Socialno delo v zdravstveni dejavnosti. *Socialno delo*, 51(1–3), str. 15–26.

E-uprava Republike Slovenije, (b. d.). Posvojitev otroka. Pridobljeno 13. 4. 2024 s strani: <https://e-uprava.gov.si/si/podrocja/druzina-otroci-zakonska-zveza/rejnistvo-posvojitvev/posvojitvev-otroka.html>.

Fister, P. (2011). Psihološko svetovanje v primeru neplodnosti. Pridobljeno 13. 4. 2024 s strani: <http://www.pfs.si/vsebina/23201/Psiholosko-svetovanje-v-primeru-neplodnosti>.

Freeman, E. W., Boxer, A. S., Rickels, K., Tureck, R. in Mastroianni Jr., L. (1985). Psychological Evaluation and Support in a Program of in vitro Fertilization and Embryo Transfer. *Fertility and sterility*, 43(1), str. 48–53.

Gannon, K., Glover, L. in Abel, P. (2004). Masculinity, Infertility, Stigma and Media Reports. *Social Science & Medicine*, 59(6), str. 1169–1175.

Globevnik Velikonja, V. (2007). Psihološko svetovanje ob neplodnosti. V Bokal Vrtačnik, E. in Jančar, N. (ur.), *Sodobne oblike zdravljenja neplodnosti: IV. spominski sestanek akad. prof. dr. Lidije Andolšek Jeras* (str. 102–107). Ljubljana: Slovensko društvo za reproduktivno medicino.

Greil, A. L., Slauson-Blevins, K., McQuillan, J., Lowry, M. H., Burch, A. R. in Shreffler, K. M. (2018). Relationship Satisfaction among Infertile Couples: Implications of Gender and Self-Identification. *Journal of Family Issues*, 39(5), str. 1304–1325.

Guštin, K., Globevnik Velikonja, V., Vrtačnik Bokal, E. in Vidmar, L. (2014). Psihološke lastnosti neplodnih parov. *Anthropos: Časopis za Psihologijo in Filozofijo ter za Sodelovanje Humanističnih Ved*, 46(1–2), str. 25–42.

Hahn, C., Caraway, J., Hansen, K. in Ranum, E. (2019). Exposure to Traumatic Events, Emotion Regulation, and Traumatic Stress among Infertility Patients: A Moderation Analysis. *Human Fertility*.

Isbir, G. G. in Ozan, Y. D. (2018). Nursing and Midwifery Students' Experiences with the Course of Infertility and Assisted Reproductive Techniques: A Focus Group Study from Turkey. *Nurse Education in Practice*, 28, str. 235–241.

Jesper, J. (2020). *Še vedno se ljubiva: postavite partnerski odnos na prvo mesto*. Radovljica: Didakta.

Johnson, S. (2017). *Močno me objemi: sedem pogovorov za vseživljenjsko ljubezen*. Brežice: Primus.

Kitzinger, S. (1994). *Me, matere*. Ljubljana: Ganeš.

Klinični oddelek za reprodukcijo (b. d.). Neplodnost. Pridobljeno 29. 4. 2024 s strani: https://www.kclj.si/index.php?dir=/pacienti_in_obiskovalci/klinike_in_oddelki/ginekoloska_klinika/ko_za_reprodukcijo/neplodnost.

Koropatnick, S., Daniluk, J. in Pattinson, H. A. (1993). Infertility: A Non-Event Transition. *Fertility and Sterility*, 59(1), str. 163–171.

Levine, P. A. in Kline, M. (2007). *Trauma Through A Child's Eyes: Awakening the Ordinary Miracle of Healing*. North Atlantic Books.

Martins, M. V., Peterson, B. D., Almeida, V. M. in Costa, M. E. (2011). Direct and Indirect Effects of Perceived Social Support on Women's Infertility-Related Stress. *Human Reproduction*, 26(8), str. 2113–2121.

Masoumi, S. Z., Garousian, M., Khani, S., Oliaei, S. R. in Shayan, A. (2016). Comparison of Quality of Life, Sexual Satisfaction and Marital Satisfaction between Fertile and Infertile Couples. *International Journal of Fertility & Sterility*, 10(3), str. 290–296.

Meden Vrtovec, H. in Hren Vencelj, H. (1989). Zunajtelesna oploditev. V Meden Vrtovec, *Neplodnost* (str. 343–362). Ljubljana: Cankarjeva založba.

Meden Vrtovec, H. (2002). Neplodnost pri ženski. V Virant-Klun, I., Meden Vrtovec, H. in Tomaževič, T. (ur.), *Od nastanka gamet do rojstva: oploditev z biomedicinsko pomočjo* (str. 101–103). Radovljica: Didakta.

Mesec, B. (1997). Metodologija raziskovanja v socialnem delu 2. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.

Mesec, B. (2009). Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: Načrtovanje raziskave. (študijsko gradivo za interno uporabo). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Nevin, C. B. in McLoughlin, G. (2009). Infertile Couples Often Forgotten. *WIN*, 17(2), str. 38–39.

Newton, C. R. (2006). Counseling the Infertile Couple. V Burns, L. H. in Covington, S. N. (ur.), *Infertility Counseling: A Comprehensive Handbook for Clinicians*, str. 143–155.

Nilsson, L. in Hamberger, L. (2007). *Od spočetja do rojstva*. Ljubljana: Modrijan.

Pessina, A. (2013). *Bioetika: kritična vest tehnološke civilizacije*. Ljubljana: Družina.

Petok, W. D. (2006). The Psychology of Gender-specific Infertility Diagnoses. V Burns, L. H. in Covington, S. N. (ur.), *Infertility Counseling: A Comprehensive Handbook for Clinicians*, str. 37–60.

Pretnar-Darovec, A. in Pinter, B. (ur.) (2002). *Načrtujmo družino: Varno in učinkovito do družine*. Ljubljana: Klinični center, Ginekološka klinika.

Psihoterapija Pot (b. d.). Kako zgraditi dober partnerski odnos? Pridobljeno 12. 4. 2024 s strani: <https://www.psihoterapijapot.si/kako-zgraditi-dober-partnerski-odnos/>.

Repinc, B. (2001). Neplodnost kot tržno blago. *Delta*, 7(1/2), str. 57–88.

Rosenthal, L. (2022). What is the Difference Between Primary and Secondary Infertility? Pridobljeno 14. 1. 2024 s strani: <https://www.illumefertility.com/fertility-blog/what-is-the-difference-between-primary-and-secondary-infertility>.

Samadaee Gelehkolaei, K., McCarthy, B. W., Khalilian, A., Hamzehgardeshi, Z., Peyvandi, S., Elyasi, F. in Shahidi, M. (2016). Factors Associated with Marital Satisfaction in Infertile Couple: A Comprehensive Literature Review. *Global Journal of Health Science*, 8(5), str. 96–109.

Stvarnik, A. (b. d.). Psihološka pomoč in spremljanje ob izzivih neplodnosti. Pridobljeno 29. 4. 2024 s strani: <https://www.psihoterapevtske-storitve.si/ob-izzivih-neplodnosti>.

Stvarnik, A. (2012). Razbijanje tabuja neplodnosti v Sloveniji – Pilotni projekt »Psihološka pomoč neplodnim parom v procesu relacijske zakonske in družinske terapije« – vzpostavljajte družbenega dialoga. Društvo LIST.

Šuštar, T. (2021). Neplodnost je travmatična izkušnja, ki v temelju zamaje doživljanje sebe, odnosov in sveta. Pridobljeno 20. 3. 2024 s strani: <https://sensa.metropolitan.si/osebna-rast/neplodnost-je-travmaticna-izkusnja-ki-v-temelju-zamaje-dozivljanje-sebe-odnosov-in-sveta/>.

Taebi, M., Kariman, N., Montazeri, A. in Majd, H. A. (2021). Infertility Stigma: A Qualitative Study on Feelings and Experiences of Infertile Women. *International Journal of Fertility & Sterility*, 15(3), str. 189.

Tekavec, K. (2023). *Vpliv neplodnosti na partnerski odnos* (diplomsko delo). Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju. Pridobljeno 14. 4. 2024 s strani: <https://repozitorij.upr.si/IzpisGradiva.php?id=20064&lang=slv>.

Tomaževič, T. (2002). Etična vprašanja pri zdravljenju neplodnosti. V Virant-Klun, I., Meden Vrtovec, H. in Tomaževič, T. (ur.), *Od nastanka gamet do rojstva: oploditev z biomedicinsko pomočjo* (str. 209–215). Radovljica: Didakta.

Trampuž, A. (b. d.). Dober partnerski odnos – zavestna odločitev. Pridobljeno 12. 4. 2024 s strani: <https://odnosi.com/clanki/partnerski-odnosi/dober-partnerski-odnos-zavestna-odlocitev/>.

UKC Ljubljana (b. d.). Zdravljenje. Pridobljeno 19. 3. 2024 s strani: https://www.kclj.si/index.php?dir=/pacienti_in_obiskovalci/klinike_in_oddelenki/ginekoloska_klinika/ko_za_reprodukcijo/zdravljenje.

UKC Ljubljana (b. d.). Svetovalno-socialna služba. Pridobljeno 13. 4. 2024 s strani: https://www.kclj.si/index.php?dir=/pacienti_in_obiskovalci/klinike_in_oddelenki/ginekoloska_klinika/svetovalno_socialna_sluzba_ginekoloske_klinike.

UKC Maribor, (b. d.). Zdravljenje neplodnosti. Pridobljeno 19. 3. 2024 s strani: <https://www.ukc-mb.si/ivf/neplodnost/zdravljenje-neplodnosti/>.

Van den Broeck, U., Emery, M., Wischmann, T. in Thorn, P. (2010). Counselling in Infertility: Individual, Couple and Group Interventions. *Patient Education and Counseling*, 81(3), str. 422–428.

Velikonja, V. (2005). *Doživljanje neplodnosti*. Ljubljana: Ginekološka klinika, Klinični oddelek za reprodukcijo.

Vlaisavljević, V. (2006). Neplodnost. V Borko, E., Takač, I., But, I., Gorišek, B. in Kralj, B. (ur.), *Ginekologija* (str. 307–336). Maribor: Visoka zdravstvena šola.

Vogler, A. (2007). Obravnava neplodnega para. V Bokal Vrtačnik, E. in Jančar, N. (ur.), *Sodobne oblike zdravljenja neplodnosti: IV. spominski sestanek akad. prof. dr. Lidije Andolšek Jeras* (str. 10–13). Ljubljana: Slovensko društvo za reproduktivno medicino.

Zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (ZZNPOB) (2000). Uradni list RS, št. 70/00 in 15/17 – DZ. Pridobljeno 19. 3. 2024 s strani: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2518>.

Zanositev.si (b. d.). Neplodnost. Pridobljeno 13. 1. 2024 s strani: <https://zanositev.si/neplodnost/>.

Zaviršek, D. (2012). Reproductivna medicina in socialno delo. *Socialno delo*, 51(1–3), str. 39–54.

Zdravstveni center Dravljje (b. d.). Zdravljenje neplodnosti z OBMP. Pridobljeno 19. 3. 2024 s strani: <https://www.neplodnost.com/zdravljenje-neplodnosti-z-obmp/>.

Zorn, B. in Drobnič, S. (2002). Neplodnost pri moškem. V Virant Klun, I., Meden Vrtovec, H. in Tomaževič, T. (ur.), *Od nastanka gamet do rojstva: oploditev z biomedicinsko pomočjo* (str. 104–112). Radovljica: Didakta.

Whiteford, L. M. in Gonzalez, L. (1995). Stigma: The Hidden Burden of Infertility. *Social science & medicine*, 40(1), str. 27–36.

World Health Organization (2023). Infertility. Pridobljeno 13. 1. 2024 s strani: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/infertility>.

9 Priloge

9.1 Smernice za intervju

Starost para → M: Ž:

Čas trajanja zveze:

Poročena/neporočena:

Vas/mesto:

RV1: Kako pari doživljajo neplodnost?

1. Kako bi opisala proces skozi katerega sta šla, ko sta se odločila, da je čas za otroka? Kako dolgo sta skušala zanositi po naravni poti?
2. Kakšni občutki so se vama porodili, ko je postalo jasno, da nekaj ni v redu, ko so testi nosečnosti vedno znova pokazali negativen rezultat?
3. Ali je razlog za neuspeh/neplodnost bil ugotovljen? Kakšna diagnoza/diagnoze so vama bile postavljene?
4. Kako bi opisala celotno izkušnjo doživljanja neplodnosti?
5. Kako bi opisala vajino izkušnjo z zdravljenjem neplodnosti?

RV2: Katere spremembe so se zgodile v času neplodnosti?

6. Kako je diagnoza neplodnosti vplivala na vajin vsakdanjik, kvaliteto življenja, kaj vse se je spremenilo?
7. Katero spremembo sta najtežje sprejela?
8. Katero spremembo sta najlažje sprejela?

RV3: Kakšni so družbeni pritiski in pričakovanja glede neplodnosti in kako se pari s tem spopadajo?

9. Kakšna je vajina izkušnja s pričakovanji družbe v povezavi z načrtovanjem družine?
10. Lahko opišeta kakšno situacijo, ko sta bila deležna pritiskov s strani družine, prijateljev, sorodnikov in drugih oseb?
11. Kakšno je bilo vajino počutje ob druženju s sorodniki, prijatelji, ki imajo otroke? Sta imela občutek manjvrednosti?
12. Kakšno je vajino mnenje glede tabuiziranosti neplodnosti - lahko danes govorimo, da gre še vedno za tabu temo ali ne?

13. Kako sta se soočala s pritiski in pričakovanji s strani drugih?

RV4: Kako se je v času soočanja z neplodnostjo spremenil partnerski odnos?

14. Kako bi na splošno opisala vajuin partnerski odnos? Katera čustva prevladajo v njem?

15. Ali se je vajuin odnos skozi izkušnjo neplodnosti spreminjal? Če ja, kako bi opisali te spremembe, katere so bile najbolj bistvene?

16. Ali se o neplodnosti kot par odprto pogovarjata? Kdo navadno sproži tak pogovor? Kakšni občutki vaju spremljajo med pogovori o neplodnosti?

RV5: Katerih oblik podpore in pomoči so bili pari deležni v času neplodnosti?

17. Ali sta bila v času soočanja z neplodnostjo deležna kakšnih oblik podpore in pomoči?

18. Kakšni oblik pomoči (psihosocialno svetovanje, partner, družina) sta bila deležna v času soočanja z neplodnostjo?

19. V kolikor sta bila deležna pomoči in podpore, ali sta jo bila primorana poiskati sama ali vama je bila predstavljena, svetovana, priporočena s strani koga drugega?

20. Katere oblike podpore in pomoči bi takrat še potrebovala pa jih nista dobila?

21. Kako je vsa prejeta pomoč prispevala k vajuinemu doživljanju neplodnosti?

9.2 Tabele odprtega kodiranja

Intervju A

Št.	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
AŽ1	Partner je bil deležen kar velikega pritiska z moje strani	Pritisk na partnerja	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
AŽ2	željo po otroku sem vedno imela	Želja po otroku	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
AŽ3	vedno, ko sva se pogovarjala o prihodnosti, sva govorila, da bova imela otroke	Pogovori o otrocih	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
AM4	Obadva sva bila pri skavtih okrog otrok	Pri skavtih z otroki	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
AM5	Ona je bila odrasla že malo hitreje in je imela prej željo po otroku	Partnerka imela prej željo po otroku	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
AM6	jaz pa sem hotel še malo počakati zaradi drugih obveznosti. Želel sem zaključiti doktorat	Partner želel počakati zaradi obveznosti	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
AM7	želel, sem da se poročiva pred otrokom	Želja po poroki pred otrokom	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
AŽ8	Zanosila sva hitro	Hitra zanositev	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
AŽ9	Čisto prvič je uspelo takoj	Prvič uspelo takoj	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
AŽ10	potem pa je sledil spontani splav	Spontani splav	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
AŽ11	sem ponovno zanosila, ampak sem imela izven maternično nosečnost	Izven maternična nosečnost	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
AŽ12	pri umetni oploditvi pa je trajalo 2 cikla, je bilo kar hitro.	Hitra zanositev po IVF	Izkušnja z IVF	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ13	sem vedla, da je nekaj narobe takrat	Zavedanje, da je nekaj narobe	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
AŽ14	Občutki so bili takšni pomagajte mi, nekaj je narobe.	Upanje na pomoč	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
AM15	Pri prvem splavu ni bilo nikoli negativnih testov	Brez negativnih testov	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
AM16	ko sva zvedela da je noseča, je že splavila	Novici o nosečnosti sledil splav	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
AM17	nekih razočaranj po negativnih testih ni bilo, ker zares negativnih testov ni bilo.	Brez razočaranj po negativnih testih	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
AŽ18	Pri prvi izven maternični so mi vzeli en jajcevod, pri drugi pa še drugega. Kar u bistvu pomeni neplodnost.	Odsotnost jajcevodov	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti
AŽ19	u bistvu pomeni neplodnost.	Odsotnost jajcevodov	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti

AM20	Najin pogled se verjetno malo razlikuje	Razlikovanje pogledov	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM21	jaz nisem dal čez operacij in teh stvari	Brez operacij in zdravil	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM22	Timingi so bili slabi	Slaba časovnica	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM23	Prvi splav je bil na najinih medenih tednih	Splav na medenih tednih	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM24	sva imela zadnjih pet dni čisto uničenih	Uničeni medeni tedni	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM25	pred poroko je imela ona operacijo	Partnerkina operacija pred poroko	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM26	sem bil zelo živčen, ker sem mislil, da bova mogla še to preklicat	Živčnost zaradi operacije partnerke	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM27	Že po prvem splavu je njo skrbelo, da bi imela izven maternično nosečnost	Skrb po splavu	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM28	Imela sva veliko dodatnega stresa	Dodaten stres	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM29	jo je zelo prizadelo	Partnerko je prizadelo	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM30	razen opore ne moreš nič pomagati	Lahko ji daš samo oporo	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AŽ31	Bilo je kar hudo	Bilo je hudo	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
AŽ32	sem si potem poiskala psihoterapevtsko pomoč, ki jo imam še zdaj	Iskanje psihoterapevtske pomoči	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
AŽ33	On mi je sicer v veliko podporo	Podpora partnerja	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AŽ34	imam dobro terapevtko, ki z njo to zdaj predelujem	Predelovanje izkušnje	Prispevek psihoterapije	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
AŽ35	Bilo mi je tudi težko, ker sem se morala vračati v vrtec na delo	Težko ob vračanju v vrtec	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
AŽ36	Malo se ti zdi vmes zaman, ker moraš skrbeti za druge otroke	Zaman skrb za druge otroke	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
AŽ37	Takrat sem začutila tisto zakaj oni lahko, kljub temu da ne delajo dobro, zakaj pa jaz ne morem	Razmišljanje zakaj midva ne moreva	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
AŽ38	Bilo mi je pa dobro, da sem bila doma v bolniški, da sem bila ločena od vrtca	Pozitivna bolniška	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti

AŽ39	Najtežje so bile te operacije	Operacije bile najtežje	Izkušnja z operativnimi posegi	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ40	V kliničnem je osebje kakršno je	Osebje je kakršno je	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ41	ne greš ravno z upanjem in veseljem od tam	Odhod brez upanja	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ42	bi pohvalila ginekološko kliniko, oddelek za reprodukcijo	Pohvala kliniki	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ43	Ko sem izvedela, da moram na IVF, me to ni prizadelo	IVF je ni prizadel	Izkušnja z IVF	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ44	ker je bila to edina opcija, da imava otroke	IVF kot edina opcija	Izkušnja z IVF	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ45	Bala sem se samo, kakšno bo osebje tam.	Strah pred nepoznavanjem osebja	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ46	Meni je zelo pomembno, kako delajo s tabo	Pomembno kako osebje dela s tabo	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ47	Mislila sem, da bodo zelo nesramni	Začetna misel, da bodo nesramni	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ48	Me je zelo presenetilo kakšno osebje je bilo	Presenečenje glede odnosa	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ49	proces je bil zelo boljši zaradi osebja	Boljši proces zaradi njih	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ50	so prijazni	So prijazni	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ51	vse odgovorijo	Vse odgovorijo	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ52	Kljub temu, da si na kliniki skoraj vsak dan, sem se tam dobro počutila.	Dobro počutje kljub pogostim obiskom	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AM53	sem kar potrpežljiv do medicinskih delavcev	Potrpežljivost do osebja	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AM54	vem, da je z ljudmi težko delat	Z ljudmi težko delat	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AM55	Tudi če so na kliniki kdaj slabe volje, sem potrpežljiv, ker jih razumem	Razumevanje slabe volje osebja	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AM56	pričakuješ nek korekten odnos	Pričakovanje korektnega odnosa	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AM57	Midva sva imela kar dobro izkušnjo	Dobra izkušnja	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti

AM58	ona bolje odreagirala kot sem pričakoval	Partnerka reagirala bolje od pričakovanj	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM59	Po prvem splavu je bila sesuta, po prvi izven maternični pa še bolj	Partnerka sesuta	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM60	Strah me je bilo, da jo bo čisto povozilo	Strah za partnerko	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM61	je zelo dobro odreagirala.	Partnerka dobro odreagirala	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM62	zdaj vsaj veva pri čem sva, kaj je bil problem, zdaj bomo pa to reševali. Po eni strani je bilo malo lažje, ker sva vedela kaj je problem	Zavedanje o problemu	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM63	Kar se tiče samega odnosa pa mislim da se ni kaj dosti spremenilo	Nespremenjen odnos	Brez večjih sprememb v odnosu	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
AM64	je večkrat prišla domov slabe volje	Slaba volja partnerke	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM65	Bilo je dobro da je bila zaradi bolniške lahko več doma in je bilo tako manj stresno zanj in posledično še zame	Zaradi bolniške manj stresno za oba	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ66	sem se iskreno kar malo zgubila vmes	Vmesna izgubitev	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ67	Imaš neke predstave o svojem življenju	Predstave o življenju	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ68	imaš redno službo	Redna služba	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ69	s partnerjem nama gre dobro	Dober	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
AŽ70	sem u bistvu po vsem tem ugotovila, da se je vse podrlo	Po izkušnji se vse podre	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ71	velika obremenitev	Velika obremenitev	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ72	Postaneš siten	Postaneš siten	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ73	Jaz še zdaj ne vem točno kdo sem, to zdaj ugotavljam	Iskanje sebe	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ74	Kvaliteta življenja se mi je z vsemi temi bolniškimi spremenila na boljše	Boljša kvaliteta življenja zaradi bolniške	Kvaliteta življenja	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM75	splav	Splav	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM76	kako se je potem vse skupaj odvijalo, čisto psihološke spremembe	Odvijanje situacije	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM77	je bila po tem ona veliko manj živčna, nervozna	Partnerka manj živčna	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM78	manj slabe volje zaradi službe in posledično manj obremenjena	Partnerka manj obremenjena	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM79	manj stresa	Manj stresa pri partnerki	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti

AM80	boljšo voljo	Boljša volja partnerke	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM81	težko priti iz službe, ker sem vedel da bo ona slabe volje	Težek prihod iz službe	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM82	pa prideš domov in je vedno dobro volje in polna energije je to velik plus.	Dobra energija	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ83	sem takrat veliko jokala	Veliko jokanja	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ84	imela sva slabe momente	Slabi momenti	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ85	Mogla sem si dajat injekcije, jaz si jih pa nisem želela	Ni si želela dajati injekcij	Izkušnja z IVF	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
AŽ86	sva tako pozitivna in prilagodljiva	Pozitivna in prilagodljiva kot par	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
AM87	Taka izkušnja te utrdi in naredi karakter ali pa te podre	Izkušnja te utrdi ali podre	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM88	Če greš skupaj čez to, ti zvezo na nek način utrdi	Izkušnja utrdi zvezo	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
AŽ89	stavek neplodnost naju je še bolj povezala mrzim	Obsojanje stavka neplodnost povezuje	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
AŽ90	ne rabim tega, da sem imam zdaj dobro	Tudi brez neplodnosti bi se imela dobro	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
AŽ91	da je bil možen postopek IVF	Možnost postopka IVF	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ92	zelo dobro, da obstaja način, da nama zdravstvo pomaga do otroka	Pomoč zdravstva do otroka	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AŽ93	sva v tem procesu izgubila 3 otroke	Izguba treh otrok	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM94	je ona bila več doma	Partnerka več doma	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM95	si pod pritiskom	Pritisk	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM96	veš da ti medicina lahko pomaga	Pomoč zdravstva do otroka	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
AM97	so ljudje zelo omejeni	Omejeni ljudje	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
AM98	Vedno nekdo od tebe kaj pričakuje	Vedno so pričakovanja	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
AM99	Nihče mi ni nikoli omenjal kaj glede poroke in otrok	Nihče ni pritiskal	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
AM100	Jaz sem sicer zaposlen v znanstveni sferi in se mi zdi, da so tukaj zelo odprti in inteligentni ljudje	Odprti sodelavci	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
AM101	kjer so bili vsi zelo razumljivi, nihče ni nič težil	Razumljivi sodelavci	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja

AŽ102	meni tudi nihče ni rekel kaj v smislu kaj vidva čakata, zdaj ko sta poročena	Nihče ni pritiskal	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ103	Ožja družina je vedela za vse te stvari	Ožja družina vedela za vse	Družina vedela za neplodnost	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ104	nihče ni ustvarjal kakšnega pritiska	Nihče ni pritiskal	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ105	je že s temi postopki vse tako živčno.	Živčnost med postopki	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
AŽ106	sem bila zelo jezna	Jeza	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ107	razočarana	Razočaranje	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ108	žalostna	Žalost	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ109	nisem privoščila, da so ljudje bili noseči	Zavidanje nosečnosti	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ110	imam zelo rada otroke, delam v vrtcu	Zaradi službe ima rada otroke	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
AŽ111	meni so na neki točki šli moji lastni nečaki na živce	Nečaki šli na živce	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ112	težko mi je bilo sprejeti, da je nekdo noseč, ti pa ne moreš biti	Težko sprejetje nosečnosti drugih	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ113	čudno ti je ko gre življenje od drugih naprej, otroci rastejo, ti si pa še vedno tu	Življenje drugih gre naprej	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
AŽ114	Ne vem če sem že predelala, da lahko koga iskreno pogledam v oči in mu čestitam	Nepredelane čestitke	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
AM115	da se ti zdi butasto, kako se lahko trudiš biti dober človek, življenje ti pa pokaže sredinca.	Kljub trudu sledijo slabe stvari	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AŽ116	Recimo enkrat bi morala na eno praznovanje, pa sem vedela, da pride njegova noseča sestrčna. Sem prav razmišljala, če bi sploh šla na praznovanje.	Izogibanje praznovanjem	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
AM117	sem razmišljal o tem, zakaj se ravno meni to dogaja	Razmišljanje zakaj ravno onadva	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM118	pri sebi jamraš	Jamranje	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM119	sem bil tudi psihološko pripravljen, če ne bi mogla imet otrok	Psihološka pripravljenost na življenje brez otroka	Življenje brez otrok	Doživljanje neplodnosti
AM120	se meni ne bi totalno podrl svet	Svet se ne bi podrl brez otroka	Življenje brez otrok	Doživljanje neplodnosti
AM121	Bil bi razočaran, ampak	Ne bi bilo velikega	Življenje brez otrok	Doživljanje

	v redu	razočaranja		neplodnosti
AM122	Je tabu tema	Je tabu	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
AM123	v neki verski skupini je to tabu tema	Tabu tema v verski skupnosti	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
AM124	V ne verskih krogih pa je to zmeraj manj tabu tema	Vedno manj tabu	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
AM125	Na splošno gre v pravo smer	Gre v pravo smer	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
AM126	ni pa to nekaj kar bi ljudje kar govorili	Premalo govora o neplodnosti	Govor o neplodnosti	Neplodnost kot tabu tema
AM127	Gre pa vedno na boljše	Gre na boljše	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
AŽ128	ljudje ne vedo kako pristopit do te teme	Ljudje ne vedo kako pristopiti	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AŽ129	Včasih nastane kak neroden prostor	Neroden prostor	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AŽ130	Midva sva zelo odprta o tem	Kot par odprta za pogovore	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AŽ131	Jaz to govorim samo takšnim, ko jih res zanima	Pogovor s tistimi, ki jih zanima	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AŽ132	vidim, da ljudi mika da bi vprašali, ampak ne vedo kaj, potem pa kar nekaj vprašajo	Zadrega ljudi	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AŽ133	Ko jim nekaj razlagaš se večkrat zgodi, da takoj zamenjajo temo	Menjava teme	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AM134	Marsikoga šokira odprtost	Odprtost šokira	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AM135	raje sploh ne vprašajo	Ljudje raje ne vprašajo	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AŽ136	Ne vedo kaj to sploh pomeni, ne poznajo teh zadev	Nepoznavanje neplodnosti	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AM137	notranji mir	Notranji mir	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
AM138	V najinem odnosu je stabilnost	Stabilnost	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
AM139	Prevladuje zaupanje	Zaupanje	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
AM140	zadovoljstvo	Zadovoljstvo	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
AŽ141	pozitivna čustva	Pozitivna čustva	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
AŽ142	zadovoljstvo	Zadovoljstvo	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
AŽ143	veselje	Veselje	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
AŽ144	podpora en drugemu	Obojestranska podpora	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
AM145	se je malo poglobil	Poglobljen odnos	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo

				nepločnosti
AM146	bolj povezal	Povezanost skozi izkušnjo	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo nepločnosti
AM147	sva imela obdobja ko sva imela občutek, da sva se oddaljila	Občasno sta se oddaljila	Obdobja oddaljenosti	Partnerski odnos skozi izkušnjo nepločnosti
AM148	Vsak je moral kaj pri sebi predelat	Vsak pri sebi je predeloval	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo nepločnosti
AŽ149	Sit si slabih situacij	Sitost slabih situacij	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo nepločnosti
AŽ150	ne da se ti	Se ti ne da	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo nepločnosti
AŽ151	Večino časa sva ležala	Ležanje	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo nepločnosti
AŽ152	tolikokrat sva predelala te slabe stvari	Predelovanje slabih stvari	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo nepločnosti
AŽ153	Nikoli ni bilo v smislu pojdi stran, pusti me	Ni bilo odrivanja	Obdobja oddaljenosti	Partnerski odnos skozi izkušnjo nepločnosti
AŽ154	Njegovo pomoč sem potrebovala po teh operacijah, ko se nisem mogla sama umiti, iti lulat,	Potreba po partnerjevi pomoči	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AM155	sva iskala kako si zaposlit misli	Zaposlovanje misli	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji nepločnosti
AM156	nimava niti ene tabu teme	Nimata tabu teme	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o nepločnosti
AŽ157	ni razloga zakaj se ne bi	Ni razloga za zaprtost	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o nepločnosti
AŽ158	Vedno je bila podpora iz njegove strani	Podpora partnerja	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AŽ159	jaz	Pogovore začela partnerka	Pobudnik pogovorov	Pogovori o nepločnosti
AM160	je največkrat ona sprožila te pogovore	Pogovore začela partnerka	Pobudnik pogovorov	Pogovori o nepločnosti
AM161	Ko si sam, veliko razmišljaš o teh stvareh	Razmišljanje o nepločnosti ko si sam	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
AM162	To je bila velikokrat najina tema	Nepločnost velikokrat tema pogovora	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o nepločnosti
AM163	ona je dala stvari ven	Partnerka dala stvari ven	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o nepločnosti
AM164	Nikoli nisem rabil pod nož	Brez operacij in zdravil	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
AM165	Za žensko je to neprimerljiva in kruta izkušnja	Kruta izkušnja za žensko	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
AM166	Naveličanost	Naveličanost	Doživljanje nepločnosti pri	Doživljanje nepločnosti

			moškem	
AM167	sita že vsega	Sitost	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
AM168	Vedela sva, da morava to predelat	Izkušnjo potrebno predelati	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
AM169	se ti oddahne, ko se z nekom pogovoriš	Po pogovoru je lažje	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
AM170	vidiš da nisi sam v tem	Veš, da nisi sam	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
AŽ171	Nama se je to dogajalo tako dolgo in intenzivno	Intenzivna in dolga izkušnja	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
AŽ172	Z drugimi ne deliš čisto vsega, kljub temu da bi rad	Ne deliš vsega z vsakim	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
AŽ173	brez njega ne bi bila danes tukaj	Brez partnerja ne bi uspela	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AŽ174	Družina mi ni toliko dala	Družina ni veliko dala	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AŽ175	Partner mi je dal največ kar lahko drug drugemu daš.	Partner dal največ	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AM176	prijatelji	Bila pomoč prijateljev	Pomoč prijateljev	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AŽ177	mi ni bila	Nič predstavljeno	Informiranje o pomoči	Strokovne oblike podpore in pomoči
AŽ178	Zelo sem se povezala z njo, ker veliko ve o teh postopkih	Povezanost s psihoterapevko	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
AM179	največji tabu 21. stoletja je duševno zdravje	Duševno zdravje kot tabu	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
AŽ180	z veseljem povem, da sem na psihoterapiji	O psihoterapiji brez zadržkov	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
AŽ181	celostna podpora	Celostna podpora	Prispevek psihoterapije	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
AŽ182	Glede teh osebnih zdravnikov nobeden ni bil v smislu, slišim te, razumem te.	Premalo podpore s strani osebnih zdravnikov	Izkušnja zdravstvenim osebjem	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti
AM183	jaz nisem kaj potreboval	Partner ni potreboval nič	Brez potrebe po drugi pomoči	Želene oblike pomoči
AM184	je moja glavna naloga, da njej pomagam skozi to, kolikor lahko	Glavna je pomoč partnerki	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AŽ185	da bi me moja družina bolj podprla	Več podpore s strani družine	Pomoč družine	Želene oblike pomoči
AŽ186	da bi bolj prepoznali kaj se dogaja in bi o tem več govorili	Pogovori z družino	Pomoč družine	Želene oblike pomoči
AŽ187	Imela sem občutek, da to bolj ignorirajo	Ignoriranje s strani družine	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AŽ188	Saj me ne rabijo zdaj vse izprašat, ampak, da	Želja po empatiji družine	Pomoč družine	Želene oblike pomoči

	pokažejo vsaj malo empatije			
AŽ189	Želiš pa biti slišan in viden	Želja biti viden in slišan	Pomoč družine	Želene oblike pomoči
AM190	veliko pomenilo, da je ta psihoterapija za njo res dobra	Psihoterapija dobra za partnerko	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
AM191	Vsi prijatelji so bili v veliko podporo	Velika podpora prijateljev	Pomoč prijateljev	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
AŽ192	Pomagala je tako, da sem jaz danes tukaj	Danes je tukaj	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
AŽ193	da se smejem	Se smeje	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
AŽ194	Partner in psihoterapija sta bila zame nekaj najboljšega.	Partner in psihoterapija nekaj najboljšega	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
AM195	Vedno sem imel občutek, da nima samozavesti, da bi se postavila zase. To se je spremenilo zelo na boljše	Izboljšanje samozavesti pri partnerki	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
AM196	sem bil jaz veliko bolj miren	Večja mirnost	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti

Intervju B

Št.	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
BŽ1	Proces je bil zelo valovit	Valovit proces	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
BŽ2	Zelo je pestro	Pestro	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
BŽ3	stiska	Stiska	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
BŽ4	strah	Strah	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
BŽ5	različni občutki pridejo	Različni občutki	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
BŽ6	proces sprejemanja	Proces sprejemanja	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
BŽ7	Najprej je bilo veliko upanja in zaupanja	Na začetku upanje	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
BŽ8	vse skupaj malo pade	Vmes vse skupaj pade	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
BM9	pa pride še razočaranje	Razočaranje	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
BŽ10	prvič zanosila po parih mesecih	Prvič uspelo takoj	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
BŽ11	šlo je pa za izven maternično nosečnost	Izven maternična nosečnost	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
BŽ12	dve leti	Dve leti	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
BŽ13	hočeš najti nek razlog,	Iskanje vzroka	Občutki ob	Doživljanje

	vzrok kaj se dogaja		negativnih testih	nepločnosti
BM14	Sprašuješ se kaj je narobe	Spraševanje kaj je narobe	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje nepločnosti
BŽ15	Vsi izvidi pri njemu so bili v redu, tudi pri meni	Izvidi pri obeh dobri	Razlogi za nepločnost	Doživljanje nepločnosti
BŽ16	nepojasnjena nepločnost	Nepojasnjena nepločnost	Razlogi za nepločnost	Doživljanje nepločnosti
BŽ17	Jaz imam luskavico, kar je avto imuna bolezen. Zdaj so prišli do skupnega sklepa, da imam mogoče preveč delujoč imunski sistem in ta potem zavrne plod. Šele zdaj po toliko letih smo prišli do tega	Možen vpliv luskavice	Razlogi za nepločnost	Doživljanje nepločnosti
BŽ18	turbulenca vseh čustev	Turbulenca čustev	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
BŽ19	najprej velikega upanja, potem velikega razočaranja	Od upanja k razočaranju	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
BŽ20	velik občutek nemoči	Občutek nemoči	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
BŽ21	mogoče krivde. Mislila sem, da je na meni, da lahko jaz kaj spremenim	Občutek krivde	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
BŽ22	Veliko je bilo iskanja kaj lahko naredim, kako lahko stvari spremenim	Iskanje spremembe	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
BŽ23	To je bil velik pritisk	Velik pritisk	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
BŽ24	Zaveš se, da je potrebno ene stvari pustiti in zaupati, da se v življenju zgodijo tako, kot se morajo zgoditi	Zaupanje življenju	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
BM25	Na začetku si vesel, da greš tja in da ti bodo pomagali	Vesetje za medicinsko pomoč	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
BM26	Veliko časa potem čakaš	Veliko čakanja	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
BM27	dnevi doma grejo zelo počasi	Počasi dnevi	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
BM28	zelo ti je težko	Je težko	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
BM29	veš pa, da je njej še težje	Partnerki je še težje	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
BM30	Želiš ji pomagati, pa ne veš kaj narediti	Želiš pomagati partnerki	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
BŽ31	Negativni spomin na vse skupaj	Negativni spomini	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti
BŽ32	Imajo te samo za številko	Si številka	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem

				nepločnosti
BM33	Zgleda kot nek tekoči trak	Tekoči trak	Izkušnja z kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ34	Najina izkušnja je zelo dolga	Dolga izkušnja	Dolgotrajen proces	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ35	11 let od tega in zaenkrat še nimava otrok	Po enajstih letih še brez otrok	Dolgotrajen proces	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ36	so se prve raziskave začele šele po sedmih, osmih letih	Prve preiskave po sedmih letih	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ37	Presenečen si, zakaj niso tega naredili že prej	Presenečenje nad poznimi preiskavami	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BM38	se dolgo trudiš pa ni nič, pa šele potem začnejo kaj ugotavljati	Dolgemu trudu sledijo preiskave	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BM39	Čuden sistem	Čuden sistem	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ40	osebna ginekologija, ki je bila hkrati tudi pri večini postopkov umetne oploditve je zelo zlata in dobra	Zlata ginekologinja	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ41	Sistem tukaj je zgrešen	Zgrešen sistem	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ42	ne morem reči, da je bilo z osebjem tam karkoli narobe	Z osebjem vse v redu	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ43	Potem sva šla samoplačniško k zdravniku, kjer sem pričakovala malo več, tudi tam je bilo vse bolj na hitro	Ni bilo hitrejše	Samoplačniško zdravljenje	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ44	Tam so me zdravili z zdravili, da bi pojačali ovulacijo.	Zdravila za povečano ovulacijo	Samoplačniško zdravljenje	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ45	sem tudi pričakovala bolj profesionalni odnos	Pričakovanje profesionalnosti	Samoplačniško zdravljenje	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ46	Najina izkušnja je precej slaba	Slaba izkušnja	Samoplačniško zdravljenje	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BM47	slabo predstavljeno	Slabo predstavljeno	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BM48	bi mogli parom, ki se odločijo zato, malo povedati o tem	Potrebne več informiranja	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ49	15 minut ima čas zate	Malo časa zate	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z
BŽ50	Dolgo traja, da prideš do zdravnika	Dolgo hodiš do zdravnika	Izkušnja s kliniko za nepločnost	Izkušnja zdravljenjem nepločnosti z

BM51	imajo po mojem nek plan, koliko jih morajo narediti na dan	Dnevni plan postopkov	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BŽ52	sem nekoga tam osebno poznala. Ko sem prišla tja, je ta oseba vedno prišla do mene, šla z mano tudi v ambulantno. Med postopkom me je držala za roko. Imela sem neko lepo osebno podporo	Boljša izkušnja zaradi poznanstva	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BM53	Ko začneš komu razlagati o tem, ti sploh ne verjamejo, da je lahko v enem dnevu toliko ljudi tam	Ljudje ne verjamejo koliko je neplodnih	Razširjenost neplodnosti	Doživljanje neplodnosti
BŽ54	prilagodiš življenje svojim načrtom	Prilagajanje življenja	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
BŽ55	težko, ker si skos v nekem krču	Vedno si v krču	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
BŽ56	Skos razmišljaš, si v nekem krču, kako si načrtovat življenje	Razmišljanje o načrtovanju življenja	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
BŽ57	Nikoli nisi čisto sproščen in spontan	Nikoli ni sproščenosti	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
BŽ58	zdaj sva se naučila s tem živeti	Učenje kako živeti s tem	Spremembe splošno na	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
BŽ59	da življenja ne moreš kontrolirati, da življenje vodi tebe	Ne moreš kontrolirati življenja	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
BŽ60	Izkušnja naju je naučila sprejemanja v življenju	Sprejemanje v življenju	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
BŽ61	zaupanje v proces	Zaupanje v proces	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
BŽ62	Ko si toliko časa skupaj, se poročiš, je vsem že samoumevno, da boš imel otroke	Imeti otroke je samoumevno	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ63	od bližnjih	Pričakovanja bližnjih	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ64	širše okolice	Pričakovanja širše okolice	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ65	družine	Pričakovanja družine	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ66	prijateljev	Pričakovanja prijateljev	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ67	v službi	Pričakovanja v službi	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ68	pridejo vprašanja kaj zdaj, kaj čakata	Vprašanja o tem kaj čakata	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ69	v naši družbi je to normalno, da par mora imeti otroke	Normalno, da ima par otroke	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ70	danes se marsikdo tudi zavestno odloči, da jih ne bo imel	Zavestna odločitev biti brez otrok	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
BM71	te sprašujejo kaj zdaj, sploh starejši	Sprašujejo predvsem starejši	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja

BM72	Enkrat sva povedala, da ne moreva imeti otrok	Povedala, da ne moreta imeti otrok	Družina vedela za neplodnost	Družbeni pritiski in pričakovanja
BM73	vse drugače, kot na začetku	Vse bilo drugače	Pritiski in pričakovanja deljeni izkušnji po	Družbeni pritiski in pričakovanja
BM74	Zdaj ko prideš, te sploh nobeden ne vpraša več kaj se dogaja	Nihče nič več ne vpraša	Pritiski in pričakovanja deljeni izkušnji po	Družbeni pritiski in pričakovanja
BM75	je vse potihnilo	Vse je potihnilo	Pritiski in pričakovanja deljeni izkušnji po	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ76	Ožja družina je vedela za najino situacijo	Ožja družina vedela za vse	Družina vedela za neplodnost	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ77	jaz nisem več zmogla	Partnerka ni več zmogla	Pritiski in pričakovanja pred deljeno izkušnjo	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ78	iščeš izgovore	Iskanje izgovorov	Pritiski in pričakovanja pred deljeno izkušnjo	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ79	nisem mogla več lagati	Partnerka ni mogla več lagati	Pritiski in pričakovanja pred deljeno izkušnjo	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ80	nihče več ne vpraša kako se počutiš, po eni strani te to še bolj prizadene	Ne spraševanje še bolj prizadene	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
BM81	ne vejo kako bi te vprašali	Ljudje ne znajo vprašati	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
BŽ82	Tudi midva sva nehala govoriti o tem	Nehala govoriti o neplodnosti	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
BM83	nama lažje govoriti o tem kot njim	Njima lažje govoriti kot drugim	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
BŽ84	Recimo da ja	Občutek manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ85	Vedno sva bila edina tam brez otrok	Edina brez otrok	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ86	je neprijetno	Neprijeten občutek	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ87	Si vesel, da si tam na zabavi z družino,	Biti z družino je veselje	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ88	vendar se ne počutiš, da pašeš tja.	Ne pašeš k družini	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
BM89	Neprijetni občutki	Neprijeten občutek	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ90	ko si po kakšnem posegu, umetni oploditvi, splavu, si še toliko bolj občutljiv in ranljiv.	Po posegih večja občutljivost	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ91	Ko vidiš dojenčka v družbi, je neprijetno	Videti dojenčka je neprijetno	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ92	sem tudi opazila, če je kdo v tem obdobju bil noseč, s kakšnim strahom so nama povedali in težko jim je bilo to povedati	Drugi težko povedali za nosečnost	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
BM93	je zdaj veliko boljše	Gre na boljše	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
BM94	se več govori o tem	Več govora o	Govor o neplodnosti	Neplodnost kot tabu

		neplodnosti		tema
BŽ95	odvisno od tega koliko si ti odprt	Odvisno od odprtosti	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
BŽ96	Je še vedno tabu tema, se mi pa zdi, da ni več toliko tabu	Vedno manj tabu	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
BŽ97	bolečina tako močna, da se pari nočejo odpreti	Zaradi bolečine ni odprtosti	Govor o neplodnosti	Neplodnost kot tabu tema
BŽ98	Je zelo težko	Je težko	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ99	se sesuješ	Se sesuješ	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ100	se zjokaš	Se zjokaš	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ101	je bil to eden težjih momentov. Bilo je še bolj težko, kot pa takrat ko nosečnost ni bila uspešna	Soočanje s pritiski težje kot neuspešna nosečnost	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ102	Iščeš potem nekaj, da si olajšaš bolečino	Želja po lajšanju bolečine	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ103	Tako te ne špikajo več v to rano	Ne špikajo te več	Pritiski in pričakovanja deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ104	te pustijo pri miru	Pustijo te pri miru	Pritiski in pričakovanja deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ105	Kdor ti je pa res blizu, te pa vpraša kako si, kaj se dogaja	Bližnji vprašajo kako je	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
BŽ106	ti da ta varen prostor, da se lahko o tem pogovarjaš	Varen prostor za pogovor	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
BŽ107	Ni pa več tega nadlegovanja	Ni več nadlegovanja	Pritiski in pričakovanja deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
BŽ108	nama je ta izkušnja zelo pomagala, da sva zrastle	Rast v odnosu skozi izkušnjo	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
BŽ109	zelo ljubeč	Ljubeč	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
BŽ110	spoštljiv	Spoštljiv	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
BŽ111	Sva en drugemu v oporo, se znava res podpreti	Obojestranska podpora	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
BŽ112	Ko so težki dnevi, bi najraje pobegnil en od drugega	Ko je težko bi pobegnil	Obdobja oddaljenosti	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
BŽ113	sva oba zelo pobegnili v delo, ker se tam zamotiš	Oba pobegnili v delo	Obdobja oddaljenosti	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
BŽ114	Je pa čas pokazal, da se tako oddaljiš	S pretiranim delom se oddaljiš	Obdobja oddaljenosti	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
BŽ115	Naju je pa čas naučil kako biti skupaj s temi občutki	Čas ju je naučil kako biti z občutki	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
BŽ116	Ja veliko se pogovarjava	Veliko pogovorov o neplodnosti	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti

BM117	To sva se pogovarjala že od samega začetka	Pogovori že od začetka	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
BŽ118	začetku se še ne znaš o tem pogovarjat	Na začetku se ne znaš pogovarjati	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
BŽ119	iščeš krivca, hočeš ugotoviti kaj je vzrok	V pogovorih iskanje vzroka	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
BŽ120	Težko se je o tem pogovarjat	Je težko	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
BŽ121	Pogovarjala sva se v smislu, kdaj bova šla na naslednji postopek, kako se lahko podpreva, iščeva rešitve	Pogovori o postopkih in podpori	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
BŽ122	Jaz	Pogovore začela partnerka	Pobudnik pogovorov	Pogovori o neplodnosti
BŽ123	potrebujem več pogovarjanja	Partnerka potrebuje več pogovorov	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
BŽ124	On pa težje izraža čustva, ker mu je težko	Partner težje izraža čustva	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
BŽ125	on ne želi govoriti o tem	Partner ne želi govoriti o neplodnosti	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
BŽ126	me pogovor sprosti	Pogovor sprosti	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
BŽ127	je bolečina manjša	Po pogovoru manjša bolečina	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
BŽ128	Hodila sem na različne terapije	Obiskovanje različnih terapij	Različne terapije	Strokovne oblike podpore in pomoči
BŽ129	psihoterapijo	Obiskovanje psihoterapij	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
BŽ130	sem hodila tudi na akupunkturo	Obiskovanje akupunkture	Različne terapije	Strokovne oblike podpore in pomoči
BŽ131	podpora od njega	Podpora partnerja	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
BŽ132	družine	Podpora družine	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
BŽ133	Čprav družina zelo pomaga, hkrati s tem nezavedno ustvarja pritisk	S pomočjo ustvarja pritisk	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
BŽ134	pa kar se tiče pogovora, so bili prisotni	Prisotnost pri pogovorih	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
BŽ135	Bila je razna pomoč pri kuhanju, pospravljanju.	Pomoč pri opraviilih	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
BŽ136	Rekla je, da svetuje, da si zraven priskrbiva še kakšno terapijo	Svetovanje dodatne podpore	Informiranje o pomoči	Strokovne oblike podpore in pomoči
BM137	Predstavljeno ni bilo nič	Nič predstavljeno	Informiranje o pomoči	Strokovne oblike podpore in pomoči
BŽ138	sva se zanimala za umetno oploditev v tujini	Zanimanje za tujino	Zdravljenje v tujini	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti
BŽ139	tam več podpore	Več podpore	Zdravljenje v tujini	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti

BŽ140	več se vključuje	Več vključevanja	Zdravljenje v tujini	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BM141	je že start drugi	Drugi start	Zdravljenje v tujini	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BM142	ti povejo kako kaj	Informiranje	Zdravljenje v tujini	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BM143	traja par mesecev, da te sploh pripravijo na postopek.	Dolga priprava na postopek	Zdravljenje v tujini	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BŽ144	V tujini se to dela celostno	Celostno delo	Zdravljenje v tujini	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BŽ145	Nihče ti ne pove kaj bi bilo dobro zate	Brez informiranja	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BŽ146	Ne gleda se na človeka, kot na celoto, kaj so tvoja izhodišča, kakšno je predhodno zdravstveno stanje, kakšno je psihično stanje, fizična kondicija	Na človeka se ne gleda celostno	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BM147	prvo naredijo vse preiskave in te potem pošljejo v postopek	Po preiskavah sledijo postopki	Zdravljenje v tujini	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BM148	V praksi je pa tako, da greš na par postopkov, šele potem te pošljejo na kaj drugega	Po neuspešnih postopkih sledijo preiskave	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
BŽ149	zelo pozitivno	Pozitivna pomoč	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
BŽ150	vsaka stvar za sebe	Vsaka stvar pomaga po svoje	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
BŽ151	Družina je tisti varen dom, kjer veš da ti stojijo ob strani	Družina stala ob strani	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
BŽ152	psihoterapija pri meni odprla veliko stvari	Odprtje novih stvari	Prispevek psihoterapije	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
BŽ153	sem prepoznala svoje vzorce	Prepoznavanje vzorcev	Prispevek psihoterapije	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
BŽ154	Začneš se ukvarjati sam s sabo na drugačen način	Ukvarjanje s sabo	Prispevek psihoterapije	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti

Intervju C

Št.	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
CŽ1	Ko sva se midva spoznala, sem jaz že vedela za svojo diagnozo	Diagnoza že od prej	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti

CŽ2	sem izgubila še drugi jajcevod eno leto prej	Izguba jajcevoda	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
CŽ3	ni bilo druge možnosti kot IVF	IVF kot edina opcija	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ4	Potem po dveh letih ko sva bila skupaj, sem mu rekla, da bi šla čimprej na postopek	Želja po čimprejšnjem postopku	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
CŽ5	Glede na mojo diagnozo sem mislila, da bo šlo to bolj hitro	Glede na diagnozo šlo počasi	Dolgotrajen proces	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ6	Ko sva začela, sva imela veliko postopkov	Na začetku veliko postopkov	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ7	Bilo je zelo naporno	Naporna izkušnja	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CŽ8	Vse skupaj je trajalo sedem let	Trajalo sedem let	Dolgotrajen proces	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ9	pri nama te možnosti ni	Brez možnosti naravne zanositve	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
CŽ10	nimam jajcevodov	Odsotnost jajcevodov	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti
CŽ11	Na začetku greš v to z nekim optimizmom	Optimizem na začetku	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CŽ12	sva se že spraševala kaj je narobe, zakaj nama ne uspe	Spraševanje o neuspehu	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CŽ13	sem bila že na koncu	Bila na koncu	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CŽ14	zelo izčrpana	Izčrpanost	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CŽ15	Nisem imela več želje hoditi in sem govorila, da grem zadnjič	Brez želje po novih postopkih	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CŽ16	Bila sem že naveličana teh porazov	Naveličanost porazov	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CŽ17	sem se potem še vsakič pobrala in šla naprej	Po porazih šla naprej	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CM18	sem bil zelo optimističen že od začetka in potem tudi do konca	Vedno optimističen	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
CM19	ona je potem malo obupala	Partnerka obupala	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
CM20	Verjel sem, da nama bo dolgoročno uspelo	Upanje na uspeh	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
CŽ21	je obravnava strokovna	Strokovna obravnava	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ22	nas je bilo preveč	Preveč parov	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ23	gre kot po tekočem traku	Tekoči trak	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ24	Imaš občutek, da je vse	Občutek	Izkušnja z	Izkušnja z

	tako brezosebno	brezosebnosti	zdravstvenim osebjem	zdravljenjem neplodnosti
CŽ25	si samo številka	Si številka	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ26	Preiskave so bile iste	Iste preiskave	Zdravljenje Mariboru v	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ27	so si pa vzeli več časa	Vzamejo si več časa	Zdravljenje Mariboru v	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ28	ultrazvoke so naročali	Naročanje ultrazvokov	Zdravljenje Mariboru v	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ29	Bilo je manj ljudi	Manj ljudi	Zdravljenje Mariboru v	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ30	sva takrat potrebovala spremembo	Potreba spremembi po	Zdravljenje Mariboru v	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ31	skozi celotno zdravljenje zadovoljna z obravnavami z	Zadovoljna obravnavami z	Zdravljenje Mariboru v	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ32	Naredili so ogromno preiskav	Veliko preiskav	Zdravljenje Mariboru v	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ33	Vse je bilo tako na hitro	Vse na hitro	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ34	morajo tako hitro delat	Morajo hiteti	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ35	imajo malenkost boljšo uspešnost	Boljša uspešnost	Zdravljenje Mariboru v	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ36	Diagnoza ni nič vplivala na življenje	Ni bilo kaj drugače	Brez sprememb	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
CŽ37	sem partnerju že takoj, ko sva se spoznala povedala mojo situacijo	Partner za diagnozo vedel že od začetka	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
CŽ38	je vedel, da bo moral z mano iti čez to, če bo želel imeti otroke	Od začetka oba skupaj v tem	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
CŽ39	Ko sem to prvič omenila, ni bil najbolj za to	Partner na začetku ni bil za	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
CM40	ni vplivalo na življenje nasploh	Ni bilo kaj drugače	Brez sprememb	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
CM41	je bila že od prvega dne ista situacija	Od začetka ista situacija	Brez sprememb	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
CM42	Najinega odnosa to ni spremenilo	Nespremenjen odnos	Brez večjih sprememb v odnosu	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
CM43	na začetku še nisem bil čisto pripravljen	Partner na začetku nepripravljen	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
CM44	nisem pričakoval, da bo potem trajalo 7 let.	Pričakovanje da bo hitreje	Dolgotrajen proces	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
CŽ45	Ni mi pa nikoli dal občutka, da bi bila jaz	Partner ni dal občutka krivde	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti

	kriva za to			
CŽ46	mi je dal vedeti, da sva oba skupaj v tem procesu in da sva obadva isto odgovorna	Skupna odgovornost	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CŽ47	da so zelo dobre možnosti za IVF	Dobra možnost za IVF	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
CŽ48	pozitivna	Pozitivna izkušnja	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
CŽ49	je okolica in družina vedela za najino situacijo	Vsi poznali situacijo	Družina vedela za neplodnost	Družbeni pritiski in pričakovanja
CŽ50	o tem nisva vsem govorila	Ne deliš vsega z vsakim	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
CŽ51	jaz sem o tem govorila z svojimi	Partnerka govorila z družino	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
CŽ52	on pa s svojimi niti ne	Partner ni govoril z družino	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
CŽ53	naju niso veliko spraševali	Brez spraševanja	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
CŽ54	Nisem ji govorila za toliko teh postopkov in kolikokrat sva šla čez to	Molčanje mami	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
CŽ55	nisem rabila takrat teh pritiskov in klicev	Brez potrebe pritiskov	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
CŽ56	Ni mi ustrezalo, da bi me vsi to spraševali	Brez potrebe po spraševanju	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
CŽ57	Nikoli	Nikoli občutka manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
CŽ58	se kdaj pa kdaj zamisliš kako dobro bi bilo, če bi midva imela otroka	Misli o lastnem otroku	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
CŽ59	nečake obožujem	Obožuje nečake	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
CŽ60	Nisva imela kakšnih negativnih občutkov.	Brez negativnih občutkov	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
CŽ61	še vedno je	Je tabu	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
CŽ62	so še zmeraj kakšni takšni primeri, kjer imajo predsodke	Primeri predsodkov	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
CŽ63	gre na boljše	Gre na boljše	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
CŽ64	je večji problem moška neplodnost	Problem moške neplodnosti	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
CŽ65	moški svojo neplodnost neradi priznajo	Nepriiznanje moške neplodnosti	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
CŽ66	skupina, ki jo imamo je nekaj najboljšega kar obstaja	Nekaj najboljšega	Pomoč Facebook skupine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
CŽ67	V skupini izveš ogromno stvari	Izveš veliko stvari	Pomoč Facebook skupine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
CŽ68	še vedno iščeš rešitve tudi tam	Iskanje rešitev	Pomoč Facebook skupine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
CŽ69	Skrbnica skupine se zelo trudi glede tega	Trud skrbnice skupine	Pomoč Facebook skupine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
CŽ70	sva res bila v tem skupaj,	Skupaj v vsem	Večja povezanost	Partnerski odnos

	držala sva skupaj			skozi izkušnjo neplodnosti
CŽ71	spoštujeva se	Spoštovanje	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
CŽ72	vse dobro	Dober	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
CŽ73	veliko pomeni to, da me je on toliko držal pokonci	Partner držal pokonci	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
CŽ74	me je dvignil gor in rekel greva še enkrat.	Partner jo je dvignil	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
CŽ75	Ja, se odprto pogovarjava	Odprti pogovori o neplodnosti	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
CŽ76	na pregled je on vedno hotel iti zraven	Prisotnost partnerja na pregledih	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
CŽ77	sem mu res lahko povedala čisto vse.	Vse povedala partnerju	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
CŽ78	jaz začnem	Pogovore začela partnerka	Pobudnik pogovorov	Pogovori o neplodnosti
CŽ79	On je bolj tih	Partner bolj tih	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
CŽ80	on pa sodeluje v pogovoru	Partner sodeluje v pogovoru	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
CŽ81	Na začetku so bili občutki optimizma, proti koncu pa je bilo slabše	Od optimizma k obupu	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
CŽ82	Tudi če mi je on kaj spodbudnega rekel, ne vem če je to zaleglo	Spodbuda ni pomagala	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
CŽ83	Utrujena sem bila od vseh teh zadev	Utrujenost	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
CŽ84	Govorila sem si, da ne morem več	Nemoč	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
CM85	Nisem imel nekih posegov in zdravil	Brez operacij in zdravil	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
CŽ86	Niti nisva vedela zanjo	Nista vedela zanjo	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
CŽ87	Takrat sem bila mnenja, da jaz tega ne potrebujem	Takrat bi bila potrebna	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
CŽ88	Če bi pa zdaj čas zavrtela nazaj, bi se pomoči zagotovo poslužila	Za nazaj bi se je poslužila	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
CŽ89	lahko zelo veliko odneseš od tega, da se s kom pogovoriš, ki je iz stroke	Koristni pogovori	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
CŽ90	V tem ne vidim nič slabega in tega bi moralo biti več	Tega bi moralo biti več	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
CŽ91	čakalne dobe za te pogovore niso prav prijazne	Neprijazne čakalne dobe	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
CŽ92	Jaz sem tudi odprto govorila s prijateljicami	Pogovor s prijateljicami	Pomoč prijateljev	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
CŽ93	Ja podpora partnerja je	Podpora partnerja	Partnerska podpora	Oblike podpore in

	bila			pomoči s strani bližnjih
CŽ94	Če mi ne bi uspelo zanositi, bi si jaz sama poiskala strokovno pomoč.	Po potrebi bi jo poiskala sama	Strokovna pomoč	Želene oblike podpore in pomoči
CŽ95	Ko primerjam kako je bilo prej in kako je zdaj, vidim da je zdaj kvaliteta življenja veliko boljša	Boljša kvaliteta življenja	Življenje z otrokom	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
CŽ96	Marsikdaj nisem bila čisto iskrena sama do sebe	Neiskrenost do sebe	Življenje brez otrok	Doživljanje neplodnosti
CŽ97	sem govorila, da mi je vseeno pa mi u bistvu ni bilo	Ni ji bilo vseeno	Življenje brez otrok	Doživljanje neplodnosti
CŽ98	so to pozitivne stvari, da ti nekdo stoji ob strani, da te posluša	Pozitivna pomoč	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
CŽ99	vesela sem bila, če me je nekdo vsaj poslušal	Veselje, ko je kdo prisluhnil	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
CŽ100	Veliko prijateljic na mojo situacijo ni imelo odgovora	Velikokrat ostala brez odgovora	Pomoč prijateljev	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
C101	niso vedele kako bi me potolažile	Brez znanja o tolažbi	Pomoč prijateljev	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
C102	Najhujši odgovori so taki, kor rečejo, sej bo samo sprosti se. Takih odgovorov nisem marala, ker to ni nobena tolažba.	»Sej bo« odgovori niso tolažba	Pomoč prijateljev	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih

Intervju D

Št.	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
DŽ1	Skupaj sva bila že leto ali dve. Takrat sva se odločila, da začneva razmišljati o tem	Razmišljanje o otroku	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
DŽ2	Rekla sva si, da če se zgodi se zgodi, če ne pa vse ob svojem času	Prepustitev usodi	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
DŽ3	se je hitro zgodilo in test je bil pozitiven	Hitra zanositev	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
DŽ4	je šlo za izven maternično nosečnost	Izven maternična nosečnost	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
DŽ5	je bila še ena biokemična nosečnost	Biokemična nosečnost	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
DŽ6	potem pa se nikakor ni več prišlo	Nikakor ni uspelo	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
DŽ7	Eno leto in pol	Leto in pol	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
DŽ8	strah, kaj če gre spet kaj narobe	Strah pred ponovnim neuspehom	Občutki negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
DŽ9	ne razčiščena situacija,	Nerazčiščena	Občutki	Doživljanje

	ker nisem osebno predelala tega	situacija	negativnih testih	nepločnosti
DŽ10	Si v nekem začaranem krogu	Začaran krog	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje nepločnosti
DŽ11	si slabe volje	Slaba volja	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje nepločnosti
DŽ12	Ginekolog mi je ob pregledu jajčnikov rekel, da imam mogoče PCOS, torej sindrom policističnih jajčnikov	Sindrom policističnih jajčnikov	Razlogi za nepločnost	Doživljanje nepločnosti
DŽ13	Imam tudi počen en jajcevod.	Počen jajcevod	Razlogi za nepločnost	Doživljanje nepločnosti
DŽ14	Celotna izkušnja je bila izredno naporna	Naporna izkušnja	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
DŽ15	si želiš otroka, pa se kar ne zgodi	Neuresničena želja po otroku	Prvi neuspehi	Doživljanje nepločnosti
DŽ16	velika preizkušnja za naju kot partnerja	Preizkušnja za par	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
DŽ17	sva se dodatno zbližala	Zbližanje s partnerjem	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
DŽ18	veliko sva se pogovarjala o tem	Pogovor o nepločnosti s partnerjem	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
DŽ19	Veliko sva razmišljala tudi o tem, da če ne bi mogla zanositi kakšne so opcije za naprej, torej ali darovana celica	Darovana celica kot ena izmed opcij	Razmišljanje o darovani celici	Doživljanje nepločnosti
DŽ20	posvojitev	Če ne bi uspelo bi posvojila	Razmišljanje o posvojitvi	Doživljanje nepločnosti
DŽ21	pa pač odločitev, da nimava otrok	Razmišljanje o življenju brez otrok	Življenje brez otrok	Doživljanje nepločnosti
DŽ22	se še dodatno obremenjuješ	Dodatno obremenjevanje	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
DŽ23	Vedno so bile neke težke debate	Težke debate	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
DŽ24	skozi vse stvari je bilo težko iti	Vse stvari bile težke	Doživljanje nepločnosti pri ženski	Doživljanje nepločnosti
DM25	Za mene je bilo veliko manj stresno	Manj stresno kot za partnerko	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
DM26	se ti vedno poraja vprašanje, kaj pa če sem jaz tisti, ki je neploden	Vprašanje o lastni nepločnosti	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
DM27	Marsikdo posluša zgodbe o tem kako enostavno je zanositi, češ, da samo kihneš in je že.	Zgodbe o zanositvi	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
DM28	Potrebni je tudi veliko pogovorov	Potrebni pogovori	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
DM29	midva sva skozi celotno izkušnjo držala skupaj	Skupaj skozi izkušnjo	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
DM30	Skozi izkušnjo sva dobila dva dobra prijatelja	Pridobitev prijateljev	Doživljanje nepločnosti pri moškem	Doživljanje nepločnosti
DM31	da živimo v času hitrega	Hiter tempo vpliva na	Doživljanje	Doživljanje

	tempa in stresa, kar pa tudi vpliva na neplodnost.	neplodnost	neplodnosti pri moškem	neplodnosti
DŽ32	Šla sva pa prvi poseg, kjer so naredili vse preiskave	Preiskave pri prvem posegu	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
DŽ33	Ginekolog, ki naju je vodil na kliniki za neplodnost nama je dal na izbiro ali poskuša še po naravni poti ali se odločiva za IVF	Možnost izbire	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
DŽ34	je vseeno predlagal, da se odločiva za IVF	Predlog za IVF	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
DŽ35	sva bila takoj za IVF	Odločitev za IVF	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
DŽ36	sva s pomočjo IVF-a pri drugem prenosu zanosila	Zanositev po drugem prenosu	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
DŽ37	Meni je bilo zelo naporno špikanje z injekcijami	Naporno pikanje z injekcijami	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
DŽ38	hoditi na preglede	Naporni pregledi	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
DM39	izkušnjo si moraš narediti čim manj stresno	Izkušnjo moraš narediti manj stresno	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
DM40	Jaz sem njo občudoval kako si je vsak dan špikala injekcije in kako je celoten postopek speljala	Občudovanje partnerke skozi postopek	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
DM41	Imela sva tudi pogovor s psihoterapevtom, ki je njej pomagal razčistiti nekaj stvari.	Pogovor s psihoterapevtom	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
DŽ42	Spremenilo se je marsikaj	Marsikaj je drugače	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
DŽ43	sem se izolirala od ljudi,	Izolacija od ljudi	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
DŽ44	tudi od prijateljev, s katerimi sem bila prej zelo povezana	Izolacija od prijateljev	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
DŽ45	sva se s partnerjem umaknila od vseh v »midva«	Odmik od vseh v midva	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
DŽ46	eno dopolnilo sem jemala	Jemanje dopolnila	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
DŽ47	Najtežje sva sprejela to, kaj pa če ne bo nikakor uspelo, kaj bova potem naprej	Možnost neuspeha	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
DŽ48	Najlažje sva sprejela to, da greva v proces umetne oploditve	Odločitev za umetno oploditev	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
DŽ49	so starši prvi, ki začnejo spraševati kdaj bodo	Starši sprašujejo prvi	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja

	otroci			
DŽ50	Prijatelji in znanci še ne pritiskajo tako hitro	Prijatelji ne pritiskajo hitro	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ51	Na začetku naju je to ganilo	Na začetku ganjena	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ52	sva jim začela odgovarjati, da ko bo bo	Odgovarjanje na pričakovanja	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ53	nisva razlagala najine bitke	Na začetku o tem nista govorila	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
DŽ54	Ljudje se ne zavedajo koliko dodatnega pritiska in stresa dajejo s temi vprašanji	Dodaten pritisk z vprašanji	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ55	ne razumejo tega in konstantno pritiskajo z vprašanji	Pritiski zaradi nerazumevanja	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ56	dodatna teža	Dodatna teža	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ57	Po tem, ko pa sva začela o tem govoriti, pa se ljudje umaknejo	Umik ljudi	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ58	ne drezajo v nekaj kar ne poznajo	Prenehanje pritiskov	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM59	Nihče na drugi strani ne more vedeti skozi kaj greš ti	Drugi ne poznajo tvoje zgodbe	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM60	midva na začetku nisva želela o tem govoriti	Na začetku o tem nista govorila	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
DM61	Če ti skrivaš to izkušnjo, si delaš samo dodaten stres	Skrivanje prinese stres	Pritiski in pričakovanja pred deljeno izkušnjo	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM62	te prizadene	Prizadetost	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM63	Ponosen sem bil, da sva šla naprej in začela govoriti o tem	Ponos ob deljenju izkušnje	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
DM64	imava starejše starše, ki se s tem niso srečali in tega pač ne razumejo	Starejši starši ne razumejo	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ65	Najslabši so komentarji samo sprostila se pa se bo že zgodilo, malo se napijta pa bo	»Sej bo« odgovori niso tolažba	Pomoč prijateljev	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
DŽ66	Take stvari kar zabolijo	Komentarji bolijo	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ67	Ne	Nikoli občutka manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ68	sem bila zelo vesela za prijatelje in prijateljice, ki so sporočili, da so noseči	Vesetje za nosečnost drugih	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ69	sem se vedno spraševala zakaj pa nama ne uspe	Spraševanje o neuspehu	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
DŽ70	ne, da jim ne bi	Privoščila drugim	Občutki v družbi	Družbeni pritiski in

	privoščila		družin z otroki	pričakovanja
DŽ71	Ni nama bil problem iti na praznovanja, druženja, kjer so bili otroci.	Brez problema v družbi otrok	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM72	ni bilo negativne energije	Brez negativne energije	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM73	občutka manjvrednosti	Nikoli občutka manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM74	Če nama ne bi uspelo, bi pač posvojila otroka	Možnost posvojitve	Razmišljanje o posvojitvi	Doživljanje neplodnosti
DŽ75	je to še zmeraj tabu tema	Je tabu	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
DŽ76	se pa več govori o tem	Več govora o neplodnosti	Govor o neplodnosti	Neplodnost kot tabu tema
DŽ77	Počasi se bodo ljudje začeli informirati o tem	Informiranje ljudi	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
DŽ78	Nemogoče je, da bi bila to kdaj sprejeta nova normalnost	Nemogoče sprejeta nova normalnost	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
DŽ79	Kot družba smo zelo daleč od tega, da bi se lahko s komerkoli pogovarjal o tem	Kot družba daleč od odprtosti	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
DM80	obračuš na različne načine	Obračanje komentarjev	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM81	včasih na zajebancijo, včasih na sarkazem	Obračanje na hec	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM82	Na začetku te to gane	Na začetku ganjena	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM83	dobiš bolj trdo kožo	Dobiš trdo kožo	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM84	O tem se je treba odprto pogovarjati	Potrebni odprti pogovori	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
DM85	Četudi te komentari prizadenejo, se moraš potepljati in iti naprej	Kljub prizadetosti moraš naprej	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
DM86	Na prvem mestu je ljubezen	Ljubezen	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
DM87	V najinem odnosu so odprte karte	Odrpte karte	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
DM88	Ona na začetku o neplodnosti ni želela komunicirati	Ne komuniciranje partnerke o neplodnosti	Odrpti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
DM89	sem se postavil v njene čevlje	Postavitev v čevlje partnerke	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
DM90	jo skušal razumeti	Razumevanje partnerke	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
DŽ91	če me je prosila, da se o nečem ne pogovarjava se pač nisva, čeprav se s tem nisem strinjal	Spoštovanje partnerkine odločitve	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
DŽ92	sva se še bolj zblížala	Zblížanje	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
DŽ93	Vedela sva tudi, da je to med nama prava ljubezen	Prava ljubezen	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
DŽ94	Celotna izkušnja, je v	Izkušnja naredila	Večja povezanost	Partnerski odnos

	nama naredila pečat.	pečat		skozi izkušnjo neplodnosti
DM95	Naloga moškega je bolj, da je v oporo	Moški kot opora	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
DM96	Neplodnost je stresna za oba	Neplodnost stresna za oba	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
DM97	veliko bolj je za žensko	Neplodnost bolj stresna za žensko	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
DM98	razumeš kaj doživlja drugi	Razumevanje doživljanja drugega	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
DŽ99	sem te pogovore večkrat začela jaz	Pogovore začela partnerka	Pobudnik pogovorov	Pogovori o neplodnosti
DŽ100	veliko nerazčiščenih stvari pri sebi	Nerazčiščene stvari	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
DŽ101	Ko imaš krizo, se posledično želiš pogovoriti	Ob krizi potrebuješ pogovor	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
DŽ102	veš, da ti bo pogovor pomagal	Pogovor pomaga	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
DŽ103	Veliko pogovorov je začel tudi partner	Pogovore začel partner	Pobudnik pogovorov	Pogovori o neplodnosti
DŽ104	Vesela sem, da je prepoznal te znake moje stiske	Partner prepoznal stisko	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
DŽ105	Največ je bilo žalosti	Žalost	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
DŽ106	jeze	Jeza	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
DŽ107	razmišljaš zakaj se to dogaja tebi	Razmišljanje zakaj ti	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
DŽ108	dodaten stres	Dodaten stres	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
DŽ109	V veliko pomoč je, da sprejmeš neplodnost	Sprejetje neplodnosti v pomoč	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
DŽ110	sem že prej kdaj pomislila, da bi lahko šla na psihoterapijo	Razmišljanje o psihoterapiji	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
DŽ111	me je partner stisnil	Spodbuda partnerja	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
DŽ112	je to zelo pripomoglo k temu, da sva bila potem uspešna	Doprinos k uspehu	Prispevek psihoterapije	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
DŽ113	sem si glavo postavila na pravo mesto	Postavitev glave na mesto	Prispevek psihoterapije	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
DM114	Psihoterapija je definitivno potrebna	Je potrebna	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
DM115	To ni isto kot pogovor s partnerjem	Ni kot partnerski pogovor	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
DM116	ker psihoterapevtu lahko zaupaš stvari brez filtrov	Zaupanje brez filtrov	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
DM117	na družino nisva mogla najbolj zanesti za dodatno podporo	Brez dodatne podpore	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
DŽ118	Starši se ne želijo	Starši se ne želijo	Pomoč družine	Oblike podpore in

	obremenjevati s tem	obremenjevati		pomoči s strani bližnjih
DŽ119	Sva pa imela veliko podporo s strani prijateljev, ki so tudi šli skozi to izkušnjo	Veliko podpore zaradi iste izkušnje	Pomoč prijateljev z isto izkušnjo	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
DŽ120	O tem smo se lahko zelo odprto pogovarjali	Odprti pogovori	Pomoč prijateljev z isto izkušnjo	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
DŽ121	spodbujali smo drug drugega	Spodbujanje drug drugega	Pomoč prijateljev z isto izkušnjo	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
DM122	sva skupaj sodelovala	Skupno sodelovanje	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
DM123	Za enega tretjega bo lahko pomagalo čisto nekaj drugega, ker je vsak od nas je individuum	Vsakemu pomaga kaj drugega	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
DM124	razumemo, da v tem nismo sami	Nihče ni sam v izkušnji	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
DŽ125	Klinika za neplodnost bi morala po prvem, drugem neuspešnem poskusu ali prenosu ponuditi možnost, če mogoče potrebuješ dodatno pomoč, v smislu pogovora z ustrezno osebo	Možnost nudenja strokovne pomoči	Strokovna pomoč	Želene oblike podpore in pomoči
DŽ126	Sej to lahko kasneje dobiš s kliničnim psihologom iz klinike, ampak to je šele po parih neuspešnih prenosih. To se mi zdi prepozno, treba je prej ukrepati in delati na tem.	Dobi se prepozno	Strokovna pomoč	Želene oblike podpore in pomoči
DŽ127	bi moralo biti na začetku, da sploh vidiš ali si že pripravljen za to	Smiselna na začetku	Strokovna pomoč	Želene oblike podpore in pomoči
DŽ128	sem jaz na celotno situacijo začela drugače gledati	Drugačen pogled na izkušnjo	Prispevek psihoterapije	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
DŽ129	mi je tudi pomagalo, da sem se začela o neplodnosti lažje odprto pogovarjati.	Odprtost za pogovore	Prispevek psihoterapije	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
DM130	si želiva še enega otroka	Želja po še enem otroku	Želja po drugem otroku	Proces odločanja za otroka
DM131	se pa zavedava, da bova morala še enkrat čez postopek	Še enkrat čez postopek	Želja po drugem otroku	Proces odločanja za otroka
DM132	Zaradi vse do sedaj prejete podpore si tega postopka več ne predstavljam kot stres, ampak kot način s	Podpora zmanjšala stres	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti

	katerim lahko dobiva otroka			
DM133	veliko upanje, da bo postopek ponovno uspešen	Upanje na ponovno uspešnost	Želja po drugem otroku	Proces odločanja za otroka
DM134	v to greva s pozitivnimi mislimi	V postopek s pozitivnimi mislimi	Želja po drugem otroku	Proces odločanja za otroka
DŽ135	jaz spet pomislim na špikanje, injekcije	Ponovna misel na pikanje	Želja po drugem otroku	Proces odločanja za otroka
DŽ136	sem polna upanja, da nama ponovno uspe in da spet prideva do otroka	Upanje na ponovno uspešnost	Želja po drugem otroku	Proces odločanja za otroka

Intervju E

Št.	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
EŽ1	Skupaj sva bila že dolgo časa	Dolgo skupaj	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
EŽ2	Začela sva se pogovarjati o družini	Pogovor o družini	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
EŽ3	sva poskušala	Poskušanje	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
EŽ4	diagnozo endometrioze	Endometrioza	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti
EŽ5	ni šlo tako, kakor sva si zamišljala	Ni šlo po planu	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
EŽ6	Potem so me poslali na preiskave in ugotovili, da bo treba na IVF.	Po preiskavah na IVF	Izkušnja z IVF	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
EŽ7	Slabo leto	Slabo leto	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
EŽ8	Na začetku naju ni skrbelo	Brez skrbi na začetku	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
EŽ9	tudi cel postopek kar dolgo traja	Dolgotrajen postopek	Dolgotrajen proces	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
EŽ10	Na podlagi moje diagnoze so potem tudi zdravniki takoj sprožili postopek.	Po diagnozi takoj na postopek	Izkušnja z IVF	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
EŽ11	je mene bilo malo strah ali bo uspelo	Strah pred neuspehom	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
EŽ12	bila je neka negotovost	Negotovost	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
EŽ13	Prisoten je bil pritisk družbe, kdaj bosta in kdaj bosta	Pritisk družbe	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
EŽ14	Vedno znova je bilo prisotno razočaranje	Razočaranje ob neuspehu	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
EŽ15	sva zanosila šele po tretjem postopku	Zanositev po tretjem postopku	Dolgotrajen proces	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
EŽ16	S samimi zdravniki sva imela zelo dobro izkušnjo	Dobra izkušnja z zdravniki	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti

EŽ17	so bili korektni odnosi	Korektni odnosi	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
EŽ18	je bila kar težka preizkušnja za naju	Preizkušnja za par	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
EŽ19	Vedno znova razočaranje in čakanje na nov postopek	Razočaranju sledi čakanje	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
EŽ20	je bilo naporno tudi telesno, ker sem imela modrice zaradi teh injekcij	Naporno za telo	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
EŽ21	bile so bolečine	Prisotnost bolečin	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
EŽ22	punkcija je bila vsakič zelo boleča	Boleča punkcija	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
EM23	jaz nisem imel težav	Brez težav	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
EM24	Razočaranje je bilo	Razočaranje ob neuspehu	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
EM25	Ona je imela psihični pritisk. To je najbolj botrovalo k temu, da nisva mogla zanosit.	Psihični pritisk partnerke	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
EM26	Jaz sem bil pripravljen tudi na to, da bi posvojila otroka, če nebi šlo po naravni poti, da bi bila deležna te ljubezni	Pripravljenost na posvojitev	Razmišljanje o posvojitvi	Doživljanje neplodnosti
EŽ27	Mene je verjetno stiskalo tudi to, ker je moja kolegica imela šest postopkov. Mislim, da je ona vplivala s svojo izkušnjo na mojo	Vpliv prijateljčine izkušnje	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
EŽ28	Zame boleča	Boleča izkušnja	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
EŽ29	sem imela potem že veze, so me drugače obravnavali	Boljša izkušnja zaradi poznanstva	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
EŽ30	občutno manj boleče kot v prvih dveh postopkih	Drugačna obravnava manj boleča	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
EM31	ni prijetno	Ni prijetno	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
EM32	Rečejo, tam imate vrata pa pojdite opraviti, pa prinesite seme. Dve medicinski sestri sedita pri pultu, vrata so meter stran. Ljudje prihajajo v ambulantno, se pogovarjajo. Ti moraš pa iti v sobo, se toliko skoncentrirati in se pripraviti do tega da	Nerodno oddajanje semenčic	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z

	lahko opraviš			
EM33	nisem trpel tako kot ona.	Manj trpljenja kot pri partnerki	Izkušnja z IVF	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
EŽ34	Meni so že pri prvi operaciji, ko sem bila stara 21, rekli, da bi bilo dobro da čimprej zanosim, da nebi potem kasneje prišlo do kakšnega zapleta	Spodbujanje k hitri zanositvi	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
EM35	Mislim, da je to zelo povezano s psiho	Povezano s psiho	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
EM36	Ker poveš tudi bližnjim in vsi nekaj pričakujejo	Pričakovanja bližnjih	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
EM37	vsakič ko ne zanosiš si toliko bolj razočaran	Razočaranje ob neuspehu	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
EM38	se ustvarja večji pritisk	Večji pritisk po neuspehu	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
EŽ39	sva se veliko pogovarjala	Veliko pogovorov	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
EŽ40	sva se bolj povezala skozi celotno izkušnjo	Povezanost skozi izkušnjo	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
EŽ41	naju je žalostilo, da nisva mogla zanositi	Žalost ob neuspehu	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
EŽ42	sva živela normalno	Normalno življenje	Kvaliteta življenja	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
EŽ43	Nič se nisva kregala	Brez kreganja	Kvaliteta življenja	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
EŽ44	da sem morala spremeniti prehrano, da bi ta manj škodovala.	Sprememba prehrane	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
EŽ45	To, da bova morala čez postopek	Iti čez postopek	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
EŽ46	Da bom mogla konzumirati kemijo, tako ali drugače	Konzumiranje kemije	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
EŽ47	Midva sva že dolgo skupaj, potem pa ljudje po parih letih že pričakujejo, da se bo družina razširila	Ljudje pričakujejo otroka	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
EŽ48	so prisotna vprašanja o tem, kdaj bo pa kakšen naraščaj	Vprašanja o otrocih	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
EŽ49	Najina družina je že vedla da se soočava s temi težavami	Ožja družina vedela za vse	Družina vedela za neplodnost	Družbeni pritiski in pričakovanja
EŽ50	Potem so sledila vprašanja, ali sem že naredila test, pa kako je	Vprašanja o opravljenem testu	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
EŽ51	Vedno znova moraš razlagati. Je bil kar pritisk	Razlaganje kot pritisk	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
EŽ52	večji je bil pritisk družbe, kot pa so bila sama pričakovanja	Pritisk večji kot pričakovanja	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja

EŽ53	na začetku nisva niti vedela koliko parov se sooča z neplodnostjo	Nevednost o številu neplodnih parov	Razširjenost neplodnosti	Doživljanje neplodnosti
EM54	ko si na kliniki, vidiš koliko je tam ljudi	Na kliniki ogromno ljudi	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
EŽ55	U bistvo ne	Nikoli občutka manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
EŽ56	kvečjemu sva bila vesela za vse	Vesela za vse, ki imajo otroke	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
EM57	Po mojem ni več	Ni več tabu	Neplodnost ni tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
EŽ58	se z vsakim se o tem pogovarjava	Pogovor z vsakim	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
EŽ59	mislim, da to ni več tabu	Ni več tabu	Neplodnost ni tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
EŽ60	razen v kakšnih manjših vaseh, kjer so nekateri bolj verni	Tabu tema v verski skupnosti	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
EŽ61	Imava prijatelja, ki sta zelo verna in pravita, da raje ostaneta brez otroka, kot pa da gresta na umetno oploditev	Prijatelja zaradi vere raje brez otrok	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
EŽ62	S tistimi, ki jih redko vidiva nisva bila odkrita, odgovorila sva zelo diplomatsko	Neodkritost pri redko videnih znancih	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
EŽ63	Nisva se veliko obremenjevala s tem kaj si drugi mislijo	Ne obremenjevanje z mnenjem drugih	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
EŽ64	Odkar imava otroke se je odnos zelo spremenil	Spremenjen odnos po otrocih	Življenje z otrokom	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
EŽ65	Prijeten	Prijeten	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
EŽ66	ljubeč	Ljubeč	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
EŽ67	občasno turbulenten	Občasno turbulenten	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
EM68	zdaj imaš pa ženo, otroke, službo, pa še ostale obveznosti, potem pa zmanjka časa in partnerski odnos se popolnoma spremeni	Obveznosti spremenijo odnos	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
EŽ69	Načeloma dobro peljeva	Dober	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
EM70	Se tudi skregava	Občasno kreganje	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
EM71	Se pa trudiva, da dobro funkcionirava	Trud za dobro funkcioniranje	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
EM72	Veliko je tudi prilagajanja	Veliko prilagajanja	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
EŽ73	Sva se veliko bolj spoznala	Kot par sta se bolje spoznala	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
EŽ74	povezala skozi izkušnjo	Povezanost skozi izkušnjo	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti

EŽ75	naju je veliko naučila drug o drugemu	Učenje drug o drugem	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
EŽ76	Ja	Odperti pogovori o neplodnosti	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
EŽ77	o vseh stvareh, ne samo o tej temi	Odperti pogovori o vsem	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
EM78	Čisto odvisno od situacije	Odvisno od situacije	Pobudnik pogovorov	Pogovori o neplodnosti
EŽ79	se pogovarjava o vseh stvareh brez zadržkov	Pogovori brez zadržkov	Odperti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
EŽ80	Občutki nemoči	Nemoč	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
EŽ81	sva bila vseeno optimistična	Optimizem	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
EM82	Nisva imela kakšne psihoterapije ali kaj podobnega	Brez psihoterapije	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
EŽ83	Bila nama je ponujena na konziliju	Ponujena psihoterapija	Informiranje o pomoči	Strokovne oblike podpore in pomoči
EŽ84	je po mojem nisva potrebovala	Brez potrebe po psihoterapiji	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
EŽ85	Če danes razmišljam za nazaj, bi se poslužila tega	Danes bi se je poslužila	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
EŽ86	Imela sva drug drugega	Imela drug drugega	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
EŽ87	Ob strani pa nama je stala tudi družina	Družina stala ob strani	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
EŽ88	Prijatelja sta naju podprla in poslušala takrat, ko sva to rabila	Podpora in posluh prijateljev	Pomoč prijateljev	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
EŽ89	Po mojem nisva nič potrebovala	Nista nič potrebovala	Brez potrebe po drugi pomoči	Želene oblike podpore in pomoči
EM90	Mislim, da o tem takrat nisva niti razmišljala	Takrat nista razmišljala o tem	Brez potrebe po drugi pomoči	Želene oblike podpore in pomoči
EŽ91	Podpora je vplivala na optimizem	Vpliv podpore na optimizem	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
EŽ92	da bo vse v redu	Veš, da bo v redu	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
EŽ93	mislim, da ja	Lažje skozi izkušnjo	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
EŽ94	Ni bila to travmatična izkušnja	Ni bila travmatična izkušnja	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti

Intervju F

Št.	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
FŽ1	po poroki sva se začela pogovarjat, da je mogoče čas za otroka	Po poroki pogovor o otroku	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
FM2	Nisva imela ravno nekega plana	Brez plana	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
FM3	sva začela delati na tem	Začela delati na tem	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka

FM4	Takrat še nisva vedela, da imava kakršnekoli probleme.	Nista vedela za neplodnost	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
FM5	2 leti	Dve leti	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
FŽ6	Vsakič znova razočaranje	Razočaranje	Občutki negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
FŽ7	Sprašuješ se zakaj, kaj bi lahko bil vzrok, kaj delaš narobe	Spraševanje kaj je narobe	Občutki negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
FM8	več kot eno leto je trajalo, da se sploh odločiš, da moraš iti k zdravniku	Odlašanje z odločitvijo za pregled	Občutki negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
FM9	pri meni je bila ugotovljena azoospermija	Azoospermija	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti
FM10	Diagnoza je bila zame na začetku velik šok	Diagnoza kot velik šok	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
FM11	Ni ti vseeno	Ni ti vseeno	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
FM12	Midva sva imela še takšno izkušnjo, da je to sovpadalo z covidom. Nikamor nisi mogel iti, vse je bilo čudno	Izkušnja med covidom	Izkušnja sovpadala s covidom	Doživljanje neplodnosti
FM13	Sploh na začetku je težko	Na začetku težko	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
FM14	postane pa je lažje ko vidiš, da nisva sama v tem in da je veliko parov je takih	Lažje, ker nisi sam v tem	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
FM15	Po eni strani je vse skupaj zanimiva izkušnja	Zanimiva izkušnja	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
FŽ16	sem že prej vedela, da je dandanes to pogosta težava	Vedela za pogostost neplodnosti	Razširjenost neplodnosti	Doživljanje neplodnosti
FŽ17	še nisva razmišljala, recimo o kakšni posvojitvi	Nista razmišljala o posvojitvi	Razmišljanje o posvojitvi	Doživljanje neplodnosti
FŽ18	Na začetku je zagotovo nek šok	Na začetku šok	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
FŽ19	po drugi strani pa tudi olajšanje, da veš pri čem si	Olajšanje, ker veš kje si	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
FŽ20	je pa dobro vedeti kaj je, da lahko temu prilagodiš potek zdravljenja oziroma vse te postopke	Prilagajanje zdravljenju	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
FŽ21	Je pa res bilo zoprno zaradi covida, midva niti na enem pregledu nisva smela biti skupaj	Med covidom ločeni pregledi	Izkušnja sovpadala s covidom	Doživljanje neplodnosti
FM22	Jaz sem imel le operativni poseg, imel sem biopsijo	Biopsija	Izkušnja z operativnimi posegi	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
FM23	nimam slabih izkušenj	Dobra izkušnja s	Izkušnja z	Izkušnja z

		posegom	operativnimi posegi	zdravljenjem neplodnosti
FM24	Sprejem v bolnici, komunikacija z zdravniki je bila v redu, sem bil zadovoljen	Zadovoljstvo z osebjem	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
FM25	Tudi hitro sem dobil vse informacije	Hitra pridobitev informacij	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
FŽ26	vsakič znova cikle umetno šopajo, da pridobijo celice	Umetno pridobivanje celic	Izkušnja z IVF	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
FŽ27	Tukaj je pa kot proizvodnja	Proizvodnja	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
FŽ28	si samo številka	Si številka	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
FŽ29	Nimaš nekega občutka, da se posebej zavzamejo za tebe	Občutek, da se ne zavzamejo	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
FŽ30	Voziš se tja 2 uri, da si potem konec v 1 minuti	Dolga vožnja za kratek pregled	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
FŽ31	Ni osebnega stika	Občutek brezosebnosti	Izkušnja z zdravstvenim osebjem	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
FM32	Kar se tega tiče je kar naporno.	Naporne vožnje	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti
FM33	se ni kaj takšnega spremenilo, da bi nama spremenilo življenjski stil	Nespremenjen življenjski stil	Spremembe splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FM34	sva se psihično malo bolj povezala, ker greš skupaj čez to	Povezanost skozi izkušnjo	Spremembe splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FM35	en večji korak v življenju, ki ga moraš prestopiti	Velik življenjski korak	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
FM36	Na začetku je težko in si slabe volje	Na začetku slaba volja	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
FŽ37	naju je izkušnja kar malo zblížala	Izkušnja ju je zblížala	Spremembe splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FŽ38	Kvaliteta življenja je mogoče slabša	Slabša kvaliteta življenja	Kvaliteta življenja	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FŽ39	zaradi teh postopkov, ker moraš bolj paziti	Pazljivost zaradi postopkov	Spremembe splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FŽ40	So neke stvari, ki jih pustiš zadaj	Stvari pustiš zadaj	Spremembe splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FŽ41	jih prestaviš	Stvari prestaviš	Spremembe splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FM42	Neplodnost samo	Neplodnost	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FŽ43	Ko se prijatelji pogovarjajo, da sploh nista načrtovala otroka, pa se jim zgodi	Ko nekdo dobi nenačrtovanega otroka	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FŽ44	Večina prijateljev ve za	Prijatelji vedo za	Pogovori z drugimi	Pogovori o

	najino situacijo, midva ne skrivava tega	situacijo	ljudmi	neplodnosti
FŽ45	se nama zdi pomembno govoriti o tem	Pomembno govoriti o neplodnosti	Govor o neplodnosti	Neplodnost kot tabu tema
FM46	Ko sem jaz šel na operativni poseg, ko so ugotovili, da sem ploden	Ugotovitev plodnosti	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FM47	sama vožnja še najlažja v tem procesu	Vožnja	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
FM48	Na začetku vsak sprašuje, kdaj boš imel otroka	Vprašanja o otrocih	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM49	Zdaj je lažje ker vedo, da imava probleme	Lažje, ker vedo	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM50	te pustijo bolj na miru	Pustijo te pri miru	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM51	ne čutim več takšnega pritiska	Manj pritiskov	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM52	Slabše bi bilo, če midva tega ne bi povedala in bi še vedno pritiskali na naju	Če ne poveš, sledijo pritiski	Pritiski in pričakovanja pred deljeno izkušnjo	Družbeni pritiski in pričakovanja
FŽ53	Še vedno kdo kaj reče, pač tak, ki ne ve za najino situacijo. Ljudje, ki jih spoznava na novo, sprašujejo če še nimava otrok	Kdor ne pozna situacije sprašuje	Pritiski in pričakovanja pred deljeno izkušnjo	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM54	so ljudje zdaj že dovolj ozaveščeni	Ljudje so bolj ozaveščeni	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
FM55	Edino starejši bi še znali kaj takega reči	Sprašujejo predvsem starejši	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
FŽ56	Ne	Nikoli občutka manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM57	ko vidiš nečake, ti je osebno malo težko	Težko ko vidiš nečake	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM58	Jih pa imaš rad	Rad imaš nečake	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
FŽ59	še ne občutiva, da nama res teče voda v grlo	Voda še ne teče v grlo	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM60	ni več tabu tema	Ni več tabu	Neplodnost ni tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
FM61	se ne govori toliko o tem	Premalo govora o neplodnosti	Govor o neplodnosti	Neplodnost kot tabu tema
FM62	Veliko ljudi ne ve, koliko parov se srečuje z neplodnostjo	Ljudje ne vedo za porast neplodnosti	Razširjenost neplodnosti	Doživljanje neplodnosti
FM63	Velik problem je tudi moška neplodnost, zato nekateri moški sploh ne želijo spregovoriti o tem, saj jim je to pod čast	Problem moške neplodnosti	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
FŽ64	Svet gre naprej v tej smeri, da se to ozavešča	Ljudje so bolj ozaveščeni	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
FM65	Takrat, ko še midva nisva imela teh težav, sta jih	Izkušnja spodbudila druge pare	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti

	imela moja sorodnika. Šele ko sva jima midva povedala o svojih težavah, sta spregovorila tudi onadva			
FŽ66	Po tem sva zvedela za tri bližnje prijatelje, po tem, ko sva midva povedala. Še njih je spodbudilo, da so se odprli o tem	Izkušnja spodbudila druge pare	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
FŽ67	Vedno so pričakovanja, da moraš iti po ustaljenih tirnicah	Vedno so pričakovanja	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM68	ni ti vseeno	Ni ti vseeno	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM69	Če slišiš to enkrat ali dvakrat še preživiš	Enkrat slišano še gre	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM70	Če pa se to vedno ponavlja, te pa malo vrže iz tira	Ponavljanje vprašanj te vrže iz tira	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
FŽ71	če kakšen dan piješ brezalkoholno, je edini razlog to da si noseč	Brezalkoholna pijača pomeni nosečnost	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
FM72	potem ko izvedo, da imaš probleme pa nehajo	Ko izvejo, prenehajo	Pritiski in po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
FŽ73	Saj so naju včasih malo pikali	Občasno pikanje	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
FŽ74	se jaz nisem sekirala	Brez sekiranja	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
FŽ75	vmes so se naju opazke bolj dotaknile.	Vmes so se ju opazke dotaknile	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
FŽ76	kot par bolj tradicionalna	Tradicionalen	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
FŽ77	staromodna	Staromodni par	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
FŽ78	drživa se starih vrednot	Stare vrednote	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
FM79	sva se bolj povezala	Povezanost skozi izkušnjo	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
FM80	je to naju bolj utrdilo	Izkušnja utrdi zvezo	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
FŽ81	Zaradi same izkušnje, sva nekatere stvari razčistila	Izkušnja razčistila stvari	Predelovanje situacije	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
FM82	čutiš potrebo, da moraš dati ven, kar ti leži na duši	Potreba po pogovoru	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
FM83	O tem se veliko pogovarjava	Veliko pogovorov	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
FM84	ni pa to vsakdanja praksa.	Pogovori niso vsakdanja praksa	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
FM85	enkrat ona enkrat jaz. Kakor kateri čuti	Odvisno od situacije	Pobudnik pogovorov	Pogovori o neplodnosti
FŽ86	odvisno v kateri fazi postopka sva	Odvisni od faze postopka	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
FŽ87	Ko se recimo naročiš na	Ob novem postopku	Občutki med	Pogovori o

	nov postopek so med nama pogovori polni upanja, pričakovanj in veselja	polna upanja	pogovori	neplodnosti
FŽ88	Ko se postopek izjalovi pa v pogovorih prevladuje razočaranje, žalost.	Ob neuspehu žalost in razočaranje	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
FM89	da se pogovarjava o tem, ker je potem lažje	Po pogovoru je lažje	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
FM90	družina nama je v veliko podporo	Velika podpora	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
FM91	čutiš neko podporo z njihove strani	Čutiš podporo družine	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
FM92	Strokovne pomoči zaenkrat še nisva iskala	Nista iskala strokovne pomoči	Brez potrebe po drugi pomoči	Želene oblike podpore in pomoči
FŽ93	Pomoč nama ponudijo sami	Sami ponudijo pomoč	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
FŽ94	vedno so na voljo za pogovor	Vedno na voljo za pogovore	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
FŽ95	niti ne veš kaj ti je na voljo, ne veš kaj ti pripada	Ne veš kaj je na voljo	Informiranje o pomoči	Strokovne oblike podpore in pomoči
FŽ96	nismo obveščeni kaj vse nam pripada v sklopu zdravstva	Premalo informiranosti glede pomoči v zdravstvu	Informiranje o pomoči	Strokovne oblike podpore in pomoči
FŽ97	Zaupaj zdravniku, ki te ima čez, da ti svetuje najboljšo opcijo	Zaupanje zdravniškemu nasvetom	Informiranje o pomoči	Strokovne oblike podpore in pomoči
FŽ98	Vsak ima svojo zgodbo in vsak primer je specifičen	Vsak par ima svojo zgodbo	Razširjenost neplodnosti	Doživljanje neplodnosti
FM99	Zagotovo je pomagalo	Je pomagalo	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
FM100	brez tega ne bi šlo	Brez pomoči bi bilo težko	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
FM101	Od nje sem vedno imel podporo	Podpora partnerke	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
FM102	če je ne bi imel, bi mi bilo zelo težko	Brez pomoči bi bilo težko	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
FM103	S pomočjo drugih se z izkušnjo sprijazniš	Sprijazniš se z izkušnjo	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
FM104	Dobro je, ko ti bližnji rečejo, bomo stisnili pesti, v redu bo in že to ogromno pomaga	Besede bližnjih kot tolažba	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
FŽ105	V tišini to prenašat je uničujoče	Tišina uničuje	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
FŽ106	Če ne govoriš o tem, te razjeda	Potrebni pogovori o neplodnosti	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
FŽ107	vsi vedo, da ko imam	Vedo, da bolniška	Pomoč družine	Oblike podpore in

	bolniško, greva na poseg	pomeni poseg		pomoči s strani bližnjih
FŽ108	Takrat rečejo, da držijo pest in dajo vedeti, da so pripravljeni na pogovor in da mislijo na naju.	Podporne besede	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih

Intervju G

Št.	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
GŽ1	Začela sva se pogovarjati o otrocih	Pogovori o otrocih	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
GŽ2	On je prvi izrazil željo, da bi imela otroka	Partner prvi izrazil željo po otroku	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
GŽ3	dve leti sva se trudila po naravni poti	Dve leti	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
GŽ4	zelo razočarano, da je nekaj narobe	Razočaranje	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
GŽ5	Vedela sem, da nekaj ni v redu	Zavedanje, da je nekaj narobe	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
GŽ6	Nisva pa še vedela ali je kaj pri meni narobe ali pri njemu	Na začetku nista vedela za diagnozo	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti
GM7	veliko razočaranje	Razočaranje	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
GM8	se pač ne moreš počutiti dobro	Odsotnost dobrega počutja	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
GŽ9	diagnoza endometrioze	Endometrioza	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti
GŽ10	ugotovili so tudi, da imam policistične jajčnike	Sindrom policističnih jajčnikov	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti
GŽ11	Pri meni je bilo pa vse v redu	Pri partnerju vse v redu	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti
GŽ12	Je kar razburkano	Razburkano	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
GŽ13	so vzponi in so padci	Vzponi in padci	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
GŽ14	Veliko je manjkanja v službi, ker kar naprej hodi v Ljubljano na preiskave in ultrazvoke	Manjkanje v službi	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
GŽ15	sam proces je zelo dolg	Dolgotrajen proces	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
GM16	Celotna izkušnja je zelo naporna	Naporna izkušnja	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
GM17	Na začetku si vedno poln upanja	Na začetku poln upanja	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
GM18	po neuspelem poskusu si spet na tleh	Razočaranje ob neuspehu	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
GM19	počasi že izgubljaš	Počasi se izgublja	Doživljanje	Doživljanje

	upanje	upanje	neplodnosti pri moškem	neplodnosti
GŽ20	Kar se tiče osebja, imam zelo dobre izkušnje	Dobra izkušnja z osebjem	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GŽ21	Zelo so prijazni	So prijazni	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GŽ22	lepo delajo s tabo	Lepo delajo	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GŽ23	si tam samo številka	Si številka	Izkušnja z kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GŽ24	so do tebe čutni	Čutni do človeka	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GŽ25	vedo zakaj se gre	Vedo zakaj se gre	Izkušnja zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GŽ26	gre vse skupaj zelo počasi	Vse gre počasi	Dolgotrajen proces	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GŽ27	se zdaj trudiva že šesto leto in še vedno ni nič	Po šestih letih ni še nič	Dolgotrajen proces	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GM28	proces zdravljenja je zelo naporen	Naporen proces	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GM29	lahko bi šlo hitreje	Lahko bi šlo hitreje	Dolgotrajen proces	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
GŽ30	Spremenilo se ni nič bistvenega	Brez večjih sprememb	Brez sprememb	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
GŽ31	sva se s partnerjem skozi izkušnjo bolj povezala	Povezanost skozi izkušnjo	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
GŽ32	veliko več se pogovarjava	Več pogovarjanja o izkušnji	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
GŽ33	Spremeni se tudi to, da večkrat manjšaš v službi, zaradi postopkov	Manjkanje v službi	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
GŽ34	Izkušnja te tudi psihično izčrpa, pobere ti energijo	Izkušnja te izčrpa	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
GM35	moraš biti skos na razpolago za zdravljenje	Vedno na razpolago za zdravljenje	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
GM36	Veliko je tudi prilagajanja v partnerskem odnosu	Prilagajanje v odnosu	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
GŽ37	neplodnost samo	Neplodnost	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
GŽ38	Imaš nek občutek krivde, ker je razlog na tebi	Občutek krivde	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
GŽ39	imaš skrbi	Skrbi	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
GŽ40	sprašuješ se ali bo partner še ostal s tabo, ker ne moreš imeti otrok.	Spraševanje o obstoju zveze	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
GŽ41	To, da se zdaj veliko	Lažji pogovori o	Najlažje spremembe	Spremembe ob

	lažje pogovarjava o tem kot na začetku	neplodnosti		izkušnji neplodnosti
GŽ42	Na začetku so nama vsi govorili, da bi lahko že imela otroke	Spodbujanje o otrocih	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ43	z moje strani družine je bilo nekaj pritiskov	Pritiski partnerkine družine	Prisotni pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ44	Z njegove strani družine pa ni bilo pritiskov	Brez pritiskov partnerjeve družine	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ45	sem jim povedala, da ne gre po naravni poti	Izkušnjo zaupala družini	Družina vedela za neplodnost	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ46	Zdaj se je pa vse skupaj umirilo	Se je umirilo	Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ47	Obe družini naju zdaj podpirata	Družini stojita ob strani	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
GM48	Ne sploh ne	Nikoli občutka manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
GM49	Vedno sem se počutil dobro	Dobro počutje	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
GM50	to me ni prizadelo	Partnerja ni prizadelo	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ51	Jaz sem se počutila manjvredno	Občutek manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ52	ga imam zelo rada	Rad imaš nečake	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ53	me pa skos preganja ta misel, da jaz pa ne morem imeti otrok	Misel zakaj ne moreta imeti otrok	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ54	Mi je zelo težko ob tem	Je težko	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ55	Je še vedno tabu tema	Je tabu	Neplodnost je tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
GŽ56	se po družbenih omrežjih vedno več govori o tem, ampak še vedno premalo	Premalo govora o neplodnosti	Govor o neplodnosti	Neplodnost kot tabu tema
GM57	to ni več tabu tema	Ni več tabu	Neplodnost ni tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
GM58	pari se o tem veliko pogovarjajo	Veliko pogovarjanja med pari	Govor o neplodnosti	Neplodnost kot tabu tema
GM59	vsem bližnjim brez zadržkov povem o najini izkušnji	Partner o izkušnji brez zadržkov	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
GM60	včasih ljudje ne vedo, kaj bi rekli nazaj in odgovarjajo z zadržkom.	Zadrega ljudi	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
GŽ61	sem vse skupaj potlačila v sebe	Potlačitev občutkov	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
GŽ62	Imava se zelo rada, zaradi izkušnje se imava še bolj.	Imata se bolj rada zaradi izkušnje	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti
GŽ63	ljubezen	Ljubezen	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
GŽ64	spoštovanje	Spoštovanje	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
GŽ65	Med sabo se zelo	Obojestranska	Partnerski odnos	Partnerski odnos na

	podpirava	podpora		splošno
GM66	zelo sva povezana	Povezana kot par	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
GŽ67	Ja o tem se odprto pogovarjava	Odprti pogovori o neplodnosti	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
GŽ68	Zdaj veliko več kot na začetku	Zdaj več pogovorov kot včasih	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
GM69	Večinoma bolj ona	Pogovore začela partnerka	Pobudnik pogovorov	Pogovori o neplodnosti
GM70	včasih pa tudi jaz	Pogovore začel partner	Pobudnik pogovorov	Pogovori o neplodnosti
GŽ71	Žalost	Žalost	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
GŽ72	razočaranje	Razočaranje	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
GŽ73	počutim se manjvredno	Občutek manjvrednosti	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
GM74	Ni fajn občutek	Ni fajn	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
GŽ75	Včasih se o tem pogovarjava kar tako iz niča	Pogovori tudi iz niča	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
GŽ76	Veliko teh pogovorov pa je po postopkih, ko morava dati ven iz sebe kar čutiva	Veliko pogovorov po postopkih	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
GŽ77	Tisti dnevi so še posebej težki	Pogovori po postopkih najtežji	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
GŽ78	Ja, nekaj podpore je bilo	Nekaj podpre bilo	Prisotnost podpore	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
GŽ79	partnerska podpora je bila	Podpora partnerja	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
GŽ80	Tudi najini družini nama stojita ob strani in naju podpirata	Družini stojita ob strani	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
GM81	Od njih vedno dobiva pozitivne besede in nasvete	Pozitivne besede in nasveti	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
GŽ82	Potrebovala bi predvsem psihično podporo, neko strokovno pomoč	Potreba po strokovni pomoči	Strokovna pomoč	Želene oblike podpore in pomoči
GŽ83	nekaj takega bi lahko imeli za pare, ki se borijo z neplodnostjo	Strokovna pomoč kot obvezna za neplodne pare	Strokovna pomoč	Želene oblike podpore in pomoči
GŽ84	zelo dobro	Pozitivna pomoč	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
GŽ85	To zelo pripomore, da se človek še vedno bori naprej	Pripomore, da se boriš naprej	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
GM86	Veliko pomeni, da imaš nekoga ob sebi	Nekoga imaš ob sebi	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
GM87	se tudi lažje spopadaš s situacijo, ker te nekdo spodbuja	Lažje spopadanje s situacijo	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
GM88	Veš, da v tem nisi sam	Nihče ni sam v	Lažje sprejemanje	Prispevek podpore in

		izkušnji	izkušnje	pomoči k izkušnji neplodnosti
--	--	----------	----------	-------------------------------

Intervju H

Št.	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
HŽ1	Po poroki sva se začela pogovarjati o otroku	Po poroki pogovor o otroku	Odločanje za otroka	Proces odločanja za otroka
HŽ2	Ker ni takoj uspelo, sva šla k zdravniku	Po neuspehu k zdravniku	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
HŽ3	Tam sva izvedela, da bojo mogoče neke težave	Izvedela za težave z neplodnostjo	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
HŽ4	Nisva pa to jemala tako usodno, mogoče samo na eni točki.	Neplodnost ni usodna	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HM5	Sva kar pozitivno jemala ta čas	Pozitivno jemanje	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
HŽ6	Kakšno leto	Eno leto	Čas poskušanja po naravni poti	Proces odločanja za otroka
HŽ7	Midva nisva niti delala testov	Nista delala testov	Občutki ob negativnih testih	Doživljanje neplodnosti
HŽ8	Vsakič sem dobila menstruacijo in sem rekla, da še poskušajva	Vsakokratno poskušanje po menstruaciji	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
HŽ9	Tudi nisva najmlajša in nisva pričakovala da bo takoj uspelo	Brez pričakovanj takojšnjega uspeha	Prvi neuspehi	Doživljanje neplodnosti
HM10	Poznala sva, da obstajajo tudi druge opcije, torej plan B	Poznavanje drugih opcij	Izzivi pri odločanju za otroka	Proces odločanja za otroka
HM11	Ja pri meni je bilo ugotovljeno. Ne vem točne diagnoze, gre za počasne semenčice	Počasne semenčice	Razlogi za neplodnost	Doživljanje neplodnosti
HŽ12	Meni ta proces ni bil neki strašljiv	Ni bilo strašljivo	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HŽ13	zdelo se mi je kar naravno	Naravno	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HŽ14	malo me je skrbelo kako bom odreagirala na hormonsko terapijo	Skrb glede hormonske terapije	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HŽ15	Meni se je ta proces zdel tekoč	Tekoč proces	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HŽ16	pozitiven	Pozitiven proces	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HŽ17	Nisva jemala tega tako usodno	Neplodnost ni usodna	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HM18	Ko sva poskušala po naravni poti je bilo malo frustracij,	Frustracije med poskušanjem po naravni poti	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
HM19	se trudiš in ni rezultata	Trud ne prinaša rezultata	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
HM20	Malo si razočaran, ne pa toliko, da bi vplivalo na najino zvezo	Razočaranje ne vpliva na zvezo	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
HM21	Izkušnjo sva sprejela	Pozitivno sprejetje	Doživljanje	Doživljanje

	pozitivno	izkušnje	neplodnosti pri moškem	neplodnosti
HM22	brez nekih hudih stisk, strahov	Brez stisk	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
HŽ23	Takrat sva poznala veliko parov, ki so šli skozi to izkušnjo in se tega nisva ustrašila	Zaradi poznanstev brez strahu	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HM24	Jaz bi jo opisal kot zelo pozitivno	Pozitivna izkušnja	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HM25	Meni je na laboratorijskih testih zdravnik rekel, da rezultat je tak kot je in da je čisto brez veze, da bi jedel neke pripravke	Brez potrebe uživanja pripravkov	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HM26	Rekli so, da četudi spremenim življenjski stil, to ne bo pomagalo in da je edina opcija IVF.	IVF kot edina opcija	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HŽ27	Jaz sem edino imela tam eno smešno izkušnjo, ker se najprej en jajčnik ni videl. Potem pa je bilo vse v redu, sem imela normalno delujoča jajčnika. Postavljena mi je bila diagnoza, ki pa ni bila prava	Postavitev napačne diagnoze	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HŽ28	Kar se tiče hormonske terapije sem super odreagirala	Dobro odreagirala na hormonsko terapijo	Izkušnja z IVF	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HM29	S strani medicinskega osebja je bilo vse super, brez pripomb.	Vse super	Izkušnja z zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HŽ30	Ne mislim da ne	Brez občutka številke	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HŽ31	In dejansko so bili vsi prijazni, sestre in zdravnik	So prijazni	Izkušnja z zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HŽ32	Malo je edino čudno, ko so zraven na pregledu študentke medicine, ampak itak privoliš	Čudno ob prisotnosti študentk	Izkušnja z zdravstvenim osebjem z	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HM33	Bila je korektna izkušnja	Korektna izkušnja	Izkušnja s kliniko za neplodnost	Izkušnja zdravljenjem neplodnosti z
HM34	Midva nisva toliko čustveno jemala teh stvari in da bi pri tem bila užaljena ali presenečena.	Brez čustvenega pretiravanja	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
HM35	Praktično nič	Ni se ni spremenilo	Brez sprememb	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HM36	Takrat, ko sem dobil diagnozo je bil nek šok	Šok ob odkritju diagnoze	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HM37	imaš občutek, kaj je zdaj	Občutek, da je nekaj	Spremembe na	Spremembe ob

	narobe	narobe	splošno	izkušnji neplodnosti
HM38	Takoj sem začel razmišljati kaj lahko spremenim, da bi na primer nehal kaditi in bi si s tem izboljšal življenjski stil	Razmišljanje o spremembi življenjskega stila	Kvaliteta življenja	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HŽ39	Na sam odnos pa ni vplivala	Neplodnost ni vplivala na odnos	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HŽ40	sva bila v tem samo eno leto, potem je pa bil IVF uspešen	Neplodnost ni trajala dolgo	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HM41	Če bi neplodnost pri nama trajala več let, bi bilo pa kar hudo	Če bi trajalo dlje bi bilo hudo	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
HŽ42	to, da je on nehal kaditi	Partner nehal kaditi	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HM43	izboljšanje življenjskega sloga	Izboljšanje življenjskega sloga	Najlažje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HŽ44	Več sva se pogovarjala, zelo odprta sva bila o tem	Več pogovarjanja o izkušnji	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HM45	na nek način se še zblizaš	Zbližanje v odnosu	Spremembe na splošno	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HM46	mislim, da ni bilo kaj takega	Nič takega	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HŽ47	Mogoče tisti trenutek, ko so meni rekli, da imam samo en jajčnik, njemu pa da ima počasne semenčice. Torej ti najini diagnozi sta bili mogoče najtežji	Diagnozi	Najtežje spremembe	Spremembe ob izkušnji neplodnosti
HŽ48	Aja pa ko sva imela prvi IVF, je on zbolel s covidom in so nama vse predstavili. Bila sva v nekem pričakovanju, potem se je pa vse prestavilo za 2 meseca. To nama je bilo zelo težko.	Prestavljen IVF zaradi covida	Izkušnja sovpadala s covidom	Doživljanje neplodnosti
HŽ49	Imela sva samo pozitivne izkušnje	Pozitivna izkušnja	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
HŽ50	Izbirala sva krog ljudi, s katerimi sva se pogovarjala o tem.	Izbira kroga ljudi za pogovore	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
HM51	Ne poveš vsakemu v družbi kakšne težave si imel	Ne deliš vsega z vsakim	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
HM52	Bližnjim več zaupaš in poveš	Bližnjim več zaupaš	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
HŽ53	Veliko pa sva se pogovarjala o tem s tistimi, ki so že imeli izkušnjo z neplodnostjo	Pogovori s pari z isto izkušnjo	Pogovori z drugimi ljudmi	Pogovori o neplodnosti
HŽ54	Po poroki vsi malo pričakujejo od tebe	Pričakovanja po poroki	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
HŽ55	Če te kdo vpraša, rečeš ko bo bo	Odgovarjanje na pričakovanja	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja

HM56	Na začetku zveze je bilo nekaj več vprašanj in pričakovanj o družini s strani staršev	Na začetku več pričakovanj	Pričakovanja vedno prisotna	Družbeni pritiski in pričakovanja
HM57	Ni bilo pa nekih pritiskov.	Ni bilo pritiskov	Brez pritiskov	Družbeni pritiski in pričakovanja
HŽ58	Ne	Nikoli občutka manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
HM59	Ne, ker je bilo pri nama vse zelo hitro	Nikoli občutka manjvrednosti	Občutek manjvrednosti	Družbeni pritiski in pričakovanja
HM60	Takrat si nisem mislil tega oni lahko, midva pa ne moreva	Brez negativnih misli	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
HM61	Ni bilo nekih slabih izkušenj	Brez slabih izkušenj	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
HŽ62	Vedno sva bila pozitivno naravnana	Pozitivna naravnost	Občutki v družbi družin z otroki	Družbeni pritiski in pričakovanja
HŽ63	Tudi hecala sva se že, da bova pač posvojila otroka	Možnost posvojitve	Razmišljanje o posvojitvi	Doživljanje neplodnosti
HM64	to ne bi bilo usodno za naju	Neplodnost ni usodna	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
HŽ65	Odločila sva se, da bova starša in vedela sva, da bova nekako prišla do tega.	Vztrajanje pri starševstvu	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HŽ66	je vedno manj	Vedno manj tabu	Neplodnost vedno manj tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
HŽ67	Toliko je ljudi s temi problemi. Res je, da midva živiva v Ljubljani in tukaj v najinih delokrogih je ogromno tega	Veliko neplodnih parov	Razširjenost neplodnosti	Doživljanje neplodnosti
HM68	to ni več tabu tema	Ni več tabu	Neplodnost ni tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
HM69	sploh med bolj izobraženimi ljudmi	Med izobraženimi ni tabu tema	Neplodnost ni tabu tema	Neplodnost kot tabu tema
HM70	Ne sploh ne	Pritiski ju niso prizadeli	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
HM71	vedela sva, da nama bo enkrat uspelo	Verjetje v uspeh	Soočanje s pritiski	Družbeni pritiski in pričakovanja
HM72	Ljubezen	Ljubezen	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
HŽ73	spoštovanje do drug drugega	Spoštovanje	Vrednote partnerskega odnosa	Partnerski odnos na splošno
HM74	Če se neki problemi nakopičijo, tako kot se vsakomur, probava to reševati sproti	Sprotno reševanje problemov	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
HŽ75	V redu komunicirava. Jaz dam vse ven, on pa to predela z mano.	Dobra komunikacija	Partnerski odnos	Partnerski odnos na splošno
HŽ76	Takrat sva bila kar povezana	Povezanost skozi izkušnjo	Večja povezanost	Partnerski odnos skozi izkušnjo

				neplodnosti
HŽ77	bil je še covid. Bil je nek mirnejši čas	Zaradi covida bolj mirna	Izkušnja sovpadala s covidom	Doživljanje neplodnosti
HŽ78	sva bila bolj sproščena glede služb, ker smo več delali od doma	Bolj sproščena zaradi dela od doma	Izkušnja sovpadala s covidom	Doživljanje neplodnosti
HM79	Bolj sva se lahko osredotočila na proces	Boljše osredotočanje na proces	Izkušnja sovpadala s covidom	Doživljanje neplodnosti
HM80	Če bi vsak dan hodila v službo bi bili dodatni pritiski in stres	Služba kot dodaten stres	Izkušnja sovpadala s covidom	Doživljanje neplodnosti
HM81	Zaradi covida sva vse vse skupaj lažje prenašala	Lažje prenašanje zaradi covida	Izkušnja sovpadala s covidom	Doživljanje neplodnosti
HŽ82	Res je	Odprti pogovori o neplodnosti	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
HŽ83	čisto odvisno kdo začne	Odvisno od situacije	Pobudnik je odvisen od situacije	Pogovori o neplodnosti
HŽ84	Zdaj imava manj teh pogovorov, ker je izkušnja že za nama	Manj pogovorov zaradi pretekle izkušnje	Odprti pogovori med partnerjema	Pogovori o neplodnosti
HŽ85	Se pa še vedno pogovarjava o tem, ker sva pred odločitvijo, če bi imela še enega otroka	Pogovor o še enem otroku	Želja po drugem otroku	Proces odločanja za otroka
HŽ86	Nisva pa še sprejela končne odločitve	Nista še odločena	Želja po drugem otroku	Proces odločanja za otroka
HŽ87	Nisva imela nekih pretirano slabih občutkov	Brez slabih občutkov	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
HŽ88	Nisem se počutila kaj manj vredno	Brez občutka manjvrednosti	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
HM89	Občutki so bili kar dobri	Dobri	Občutki med pogovori	Pogovori o neplodnosti
HŽ90	Preden sva šla v postopek sem sama sebe pripravljala na to, da ne bi bila preveč čustveno prizadeta potem.	Čustvene priprave pred postopkom	Doživljanje neplodnosti pri ženski	Doživljanje neplodnosti
HM91	Ja malo straha je ali bo uspelo. Upaš, da bo uspelo.	Upanje na uspešen postopek	Doživljanje neplodnosti pri moškem	Doživljanje neplodnosti
HŽ92	Sva imela podporo z vseh strani	Podpora iz vseh strani	Prisotnost podpore	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
HM93	Predvsem sva imela medsebojno partnersko pomoč	Medsebojna partnerska podpora	Partnerska podpora	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
HŽ94	prijatelji, ki so imeli isto izkušnjo so nama veliko pomagali	Veliko so pomagali	Pomoč prijateljev z isto izkušnjo	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
HŽ95	Dobro je, da te nekdo spremlja.	Dobro, da te nekdo spremlja	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
HŽ96	bolj v smislu podpore, bila je čustvena podpora	Čustvena podpora	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih
HŽ97	vedno so naju spodbujali	Spodbujanje	Pomoč družine	Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih

HM98	Ne	Brez psihoterapije	Psihoterapija	Strokovne oblike podpore in pomoči
HM99	Ne. Nisva rabila, ni bilo potrebe	Nista nič potrebovala	Brez potrebe po drugi pomoči	Želene oblike podpore in pomoči
HŽ100	Lažje greš čez to	Lažje skozi izkušnjo	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
HŽ101	umirjen si	Bolj si umirjen	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
HŽ102	Veš, da če je drugim uspelo je možno tudi, da bo tebi	Uspeh drugih te spodbudi	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
HŽ103	Manj se bojiš	Manj se bojiš	Pozitiven prispevek pomoči	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti
HM104	Bolj verjameš v pozitiven rezultat, kot pa da bi se bal, da ne bo uspelo.	Verjameš v pozitiven rezultat	Lažje sprejemanje izkušnje	Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti

9.3 Osno kodiranje

Starost parov

Intervju A: M (33 let), Ž (26 let)

Intervju B: M (38 let), Ž (37 let)

Intervju C: M (39 let), Ž (39 let)

Intervju D: M (35 let), Ž (32 let)

Intervju E: M (41 let), Ž (37 let)

Intervju F: M (35 let), Ž (34 let)

Intervju G: M (42 let), Ž (36 let)

Intervju H: M (39 let), Ž (36 let)

Proces odločanja za otroka

Odločanje za otroka

- Želja po otroku (AŽ2)
- Pogovori o otrocih (AŽ3, GŽ1)
- Pri skavitih z otroki (AM4)
- Zaradi službe ima rada otroke (AŽ110)
- Valovit proces (BŽ1)
- Pestro (BŽ2)
- Stiska (BŽ3)
- Strah (BŽ4)
- Različni občutki (BŽ5)
- Želja po čimprejšnjem postopku (CŽ4)
- Partner za diagnozo vedel že od začetka (CŽ37)
- Od začetka oba skupaj v tem (CŽ38)
- Razmišljanje o otroku (DŽ1)
- Prepustitev usodi (DŽ2)
- Dolgo skupaj (EŽ1)
- Pogovor o družini (EŽ2)
- Poskušanje (EŽ3)
- Spodbujanje k hitri zanositvi (EŽ34)
- Po poroki pogovor o otroku (FŽ1, HŽ1)
- Brez plana (FM2)
- Začela delati na tem (FM3)
- Nista vedela za neplodnost (FM4)
- Partner prvi izrazil željo po otroku (GŽ2)

Izzivi pri odločanju za otroka

- Pritisk na partnerja (AŽ1)
- Partnerka imela prej željo po otroku (AM5)
- Partner želel počakati zaradi obveznosti (AM6)
- Želja po poroki pred otrokom (AM7)
- Proces sprejemanja (BŽ6)
- Na začetku upanje (BŽ7)
- Vmes vse skupaj pade (BŽ8)
- Razočaranje (BM9)
- Partner na začetku ni bil za (CŽ39)
- Partner na začetku nepripravljen (CM43)
- Izvedela za težave z neplodnostjo (HŽ3)
- Poznavanje drugih opcij (HM10)

Čas poskušanja po naravni poti

- *Hitra zanositev (AŽ8, DŽ3)*
- *Prvič uspelo takoj (AŽ9, BŽ10)*
- *Dve leti (BŽ12, FM5, GŽ3)*
- *Brez možnosti naravne zanositve (CŽ9)*
- *Leto in pol (DŽ7)*
- *Slabo leto (EŽ7)*
- *Eno leto (HŽ6)*

Želja po drugem otroku

- *Želja po še enem otroku (DM130)*
- *Še enkrat čez postopek (DM131)*
- *Upanje na ponovno uspešnost (DM133, DŽ136)*
- *V postopek s pozitivnimi mislimi (DM134)*
- *Ponovna misel na pikanje (DŽ135)*
- *Pogovor o še enem otroku (HŽ85)*
- *Nista še odločena (HŽ86)*

Doživljanje neplodnosti

Prvi neuspehi

- *Spontani splav (AŽ10)*
- *Izven maternična nosečnost (AŽ11, BŽ11, DŽ4)*
- *Novici o nosečnosti sledil splav (AM16)*
- *Izguba jajcevoda (CŽ2)*
- *Biokemična nosečnost (DŽ5)*
- *Nikakor ni uspelo (DŽ6)*
- *Neuresničena želja po otroku (DŽ15)*
- *Ni šlo po planu (EŽ5)*
- *Po neuspehu k zdravniku (HŽ2)*
- *Vsakokratno poskušanje po menstruaciji (HŽ8)*
- *Brez pričakovanj takojšnjega uspeha (HŽ9)*

Občutki ob negativnih testih

- *Zavedanje, da je nekaj narobe (AŽ13, GŽ5)*
- *Upanje na pomoč (AŽ14)*
- *Brez negativnih testov (AM15)*
- *Brez razočaranj po negativnih testih (AM17)*
- *Iskanje vzroka (BŽ13)*
- *Spraševanje kaj je narobe (BM14, FŽ7)*
- *Strah pred ponovnim neuspehom (DŽ8)*
- *Nerazčiščena situacija (DŽ9)*
- *Začaran krog (DŽ10)*
- *Slaba volja (DŽ11)*
- *Brez skrbi na začetku (EŽ8)*
- *Strah pred neuspehom (EŽ11)*
- *Negotovost (EŽ12)*
- *Razočaranje (FŽ6, GŽ4, GM7)*
- *Odlaganje z odločitvijo za pregled (FM8)*
- *Odsotnost dobrega počutja (GM8)*
- *Nista delala testov (HŽ7)*

Razlogi za neplodnost

- *Odsotnost jajcevodov (AŽ18, AŽ19, CŽ10)*
- *Izvidi pri obeh dobri (BŽ15)*
- *Nepojasnjena neplodnost (BŽ16)*

- *Možen vpliv luskavice (BŽ17)*
- *Diagnoza že od prej (CŽ1)*
- *Sindrom policističnih jajčnikov (DŽ12, GŽ10)*
- *Počen jajcevod (DŽ13)*
- *Endometrioza (EŽ4, GŽ9)*
- *Azoospermija (FM9)*
- *Na začetku nista vedela za diagnozo (GŽ6)*
- *Pri partnerju vse v redu (GŽ11)*
- *Počasne semenčice (HM11)*

Doživljanje neplodnosti pri moškem

- *Razlikovanje pogledov (AM20)*
- *Brez operacij in zdravil (AM21, AM164, CM85)*
- *Slaba časovnica (AM22)*
- *Splav na medenih tednih (AM23)*
- *Uničeni medeni tedni (AM24)*
- *Partnerkina operacija pred poroko (AM25)*
- *Živčnost zaradi operacije partnerke (AM26)*
- *Skrb po splavu (AM27)*
- *Dodaten stres (AM28)*
- *Partnerko je prizadelo (AM29)*
- *Izkušnja te utrdi ali podre (AM87)*
- *Pritisk (AM95)*
- *Kljub trudu sledijo slabe stvari (AM115)*
- *Razmišljanje zakaj ravno onadva (AM117)*
- *Jamranje (AM118)*
- *Razmišljanje o neplodnosti ko si sam (AM161)*
- *Kruta izkušnja za žensko (AM165)*
- *Naveličanost (AM166)*
- *Sitost (AM167)*
- *Vesetje za medicinsko pomoč (BM25)*
- *Veliko čakanja (BM26)*
- *Počasni dnevi (BM27)*
- *Je težko (BM28)*
- *Partnerki je še težje (BM29)*
- *Vedno optimističen (CM18)*
- *Partnerka obupala (CM19)*
- *Upanje na uspeh (CM20)*
- *Manj stresno kot za partnerko (DM25)*
- *Vprašanje o lastni neplodnosti (DM26)*
- *Zgodbe o zanositvi (DM27)*
- *Potrebni pogovori (DM28)*
- *Skupaj skozi izkušnjo (DM29)*
- *Pridobitev prijateljev (DM30)*
- *Hiter tempo vpliva na neplodnost (DM31)*
- *Izkušnjo moraš narediti manj stresno (DM39)*
- *Občudovanje partnerke skozi postopek (DM40)*
- *Neplodnost stresna za oba (DM96)*
- *Neplodnost bolj stresna za žensko (DM97)*
- *Brez težav (EM23)*
- *Razočaranje ob neuspehu (EM24, EM37, GM18)*
- *Psihični pritisk partnerke (EM25)*
- *Večji pritisk po neuspehu (EM38)*
- *Diagnoza kot velik šok (FM10)*
- *Ni ti vseeno (FM11)*
- *Na začetku težko (FM13)*

- *Lažje, ker nisi sam v tem (FM14)*
- *Zanimiva izkušnja (FM15)*
- *Velik življenjski korak (FM35)*
- *Na začetku slaba volja (FM36)*
- *Naporna izkušnja (GM16)*
- *Na začetku poln upanja (GM17)*
- *Počasi se izgublja upanje (GM19)*
- *Pozitivno jemanje (HM5)*
- *Frustracije med poskušanjem po naravni poti (HM18)*
- *Trud ne prinaša rezultata (HM19)*
- *Razočaranje ne vpliva na zvezo (HM20)*
- *Pozitivno sprejetje izkušnje (HM21)*
- *Brez stisk (HM22)*
- *Brez čustvenega pretiravanja (HM34)*
- *Če bi trajalo dlje bi bilo hudo (HM41)*
- *Neplodnost ni usodna (HM64)*
- *Upanje na uspešen postopek (HM91)*

Doživljanje neplodnosti pri ženski

- *Bilo je hudo (AŽ31)*
- *Težko ob vračanju v vrtec (AŽ35)*
- *Zaman skrb za druge otroke (AŽ36)*
- *Razmišljanje zakaj midva ne moreva (AŽ37)*
- *Tudi brez neplodnosti bi se imela dobro (AŽ90)*
- *Živčnost med postopki (AŽ105)*
- *Intenzivna in dolga izkušnja (AŽ171)*
- *Turbulenca čustev (BŽ18)*
- *Od upanja k razočaranju (BŽ19)*
- *Občutek nemoči (BŽ20)*
- *Občutek krivde (BŽ21)*
- *Iskanje spremembe (BŽ22)*
- *Velik pritisk (BŽ23)*
- *Zaupanje življenju (BŽ24)*
- *Naporna izkušnja (CŽ7, DŽ14)*
- *Optimizem na začetku (CŽ11)*
- *Spraševanje o neuspehu (CŽ12)*
- *Bila na koncu (CŽ13)*
- *Izčrpanost (CŽ14)*
- *Brez želje po novih postopkih (CŽ15)*
- *Naveličanost porazov (CŽ16)*
- *Po porazih šla naprej (CŽ17)*
- *Partner ni dal občutka krivde (CŽ45)*
- *Skupna odgovornost (CŽ46)*
- *Preizkušnja za par (DŽ16, EŽ18)*
- *Zbližanje s partnerjem (DŽ17)*
- *Pogovor o neplodnosti s partnerjem (DŽ18)*
- *Dodatno obremenjevanje (DŽ22)*
- *Težke debate (DŽ23)*
- *Vse stvari bile težke (DŽ24)*
- *Razočaranje ob neuspehu (EŽ14)*
- *Razočaranju sledi čakanje (EŽ19)*
- *Naporno za telo (EŽ20)*
- *Prisotnost bolečin (EŽ21)*
- *Boleča punkcija (EŽ22)*
- *Vpliv prijateljčine izkušnje (EŽ27)*
- *Ni bila travmatična izkušnja (EŽ94)*

- *Na začetku šok (FŽ18)*
- *Olajšanje, ker veš kje si (FŽ19)*
- *Prilagajanje zdravljenju (FŽ20)*
- *Razburkano (GŽ12)*
- *Vzponi in padci (GŽ13)*
- *Manjkanje v službi (GŽ14)*
- *Dolgotrajen proces (GŽ15)*
- *Skrbi (GŽ39)*
- *Spraševanje o obstoju zveze (GŽ40)*
- *Neplodnost ni usodna (HŽ4, HŽ17)*
- *Ni bilo strašljivo (HŽ12)*
- *Naravno (HŽ13)*
- *Skrb glede hormonske terapije (HŽ14)*
- *Tekoč proces (HŽ15)*
- *Pozitiven proces (HŽ16)*
- *Zaradi poznanstev brez strahu (HŽ23)*
- *Neplodnost ni trajala dolgo (HŽ40)*
- *Vztrajanje pri starševstvu (HŽ65)*
- *Čustvene priprave pred postopkom (HŽ90)*

Življenje brez otrok

- *Psihološka pripravljenost na življenje brez otroka (AM119)*
- *Svet se ne bi podrl brez otroka (AM120)*
- *Ne bi bilo velikega razočaranja (AM121)*
- *Neiskrenost do sebe (CŽ96)*
- *Ni ji bilo vseeno (CŽ97)*
- *Razmišljanje o življenju brez otrok (DŽ21)*

Razmišljanje o posvojitvi

- *Če ne bi uspelo bi posvojila (DŽ20)*
- *Možnost posvojitve (DM74, HŽ63)*
- *Pripravljenost na posvojitev (EM26)*
- *Nista razmišljala o posvojitvi (FŽ17)*

Razmišljanje o darovani celici

- *Darovana celica kot ena izmed opcij (DŽ19)*

Izkušnja sovpadala s covidom

- *Izkušnja med covidom (FM12)*
- *Med covidom ločeni pregledi (FŽ21)*
- *Prestavljen IVF zaradi covida (HŽ48)*
- *Zaradi covida bolj mirna (HŽ77)*
- *Bolj sproščena zaradi dela od doma (HŽ78)*
- *Boljše osredotočanje na proces (HM79)*
- *Služba kot dodaten stres (HM80)*
- *Lažje prenašanje zaradi covida (HM81)*

Razširjenost neplodnosti

- *Ljudje ne verjamejo koliko je neplodnih (BM53)*
- *Nevednost o številu neplodnih parov (EŽ53)*
- *Vedela za pogostost neplodnosti (FŽ16)*
- *Ljudje ne vedo za porast neplodnosti (FM62)*
- *Vsak par ima svojo zgodbo (FŽ98)*
- *Veliko neplodnih parov (HŽ67)*

Izkušnja z zdravljenjem neplodnosti

Izkušnja z zdravstvenim osebjem

- *Osebj je kakršno je (AŽ40)*
- *Pomembno kako osebj dela s tabo (AŽ46)*
- *Začetna misel, da bodo nesramni (AŽ47)*
- *Presenečenje glede odnosa (AŽ48)*
- *Boljši proces zaradi njih (AŽ49)*
- *So prijazni (AŽ50, GŽ21, HŽ31)*
- *Vse odgovorijo (AŽ51)*
- *Potrpežljivost do osebj (AM53)*
- *Z ljudmi težko delat (AM54)*
- *Razumevanje slabe volje osebj (AM55)*
- *Pričakovanje korektnega odnosa (AM56)*
- *Premalo podpore s strani osebnih zdravnikov (AŽ182)*
- *Zlata ginekologinja (BŽ40)*
- *Z osebjem vse v redu (BŽ42)*
- *Boljša izkušnja zaradi poznanstva (BŽ52, EŽ29)*
- *Občutek brezosebnosti (CŽ24, FŽ31)*
- *Dobra izkušnja z zdravniki (EŽ16)*
- *Korektni odnosi (EŽ17)*
- *Zadovoljstvo z osebjem (FM24)*
- *Občutek, da se ne zavzamejo (FŽ29)*
- *Dobra izkušnja z osebjem (GŽ20)*
- *Lepo delajo (GŽ22)*
- *Čutni do človeka (GŽ24)*
- *Vedo zakaj se gre (GŽ25)*
- *Vse super (HM29)*
- *Čudno ob prisotnosti študentk (HŽ32)*

Izkušnja s kliniko za neplodnost

- *Odhod brez upanja (AŽ41)*
- *Pohvala kliniki (AŽ42)*
- *Strah pred nepoznavanjem osebj (AŽ45)*
- *Dobro počutje kljub pogostim obiskom (AŽ52)*
- *Dobra izkušnja (AM57)*
- *Negativni spomini (BŽ31)*
- *Si številka (BŽ32, CŽ25, FŽ28, GŽ23)*
- *Tekoči trak (BM33, CŽ23)*
- *Prve preiskave po sedmih letih (BŽ36)*
- *Presenečenje nad poznimi preiskavami (BŽ37)*
- *Dolgemu trudu sledijo preiskave (BM38)*
- *Čuden sistem (BM39)*
- *Zgrešen sistem (BŽ41)*
- *Slabo predstavljeno (BM47)*
- *Potrebne več informiranja (BM48)*
- *Malo časa zate (BŽ49)*
- *Dolgo hodiš do zdravnika (BŽ50)*
- *Dnevni plan postopkov (BM51)*
- *Brez informiranja (BŽ145)*
- *Na človeka se ne gleda celostno (BŽ146)*
- *Po neuspešnih postopkih sledijo preiskave (BM148)*
- *Strokovna obravnava (CŽ21)*
- *Preveč parov (CŽ22)*
- *Vse na hitro (CŽ33)*
- *Morajo hiteti (CŽ34)*

- *Preiskave pri prvem posegu (DŽ32)*
- *Možnost izbire (DŽ33)*
- *Naporni pregledi (DŽ38)*
- *Na kliniki ogromno ljudi (EM54)*
- *Hitra pridobitev informacij (FM25)*
- *Proizvodnja (FŽ27)*
- *Dolga vožnja za kratek pregled (FŽ30)*
- *Naporne vožnje (FM32)*
- *Naporen proces (GM28)*
- *Pozitivna izkušnja (HM24)*
- *Brez potrebe uživanja pripravkov (HM25)*
- *Postavitev napačne diagnoze (HŽ27)*
- *Brez občutka številke (HŽ30)*
- *Korektna izkušnja (HM33)*

Izkušnja z operativnimi posegi

- *Operacije bile najtežje (AŽ39)*
- *Biopsija (FM22)*
- *Dobra izkušnja s posegom (FM23)*

Izkušnja z IVF

- *Hitra zanositev po IVF (AŽ12)*
- *IVF je ni prizadel (AŽ43)*
- *IVF kot edina opcija (AŽ44, CŽ3, HM26)*
- *Ni si želela dajati injekcij (AŽ85)*
- *Na začetku veliko postopkov (CŽ6)*
- *Predlog za IVF (DŽ34)*
- *Odločitev za IVF (DŽ35)*
- *Zanositev po drugem prenosu (DŽ36)*
- *Naporno pikanje z injekcijami (DŽ37)*
- *Po preiskavah na IVF (EŽ6)*
- *Po diagnozi takoj na postopek (EŽ10)*
- *Boleča izkušnja (EŽ28)*
- *Drugačna obravnava manj boleča (EŽ30)*
- *Ni prijetno (EM31)*
- *Nerodno oddajanje semenčic (EM32)*
- *Manj trpljenja kot pri partnerki (EM33)*
- *Umetno pridobivanje celic (FŽ26)*
- *Dobro odreagirala na hormonsko terapijo (HŽ28)*

Dolgotrajen proces

- *Dolga izkušnja (BŽ34)*
- *Po enajstih letih še brez otrok (BŽ35)*
- *Glede na diagnozo šlo počasi (CŽ5)*
- *Trajalo sedem let (CŽ8)*
- *Pričakovanje da bo hitreje (CM44)*
- *Dolgotrajen postopek (EŽ9)*
- *Zanositev po tretjem postopku (EŽ15)*
- *Vse gre počasi (GŽ26)*
- *Po šestih letih ni še nič (GŽ27)*
- *Lahko bi šlo hitreje (GM29)*

Samoplačniško zdravljenje

- *Ni bilo hitrejša (BŽ43)*
- *Zdravila za povečano ovulacijo (BŽ44)*
- *Pričakovanje profesionalnosti (BŽ45)*

- *Slaba izkušnja (BŽ46)*

Zdravljenje v Mariboru

- *Iste preiskave (CŽ26)*
- *Vzamejo si več časa (CŽ27)*
- *Naročanje ultrazvokov (CŽ28)*
- *Manj ljudi (CŽ29)*
- *Potreba po spremembi (CŽ30)*
- *Zadovoljna z obravnavami (CŽ31)*
- *Veliko preiskav (CŽ32)*
- *Boljša uspešnost (CŽ35)*

Zdravljenje v tujini

- *Zanimanje za tujino (BŽ138)*
- *Več podpore (BŽ139)*
- *Več vključevanja (BŽ140)*
- *Drugi start (BM141)*
- *Informiranje (BM142)*
- *Dolga priprava na postopek (BM143)*
- *Celostno delo (BŽ144)*
- *Po preiskavah sledijo postopki (BM147)*

Spremembe ob izkušnji neplodnosti

Brez sprememb

- *Ni bilo kaj drugače (CŽ36, CM40)*
- *Od začetka ista situacija (CM41)*
- *Brez večjih sprememb (GŽ30)*
- *Nič se ni spremenilo (HM35)*

Spremembe na splošno

- *Pozitivna bolniška (AŽ38)*
- *Partnerka reagirala bolje od pričakovanj (AM58)*
- *Partnerka sesuta (AM59)*
- *Strah za partnerko (AM60)*
- *Partnerka dobro odreagirala (AM61)*
- *Zavedanje o problemu (AM62)*
- *Slaba volja partnerke (AM64)*
- *Zaradi bolniške manj stresno za oba (AM65)*
- *Vmesna izgubitev (AŽ66)*
- *Predstave o življenju (AŽ67)*
- *Redna služba (AŽ68)*
- *Po izkušnji se vse podre (AŽ70)*
- *Velika obremenitev (AŽ71)*
- *Postaneš siten (AŽ72)*
- *Iskanje sebe (AŽ73)*
- *Manj stresa pri partnerki (AM79)*
- *Boljša volja partnerke (AM80)*
- *Težek prihod iz službe (AM81)*
- *Dobra energija (AM82)*
- *Veliko jokanja (AŽ83)*
- *Slabi momenti (AŽ84)*
- *Zaposlovanje misli (AM155)*
- *Prilagajanje življenja (BŽ54)*
- *Vedno si v krču (BŽ55)*
- *Razmišljanje o načrtovanju življenja (BŽ56)*

- *Nikoli ni sproščenosti (BŽ57)*
- *Učenje kako živeti s tem (BŽ58)*
- *Marsikaj je drugače (DŽ42)*
- *Izolacija od ljudi (DŽ43)*
- *Izolacija od prijateljev (DŽ44)*
- *Odmik od vseh v midva (DŽ45)*
- *Jemanje dopolnila (DŽ46)*
- *Veliko pogovorov (EŽ39)*
- *Povezanost skozi izkušnjo (EŽ40, FM34)*
- *Žalost ob neuspehu (EŽ41)*
- *Nespremenjen življenjski stil (FM33)*
- *Pazljivost zaradi postopkov (FŽ39)*
- *Stvari pustiš zadaj (FŽ40)*
- *Stvari prestaviš (FŽ41)*
- *Več pogovarjanja o izkušnji (GŽ32, HŽ44)*
- *Manjkanje v službi (GŽ33)*
- *Izkušnja te izčrpa (GŽ34)*
- *Vedno na razpolago za zdravljenje (GM35)*
- *Prilagajanje v odnosu (GM36)*
- *Šok ob odkritju diagnoze (HM36)*
- *Občutek, da je nekaj narobe (HM37)*
- *Neplodnost ni vplivala na odnos (HŽ39)*
- *Zbližanje v odnosu (HM45)*

Najlažje spremembe

- *Partnerka manj živčna (AM77)*
- *Partnerka manj obremenjena (AM78)*
- *Možnost postopka IVF (AŽ91)*
- *Pomoč zdravstva do otroka (AŽ92, AM96)*
- *Partnerka več doma (AM94)*
- *Sprejemanje v življenju (BŽ60)*
- *Zaupanje v proces (BŽ61)*
- *Dobra možnost za IVF (CŽ47)*
- *Odločitev za umetno oploditev (DŽ48)*
- *Sprememba prehrane (EŽ44)*
- *Ugotovitev plodnosti (FM46)*
- *Vožnja (FM47)*
- *Lažji pogovori o neplodnosti (GŽ41)*
- *Partner nehal kaditi (HŽ42)*
- *Izboljšanje življenjskega sloga (HM43)*

Najtežje spremembe

- *Splav (AM75)*
- *Odvijanje situacije (AM76)*
- *Izguba treh otrok (AŽ93)*
- *Ne moreš kontrolirati življenja (BŽ59)*
- *Možnost neuspeha (DŽ47)*
- *Iti čez postopek (EŽ45)*
- *Konзумiranje kemije (EŽ46)*
- *Neplodnost (FM42, GŽ37)*
- *Ko nekdo dobi nenačrtovanega otroka (FŽ43)*
- *Občutek krivde (GŽ38)*
- *Nič takega (HM46)*
- *Diagnozi (HŽ47)*

Kvaliteta življenja

- *Boljša kvaliteta življenja zaradi bolniške (AŽ74)*
- *Normalno življenje (EŽ42)*
- *Brez kreganja (EŽ43)*
- *Slabša kvaliteta življenja (FŽ38)*
- *Razmišljanje o spremembi življenjskega stila (HM38)*

Življenje z otrokom

- *Boljša kvaliteta življenja (CŽ95)*
- *Spremenjen odnos po otrocih (EŽ64)*

Družbeni pritiski in pričakovanja

Prisotni pritiski

- *Prijatelji ne pritiskajo hitro (DŽ50)*
- *Dodaten pritisk z vprašanji (DŽ54)*
- *Pritiski zaradi nerazumevanja (DŽ55)*
- *Dodatna teža (DŽ56)*
- *Drugi ne poznajo tvoje zgodbe (DM59)*
- *Pritisk družbe (EŽ13)*
- *Pritisk večji kot pričakovanja (EŽ52)*
- *Brezalkoholna pijača pomeni nosečnost (FŽ71)*
- *Občasno pikanje (FŽ73)*
- *Pritiski partnerkine družine (GŽ43)*

Brez pritiskov

- *Nihče ni pritiskal (AM99, AŽ102, AŽ104)*
- *Odprti sodelavci (AM100)*
- *Razumljivi sodelavci (AM101)*
- *Pozitivna izkušnja (CŽ48, HŽ49)*
- *Brez spraševanja (CŽ53)*
- *Brez potrebe pritiskov (CŽ55)*
- *Brez potrebe po spraševanju (CŽ56)*
- *Brez pritiskov partnerjeve družine (GŽ44)*
- *Ni bilo pritiskov (HM57)*

Družina vedela za neplodnost

- *Ožja družina vedela za vse (AŽ103, BŽ76, EŽ49)*
- *Povedala, da ne moreta imeti otrok (BM72)*
- *Vsi poznali situacijo (CŽ49)*
- *Izkušnjo zaupala družini (GŽ45)*

Pričakovanja vedno prisotna

- *Omejeni ljudje (AM97)*
- *Vedno so pričakovanja (AM98, FŽ67)*
- *Pričakovanja bližnjih (BŽ63)*
- *Pričakovanja širše okolice (BŽ64)*
- *Pričakovanja družine (BŽ65)*
- *Pričakovanja prijateljev (BŽ66)*
- *Pričakovanja v službi (BŽ67)*
- *Vprašanja o tem kaj čakata (BŽ68)*
- *Normalno, da ima par otroke (BŽ69)*
- *Zavestna odločitev biti brez otrok (BŽ70)*
- *Sprašujejo predvsem starejši (BM71, FM55)*
- *Starši sprašujejo prvi (DŽ49)*
- *Odgovarjanje na pričakovanja (DŽ52)*

- *Starejši starši ne razumejo (DM64)*
- *Povezano s psiho (EM35)*
- *Pričakovanja bližnjih (EM36)*
- *Ljudje pričakujejo otroka (EŽ47)*
- *Vprašanja o otrocih (EŽ48, FM48)*
- *Spodbujanje o otrocih (GŽ42)*
- *Pričakovanja po poroki (HŽ54)*
- *Odgovarjanje na pričakovanja (HŽ55)*
- *Na začetku več pričakovanj (HM56)*

Občutki v družbi družin z otroki

- *Jeza (AŽ106)*
- *Razočaranje (AŽ107)*
- *Žalost (AŽ108)*
- *Zavidanje nosečnosti (AŽ109)*
- *Nečaki šli na živce (AŽ111)*
- *Težko sprejetje nosečnosti drugih (AŽ112)*
- *Življenje drugih gre naprej (AŽ113)*
- *Nepredelane čestitke (AŽ114)*
- *Izogibanje praznovanjem (AŽ116)*
- *Edina brez otrok (BŽ85)*
- *Neprijeten občutek (BŽ86, BŽ89)*
- *Biti z družino je veselje (BŽ87)*
- *Ne pašeš k družini (BŽ88)*
- *Po posegih večja občutljivost (BŽ90)*
- *Videti dojenčka je neprijetno (BŽ91)*
- *Misli o lastnem otroku (CŽ58)*
- *Obožuje nečake (CŽ59)*
- *Brez negativnih občutkov (CŽ60)*
- *Vesetje za nosečnost drugih (DŽ68)*
- *Spraševanje o neuspehu (DŽ69)*
- *Privoščila drugim (DŽ70)*
- *Brez problema v družbi otrok (DŽ71)*
- *Brez negativne energije (DŽ72)*
- *Vesela za vse, ki imajo otroke (EŽ56)*
- *Težko ko vidiš nečake (FM57)*
- *Rad imaš nečake (FŽ58, GŽ52)*
- *Voda še ne teče v grlo (FM59)*
- *Dobro počutje (GM49)*
- *Partnerja ni prizadelo (GM50)*
- *Misel zakaj ne moreta imeti otrok (GŽ53)*
- *Je težko (GŽ54)*
- *Brez negativnih misli (HM60)*
- *Brez slabih izkušenj (HM61)*
- *Pozitivna naravnost (HŽ62)*

Občutek manjvrednosti

- *Občutek manjvrednosti (BŽ84, GŽ51)*
- *Nikoli občutka manjvrednosti (CŽ57, DŽ67, DM73, EŽ55, FŽ56, GM48, HŽ58, HM59)*

Pritiski in pričakovanja pred deljeno izkušnjo

- *Partnerka ni več zmogla (BŽ77)*
- *Iskanje izgovorov (BŽ78)*
- *Partnerka ni mogla več lagati (BŽ79)*
- *Skrivanje prinese stres (DM61)*
- *Če ne poveš, sledijo pritiski (FM52)*

- *Kdor ne pozna situacije sprašuje (FŽ53)*

Pritiski in pričakovanja po deljeni izkušnji

- *Vse bilo drugače (BM73)*
- *Nihče nič več ne vpraša (BM74)*
- *Vse je potihnilo (BM75)*
- *Ne spraševanje še bolj prizadene (BŽ80)*
- *Drugi težko povedali za nosečnost (BŽ92)*
- *Ne špikajo te več (BŽ103)*
- *Pustijo te pri miru (BŽ104, FM50)*
- *Ni več nadlegovanja (BŽ107)*
- *Umik ljudi (DŽ57)*
- *Prenehanje pritiskov (DŽ58)*
- *Vprašanja o opravljenem testu (EŽ50)*
- *Razlaganje kot pritisk (EŽ51)*
- *Lažje, ker vedo (FM49)*
- *Manj pritiskov (FM51)*
- *Ko izvejo, prenehajo (FM72)*
- *Se je umirilo (GŽ46)*

Soočanje s pritiski

- *Je težko (BŽ98)*
- *Se sesuješ (BŽ99)*
- *Se zjokaš (BŽ100)*
- *Soočanje s pritiski težje kot neuspešna nosečnost (BŽ101)*
- *Želja po lažšanju bolečine (BŽ102)*
- *Na začetku ganjena (DŽ51, DM82)*
- *Prizadetost (DM62)*
- *Komentarji bolijo (DŽ66)*
- *Obračanje komentarjev (DM80)*
- *Obračanje na hec (DM81)*
- *Dobiš trdo kožo (DM83)*
- *Kljub prizadetosti moraš naprej (DM85)*
- *Ne obremenjevanje z mnenjem drugih (EŽ63)*
- *Ni ti vseeno (FM68)*
- *Enkrat slišano še gre (FM69)*
- *Ponavljjanje vprašanj te vrže iz tira (FM70)*
- *Brez sekiranja (FŽ74)*
- *Vmes so se ju opazke dotaknile (FŽ75)*
- *Potlačitev občutkov (GŽ61)*
- *Pritiski ju niso prizadeli (HM70)*
- *Verjetje v uspeh (HM71)*

Neplodnost kot tabu tema

Neplodnost je tabu tema

- *Je tabu (AM122, CŽ61, DŽ75, GŽ55)*
- *Tabu tema v verski skupnosti (AM123, EŽ60)*
- *Primeri predsodkov (CŽ62)*
- *Problem moške neplodnosti (CŽ64, FM63)*
- *Nep priznanje moške neplodnosti (CŽ65)*
- *Nemogoče sprejeta nova normalnost (DŽ78)*
- *Kot družba daleč od odprtosti (DŽ79)*
- *Prijatelja zaradi vere raje brez otrok (EŽ61)*

Neplodnost ni tabu tema

- *Ni več tabu (EŽ57, EŽ59, FM60, GM57, HM68)*
- *Med izobraženimi ni tabu tema (HM69)*

Neplodnost vedno manj tabu tema

- *Gre v pravo smer (AM125)*
- *Gre na boljše (BM93, CŽ63)*
- *Odkvisno od odkprtosti (BŽ95)*
- *Vedno manj tabu (AM124, BŽ96, HŽ66)*
- *Informiranje ljudi (DŽ77)*
- *Ljudje so bolj ozaveščeni (FM54, FŽ64)*

Govor o neplodnosti

- *Premalo govora o neplodnosti (AM126, FM61, GŽ56)*
- *Gre na boljše (AM127)*
- *Več govora o neplodnosti (BM94, DŽ76)*
- *Zaradi bolečine ni odkprtosti (BŽ97)*
- *Pomembno govoriti o neplodnosti (FŽ45)*
- *Veliko pogovarjanja med pari (GM58)*

Partnerski odnos na splošno

Partnerski odnos

- *Dober (AŽ69, CŽ72, EŽ69)*
- *Pozitivna in prilagodljiva kot par (AŽ86)*
- *Pozitivna čustva (AŽ141)*
- *Obojestranska podpora (AŽ144, BŽ111, GŽ65)*
- *Ljubeč (BŽ109, EŽ66)*
- *Spoštljiv (BŽ110)*
- *Odkrte karte (DM87)*
- *Prava ljubezen (DŽ93)*
- *Prijeten (EŽ65)*
- *Občasno turbulenten (EŽ67)*
- *Obveznosti spremenijo odnos (EM68)*
- *Občasno kreganje (EM70)*
- *Trud za dobro funkcioniranje (EM71)*
- *Veliko prilagajanja (EM72)*
- *Tradicionalen (FŽ76)*
- *Staromodni par (FŽ77)*
- *Povezana kot par (GM66)*
- *Sprotno reševanje problemov (HM74)*
- *Dobra komunikacija (HŽ75)*

Vrednote partnerskega odnosa

- *Notranji mir (AM137)*
- *Stabilnost (AM138)*
- *Zaupanje (AM139)*
- *Zadovoljstvo (AM140, AŽ142)*
- *Veseli (AŽ143)*
- *Spoštovanje (CŽ71, GŽ64, HŽ73)*
- *Ljubezen (DM86, GŽ63, HM72)*
- *Stare vrednote (FŽ78)*

Partnerski odnos skozi izkušnjo neplodnosti

Večja povezanost

- *Izkušnja utrdi zvezo (AM88, FM80)*
- *Obsojanje stavka neplodnost povezuje (AŽ89)*
- *Poglobljen odnos (AM145)*
- *Povezanost skozi izkušnjo (AM146, EŽ74, FM79, HŽ76)*
- *Rast v odnosu skozi izkušnjo (BŽ108)*
- *Skupaj v vsem (CŽ70)*
- *Partner držal pokonci (CŽ73)*
- *Partner jo je dvignil (CŽ74)*
- *Zbližanje (DŽ92)*
- *Izkušnja naredila pečat (DŽ94)*
- *Kot par sta se bolje spoznala (EŽ73)*
- *Učenje drug o drugem (EŽ75)*
- *Imata se bolj rada zaradi izkušnje (GŽ62)*

Brez večjih sprememb v odnosu

- *Nespremenjen odnos (AM63, CM42)*

Obdobja oddaljenosti

- *Občasno sta se oddaljila (AM147)*
- *Ni bilo odzivanja (AŽ153)*
- *Ko je težko bi pobegnil (BŽ112)*
- *Oba pobegnili v delo (BŽ113)*
- *S pretiranim delom se oddaljš (BŽ114)*

Predelovanje situacije

- *Vsak pri sebi je predeloval (AM148)*
- *Sitost slabih situacij (AŽ149)*
- *Se ti ne da (AŽ150)*
- *Ležanje (AŽ151)*
- *Predelovanje slabih stvari (AŽ152)*
- *Čas ju je naučil kako biti z občutki (BŽ115)*
- *Postavitev v čevlje partnerke (DM89)*
- *Razumevanje partnerke (DM90)*
- *Spoštovanje partnerkine odločitve (DM91)*
- *Razumevanje doživljanja drugega (DM98)*
- *Izkušnja razčistila stvari (FŽ81)*

Pogovori o neplodnosti

Odpri pogovori med partnerjema

- *Nimata tabu teme (AM156)*
- *Ni razloga za zaprtost (AŽ157)*
- *Neplodnost velikokrat tema pogovora (AM162)*
- *Partnerka dala stvari ven (AM163)*
- *Po pogovoru je lažje (AM169, FM89)*
- *Pogovori že od začetka (BM117)*
- *Na začetku se ne znaš pogovarjati (BŽ118)*
- *Pogovori o postopkih in podpori (BŽ121)*
- *Partnerka potrebuje več pogovorov (BŽ123)*
- *Partner težje izraža čustva (BŽ124)*
- *Partner ne želi govoriti o neplodnosti (BŽ125)*
- *Pogovor sprosti (BŽ126)*
- *Po pogovoru manjša bolečina (BŽ127)*

- *Odprti pogovori o neplodnosti (CŽ75, EŽ76, GŽ67, HŽ82)*
- *Vse povedala partnerju (CŽ77)*
- *Partner bolj tih (CŽ79)*
- *Partner sodeluje v pogovoru (CŽ80)*
- *Ne komuniciranje partnerke o neplodnosti (DM88)*
- *Nerazčiščene stvari (DŽ100)*
- *Ob krizi potrebuješ pogovor (DŽ101)*
- *Pogovor pomaga (DŽ102)*
- *Odprti pogovori o vsem (EŽ77)*
- *Pogovori brez zadržkov (EŽ79)*
- *Veliko pogovorov (FM83)*
- *Pogovori niso vsakdanja praksa (FM84)*
- *Tišina uničuje (FŽ105)*
- *Potrebni pogovori o neplodnosti (FŽ106)*
- *Zdaj več pogovorov kot včasih (GŽ68)*
- *Pogovori tudi iz nič (GŽ75)*
- *Veliko pogovorov po postopkih (GŽ76)*
- *Manj pogovorov zaradi pretekle izkušnje (HŽ84)*

Pobudnik pogovorov

- *Pogovore začela partnerka (AŽ159, AM160, BŽ122, CŽ78, DŽ99, GM69)*
- *Pogovore začel partner (DŽ103, GM70)*
- *Odkvisno od situacije (EM78, FM85, HŽ83)*

Občutki med pogovori

- *Izkušnjo potrebno predelati (AM168)*
- *Veš, da nisi sam (AM170)*
- *V pogovorih iskanje vzroka (BŽ119)*
- *Je težko (BŽ120)*
- *Od optimizma k obupu (CŽ81)*
- *Spodbuda ni pomagala (CŽ82)*
- *Utrujenost (CŽ83)*
- *Nemoč (CŽ84, EŽ80)*
- *Žalost (DŽ105, GŽ71)*
- *Jeza (DŽ106)*
- *Razmišljanje zakaj ti (DŽ107)*
- *Dodaten stres (DŽ108)*
- *Optimizem (EŽ81)*
- *Odkvisni od faze postopka (FŽ86)*
- *Ob novem postopku polna upanja (FŽ87)*
- *Ob neuspehu žalost in razočaranje (FŽ88)*
- *Razočaranje (GŽ72)*
- *Občutek manjvrednosti (GŽ73)*
- *Ni fajn (GM74)*
- *Pogovori po postopkih najtežji (GŽ77)*
- *Brez slabih občutkov (HŽ87)*
- *Brez občutka manjvrednosti (HŽ88)*
- *Dobri (HŽ89)*

Pogovori z drugimi ljudmi

- *Neroden prostor (AŽ129)*
- *Kot par odprta za pogovore (AŽ130)*
- *Pogovor s tistimi, ki jih zanima (AŽ131)*
- *Zadrega ljudi (AŽ132, GM60)*
- *Menjava teme (AŽ133)*
- *Odkprtost šokira (AM134)*

- *Ljudje raje ne vprašajo (AM135)*
- *Nepoznavanje neplodnosti (AŽ136)*
- *Ne deliš vsega z vsakim (AŽ172, CŽ50, HM51)*
- *Ljudje ne znajo vprašati (BM81)*
- *Nehala govoriti o neplodnosti (BŽ82)*
- *Njima lažje govoriti kot drugim (BM83)*
- *Partnerka govorila z družino (CŽ51)*
- *Partner ni govoril z družino (CŽ52)*
- *Molčanje mami (CŽ54)*
- *Nista govorila o svoji zgodbi (DŽ53, DM60)*
- *Ponos ob deljenju izkušnje (DM63)*
- *Potrebni odprti pogovori (DM84)*
- *Pogovor z vsakim (EŽ58)*
- *Neodkritost pri redko videnih znancih (EŽ62)*
- *Prijatelji vedo za situacijo (FŽ44)*
- *Izkušnja spodbudila druge pare (FM65, FŽ66)*
- *Partner o izkušnji brez zadržkov (GM59)*
- *Izbira kroga ljudi za pogovore (HŽ50)*
- *Bližnjim več zaupaš (HM52)*
- *Pogovori s pari z isto izkušnjo (HŽ53)*

Oblike podpore in pomoči s strani bližnjih

Prisotnost podpore

- *Nekaj podpre bilo (GŽ78)*
- *Podpora iz vseh strani (HŽ92)*

Pomoč družine

- *Družina ni veliko dala (AŽ174)*
- *Ignoriranje s strani družine (AŽ187)*
- *Bližnji vprašajo kako je (BŽ105)*
- *Varen prostor za pogovor (BŽ106)*
- *Podpora družine (BŽ132)*
- *S pomočjo ustvarja pritisk (BŽ133)*
- *Prisotnost pri pogovorih (BŽ134)*
- *Pomoč pri opravih (BŽ135)*
- *Brez dodatne podpore (DM117)*
- *Starši se ne želijo obremenjevati (DŽ118)*
- *Družina stala ob strani (EŽ87, BŽ151)*
- *Velika podpora (FM90)*
- *Čutiš podporo družine (FM91)*
- *Sami ponudijo pomoč (FŽ93)*
- *Vedno na voljo za pogovore (FŽ94)*
- *Besede bližnjih kot tolažba (FM104)*
- *Vedo, da bolniška pomeni poseg (FŽ107)*
- *Podporne besede (FŽ108)*
- *Družini stojita ob strani (GŽ47, GŽ80)*
- *Pozitivne besede in nasveti (GM81)*
- *Čustvena podpora (HŽ96)*
- *Spodbujanje (HŽ97)*

Partnerska podpora

- *Lahko ji daš samo oporo (AM30)*
- *Podpora partnerja (AŽ33, AŽ158, BŽ131, CŽ93, GŽ79)*
- *Potreba po partnerjevi pomoči (AŽ154)*
- *Brez partnerja ne bi uspela (AŽ173)*

- Partner dal največ (AŽ175)
- Glavna je pomoč partnerki (AM184)
- Želiš pomagati partnerki (BM30)
- Moški kot opora (DM95)
- Partner prepoznal stisko (DŽ104)
- Skupno sodelovanje (DM122)
- Imela drug drugega (EŽ86)
- Podpora partnerke (FM101)
- Medsebojna partnerska podpora (HM93)

Pomoč prijateljev

- Bila pomoč prijateljev (AM176)
- Velika podpora prijateljev (AM191)
- Pogovor s prijateljicami (CŽ92)
- Velikokrat ostala brez odgovora (CŽ100)
- Brez znanja o tolažbi (CŽ101)
- »Sej bo« odgovori niso tolažba (CŽ102, DŽ65)
- Podpora in posluh prijateljev (EŽ88)

Pomoč prijateljev z isto izkušnjo

- Veliko podpore zaradi iste izkušnje (DŽ119)
- Odprti pogovori (DŽ120)
- Spodbujanje drug drugega (DŽ121)
- Veliko so pomagali (HŽ94)

Pomoč Facebook skupine

- Nekaj najboljšega (CŽ66)
- Izveš veliko stvari (CŽ67)
- Iskanje rešitev (CŽ68)
- Trud skrbnice skupine (CŽ69)

Strokovne oblike podpore in pomoči

Psihoterapija

- Iskanje psihoterapevtske pomoči (AŽ32)
- Povezanost s psihoterapevtko (AŽ178)
- Duševno zdravje kot tabu (AŽ179)
- O psihoterapiji brez zadržkov (AŽ180)
- Psihoterapija dobra za partnerko (AM190)
- Obiskovanje psihoterapij (BŽ129)
- Nista vedela zanjo (CŽ86)
- Takrat bi bila potrebna (CŽ87)
- Za nazaj bi se je poslužila (CŽ88)
- Koristni pogovori (CŽ89)
- Tega bi moralo biti več (CŽ90)
- Neprijazne čakalne dobe (CŽ91)
- Pogovor s psihoterapevtom (DM41)
- Razmišljanje o psihoterapiji (DŽ110)
- Spodbuda partnerja (DŽ111)
- Je potrebna (DM114)
- Ni kot partnerski pogovor (DM115)
- Zaupanje brez filtrov (DM116)
- Brez psihoterapije (EM82, HM98)
- Brez potrebe po psihoterapiji (EŽ84)
- Danes bi se je poslužila (EŽ85)

Različne terapije

- *Obiskovanje različnih terapij (BŽ128)*
- *Obiskovanje akupunkture (BŽ130)*

Informiranje o pomoči

- *Nič predstavljeno (AŽ177, BM137)*
- *Svetovanje dodatne podpore (BŽ136)*
- *Ponujena psihoterapija (EŽ83)*
- *Ne veš kaj je na voljo (FŽ95)*
- *Premalo informiranosti glede pomoči v zdravstvu (FŽ96)*
- *Zaupanje zdravniškim nasvetom (FŽ97)*

Želene oblike podpore in pomoči

Brez potrebe po drugi pomoči

- *Partner ni potreboval nič (AM183)*
- *Nista nič potrebovala (EŽ89, HM99)*
- *Takrat nista razmišljala o tem (EŽ90)*
- *Nista iskala strokovne pomoči (FM92)*

Strokovna pomoč

- *Po potrebi bi jo poiskala sama (CŽ94)*
- *Možnost nudenja strokovne pomoči (DŽ125)*
- *Dobi se prepozno (DŽ126)*
- *Smiselna na začetku (DŽ127)*
- *Potreba po strokovni pomoči (GŽ82)*
- *Strokovna pomoč kot obvezna za neplodne pare (GŽ83)*

Pomoč družine

- *Več podpore s strani družine (AŽ185)*
- *Pogovori z družino (AŽ186)*
- *Želja po empatiji družine (AŽ188)*
- *Želja biti viden in slišan (AŽ189)*

Prispevek podpore in pomoči k izkušnji neplodnosti

Pozitiven prispevek pomoči

- *Danes je tukaj (AŽ192)*
- *Se smeje (AŽ193)*
- *Partner in psihoterapija nekaj najboljšega (AŽ194)*
- *Izboljšanje samozavesti pri partnerki (AM195)*
- *Pozitivna pomoč (BŽ149, CŽ98, GŽ84)*
- *Vsaka stvar pomaga po svoje (BŽ150)*
- *Veselje, ko je kdo prisluhnil (CŽ99)*
- *Vsakemu pomaga kaj drugega (DM123)*
- *Podpora zmanjšala stres (DM132)*
- *Vpliv podpore na optimizem (EŽ91)*
- *Je pomagalo (FM99)*
- *Nekoga imaš ob sebi (GM86)*
- *Dobro, da te nekdo spremlja (HŽ95)*
- *Bolj si umirjen (HŽ101)*
- *Uspeh drugih te spodbudi (HŽ102)*
- *Manj se bojiš (HŽ103)*

Lažje sprejemanje izkušnje

- *Večja mirnost (AM196)*

- *Nihče ni sam v izkušnji (DM124, GM88)*
- *Veš, da bo v redu (EŽ92)*
- *Lažje skozi izkušnjo (EŽ93, HŽ100)*
- *Brez pomoči bi bilo težko (FM100, FM102)*
- *Sprijazniš se z izkušnjo (FM103)*
- *Pripomore, da se boriš naprej (GŽ85)*
- *Lažje spopadanje s situacijo (GM87)*
- *Verjameš v pozitiven rezultat (HM104)*

Prispevek psihoterapije

- *Predelovanje izkušnje (AŽ34)*
- *Celostna podpora (AŽ181)*
- *Odprtje novih stvari (BŽ152)*
- *Prepoznavanje vzorcev (BŽ153)*
- *Ukvarjanje s sabo (BŽ154)*
- *Doprinos k uspehu (DŽ112)*
- *Postavitev glave na mesto (DŽ113)*
- *Drugačen pogled na izkušnjo (DŽ128)*
- *Odprtost za pogovore (DŽ129)*